

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2024

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарьова, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.; Л. О. Матвійчук, ст. наук. співр.,
канд. соц. ком; М. М. Степченко, мол. наук. співр.; Є.Т.Голівець, пров. бібліотекар

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 49 (145)

(огляд матеріалів ЗМІ за 2–8 грудня 2024 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	30
Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ	34
<i>План внутрішньої стійкості Президента Володимира Зеленського: аналіз та обговорення</i>	34
Міжнародна підтримка України	39
<i>Політико-правова допомога</i>	39
<i>Військова допомога</i>	42
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	46
Плани врегулювання. Переговорний процес	53
Відновлення України від наслідків російської агресії	67
Внутрішньополітична повістка США та Україна	69
<i>Питання допомоги Україні</i>	69
<i>Вибори президента США - 2024</i>	77
Коментарі зарубіжних політиків	79
Реакція представників української громадськості	98
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	102
Експертні оцінки	107
Додатки	116
<i>Додаток 1</i>	116
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №794/2024	116
<i>Додаток 2</i>	117
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №797/2024	117
<i>Додаток 3</i>	127
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №798/2024	127
<i>Додаток 4</i>	137
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №802/2024	137
<i>Додаток 5</i>	139
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №837/2024	139

Офіційна діяльність Президента України

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №794/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1)

Президент України та канцлер Німеччини вшанували пам'ять загиблих українських воїнів ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський і Федеральний канцлер Німеччини Олаф Шольц вшанували пам'ять загиблих захисників і захисниць України біля Народного меморіалу національної пам'яті.

Меморіал знаходиться на Майдані Незалежності в Києві.

Володимир Зеленський та Олаф Шольц відвідали поранених українських воїнів ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський і Федеральний канцлер Німеччини Олаф Шольц, який приїхав до України з візитом, відвідали в Києві поранених військових.

Володимир Зеленський та Олаф Шольц поспілкувалися із захисниками про поранення, яких вони зазнали, захищаючи Україну на Харківщині, Луганщині, Донеччині та Сумщині, і перебіг лікування.

«Дякую за службу та захист України. Ви – герої. Україна шанує й пишається своїми захисниками. Одужуйте й бережіть себе», – сказав Глава держави.

Володимир Зеленський відзначив військовослужбовців Національної гвардії, Національної поліції та Державної прикордонної служби орденами «За мужність» III ступеня.

Українські захисники подякували канцлеру за надану Німеччиною допомогу, зокрема за системи ППО. Олаф Шольц побажав воїнам якнайшвидшого одужання.

Президент також вручив нагороди медикам: ордени «За заслуги» III ступеня й медалі «За врятоване життя».

«Дякую за роботу. Складна робота, яка поза медіа та поза ефірами. Але дуже важлива, бо ви повертаєте до життя наших хлопців. Дякую і бережіть себе», – зазначив Володимир Зеленський.

Володимир Зеленський і Олаф Шольц оглянули «розумні» безпілотні системи вітчизняного та спільного з Німеччиною виробництва ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський і Федеральний канцлер Німеччини Олаф Шольц у Києві оглянули новітні зразки виробів із

системами автоматичного виявлення та ураження цілей, зокрема БпЛА, FPV-дрони, наземні роботизовані комплекси та систему керування «рою дронів».

На виставці були представлені безпілотники вітчизняного виробництва, а також створені в Україні в межах співпраці з німецькими компаніями. Зокрема, в одному з дронів застосовані системи автоматичного донаведення на ціль зі штучним інтелектом виробництва німецьких компаній. Ще один – це результат роботи локалізованої німецької компанії, яка відкрила в Україні центр для виробництва та обслуговування вже поставлених засобів.

Представники компаній-виробників розповіли Володимирі Зеленському та Олафу Шольцу про характеристики повітряних і наземних безпілотних систем, а також про особливості їх застосування.

Лідерам також продемонстрували приклади бойового застосування вітчизняних засобів ураження з комп'ютерним баченням, автоматичними системами цілевказання та донаведення.

Посилення ППО, продовження оборонної підтримки та спільне виробництво зброї – результати зустрічі Президента України та канцлера Німеччини ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський і Федеральний канцлер Німеччини Олаф Шольц під час його візиту до України провели переговори тет-а-тет, а також у розширеному форматі. Головні теми – усі можливості посилення України на полі бою та дипломатично на найближчі тижні й місяці, робота на двосторонньому рівні та з іншими партнерами.

Глава держави відзначив, що це перший двосторонній візит Олафа Шольца до України з початку повномасштабного вторгнення РФ. Загалом за цей час вони 17 разів зустрічалися на міжнародних заходах і в Німеччині, понад 30 разів спілкувалися телефоном та в режимі онлайн. Також улітку 2022 року канцлер Німеччини відвідав Київ разом із лідерами Франції, Румунії та Італії.

Президент подякував ФРН за надзвичайно вагому, відчутну підтримку: Німеччина за обсягом наданої допомоги – на першому місці у Європі.

«Особливо значним є лідерство Німеччини в допомозі нашому захисту неба: найбільше ППО для України дала саме Німеччина. Олафе, я хочу подякувати за це тобі особисто та всьому німецькому суспільству», – сказав Глава держави.

За його словами, надані Німеччиною ЗРК Patriot, IRIS-T, зенітні установки Gerard уже врятували десятки тисяч людей та сотні об'єктів інфраструктури. Окремо Президент подякував за новий військовий пакет на 650 млн євро та чіткий термін постачання – цього місяця.

Серед тем, які обговорили під час зустрічі, – продовження оборонної співпраці та санкційного тиску на Росію, а також збереження рівня підтримки з боку Німеччини наступного року.

Володимир Зеленський наголосив, що ключ до спільної безпеки на континенті – геополітична визначеність. Вона передбачає розв’язання двох питань для кожної країни у Європі – щодо ЄС і НАТО.

«Для України обидва ці питання – фундаментальні. Що швидше ми отримаємо відповіді на них, то швидше буде покладено край агресивним амбіціям Росії», – акцентував він.

Олаф Шольц зазначив, що загальна сума допомоги, яку Німеччина надала Україні з початку повномасштабного російського вторгнення, становить близько 28 млрд євро. Зокрема, для посилення ППО передано п’ять повних комплектів IRIS-T, три системи Patriot, понад 50 зенітних установок Gerard з ракетами, снарядами та запчастинами. У грудні передбачене постачання ще однієї системи IRIS-T, установки для Patriot та Gerard.

«У 2025 році ми теж постачатимемо системи ППО, гаубиці, бойові та розвідувальні дрони. Крім того, шість озброєних вертольотів Sea King. Я кажу це дуже чітко Путіну тут, у Києві, сьогодні: ми не втомлюємось. І ми підтримуватимемо Україну стільки, скільки буде потрібно», – сказав він.

Канцлер ФРН також відзначив, що Україна зробила значний прогрес на шляху до членства у Європейському Союзі, та запевнив у підтримці з боку Німеччини.

Для нас в Україні важливо, щоб рівень німецької підтримки не зменшувався й надалі – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні був в Україні з візитом канцлер Шольц. Ми з ним довго говорили: одна з найдовших двосторонніх зустрічей, особливий формат – більш ніж дві з половиною години. Вся тематика, яка має значення для наших країн, була обговорена. Головне – це ППО, посилення нашого захисту неба. (...). Є й зараз пакет підтримки від Німеччини – це військовий пакет. Обсяг 650 мільйонів євро. Ми очікуємо цей пакет у грудні.

Сьогодні Олаф побачив конкретну зброю нашу, українську, та вироблену спільно з Німеччиною, яка може суттєво впливати на ситуацію на фронті. Ударні дрони. Дрони, які працюють із застосуванням штучного інтелекту. Наші виробничі можливості в Україні – і тим більше у співпраці з партнерами – вже значно більші, ніж можливості фінансувати виробництво. Ми залучаємо інвесторів, залучаємо компанії. Я вдячний усім німецьким компаніям, які вже працюють з нами, працюють з Україною.

Ми обговорили сьогодні з паном канцлером і контакти з нашими партнерами у Європі найближчими тижнями – переговорну роботу на цей місяць. Я хочу подякувати, Олафе, тобі особисто і дякую твоїй країні, дякую, Німеччино!

Сьогодні ж підписав указ про пакет санкцій проти російських та деяких інших фізичних та юридичних осіб, які працюють на російську військову систему. Це розробники, виробники та постачальники безпілотників для окупанта, особи, які допомагають завозити в Росію критичні компоненти, а також навчають операторів дронів. Загалом більше сотні суб'єктів. І ми працюємо з партнерами заради синхронізації наших санкцій із відповідними рішеннями партнерів.

І ще одна важлива річ: продовжує набирати обертів програма зимової підтримки – «Підтримка». Вже більш ніж 3 мільйони 200 тисяч заявок, і серед них 700 тисяч – заявки на дітей. Це дуже хороший темп програми, найбільш популярна цифрова послуга від держави за весь час. Ще друга доба не закінчилась, а вже така кількість заявок. Я вдячний усій команді, яка залучена до розробки та забезпечення «Підтримки». (...).

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 грудня 2024 року «Про застосування та скасування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»: Указ Президента України №796/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до статті 107 Конституції України постановляю:

1. Увести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 грудня 2024 року «Про застосування та скасування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (додається).

2. Контроль за виконанням рішення Ради національної безпеки і оборони України, введеного в дію цим Указом, покласти на Секретаря Ради національної безпеки і оборони України. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №797/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2)

Очікуємо зараз, у грудні, системи від кількох партнерів; важливо, щоб це було реалізовано без будь-якого зволікання – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні було багато роботи саме щодо нашої армії – відповідні наради.

На початку дня – Головком, доповідь щодо ситуації, основні завдання, які треба реалізувати зараз, та складнощі на передовій. Донецькі напрямки потребують суттєвого посилення. І це стосується, зокрема, постачання зброї

від партнерів – це пряма залежність: що більша вогнева сила нашої армії, що більше в нас технологічних можливостей, то більше зможемо знищити російського наступального потенціалу та захистити життя наших воїнів. І щодо цього детально говоримо з партнерами. І працюємо самі – збільшуємо наше виробництво, нашу українську оборонну промисловість. Буде більше нашої далекобійності.

Сьогодні повернувся із закордонних відряджень міністр оборони України. Доповідав і щодо нових домовленостей, і щодо реалізації попередніх, особливо щодо протиповітряної оборони. (...).

Сьогодні ж була доповідь щодо енергетики. Я вдячний усім нашим ремонтним бригадам, кожному працівнику енергокомпаній, які зараз ліквідовують наслідки російських ударів і захищають систему. Дуже важлива сумлінна робота в кожному регіоні, на кожному об'єкті. (...).

Напередодні оголошено новий пакет зброї від Сполучених Штатів Америки – як і домовлялися з Президентом, прискорюємо постачання. Темп логістики зростає, і саме це потрібно. Цей пакет обсягом 725 мільйонів доларів. Ракети для ППО, артилерія, засоби для стабілізації наших позицій. Дякую! (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №798/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3)

Вітання Президента військовослужбовцям ракетних військ і артилерії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Вітання – за наведеним посиланням)

Президент привітав воїнів із Днем ракетних військ і артилерії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З нагоди Дня ракетних військ і артилерії Збройних Сил України Президент Володимир Зеленський зустрівся з українськими захисниками та відзначив їх державними нагородами.

«З цього року 4 грудня – це ваш особливий день. Мені дуже приємно сьогодні особисто привітати, нагородити одних із найкращих та подякувати вам, вашим побратимам. І подякувати вашим рідним і близьким за те, що вони постійно підтримують вас. Це так важливо, щоб підтримували ваш дух і міць, бо від такої підтримки й від усіх нас залежить ваша влучність і наскільки ви можете знищувати ворога», – сказав Глава держави.

Він зазначив, що Україна завжди пам'ятатиме подвиг усіх, хто віддав життя за її незалежність. Присутні вшанували пам'ять полеглих захисників і захисниць хвилиною мовчання.

Президент подякував воїнам ракетних військ і артилерії ЗСУ за захист країни та відзначив їх державними нагородами. Володимир Зеленський вручив відзнаку «Хрест бойових заслуг» трьом бійцям. Її отримали:

Капітан Сергій Бабак. Захищав Україну на Запоріжжі та Сумщині, з першого дня Курської операції виконує бойові завдання на території Курщини. Неодноразово здійснював артпідготовку на найскладніших ділянках наступу. Організував роботу артилерійської батареї зі знищення оборонних споруд ворога. Під його керівництвом вдалося ліквідувати до 2 взводів російських окупантів та понад 10 вогневих точок.

Капітан Максим Шевель. Брав участь у звільненні Херсонщини, де щодня виконував по 20-30 вогневих завдань. Лише за період із 30 серпня до 11 листопада 2022 року зведений гарматний артилерійський взвод під його командуванням знищив 9 САУ, 8 гаубиць, 2 РСЗВ «Град», 3 БМП, 2 БРДМ, 5 мінометних розрахунків, 2 МТ-ЛБ та близько 8 одиниць автомобільної техніки ворога. Із червня цього року гарматна артилерійська батарея під керівництвом Максима Шевеля виконує бойові завдання на Херсонщині.

Старший лейтенант Олександр Шкрібляк. У березні 2022 року відбивав наступ російських окупантів на Миколаїв. У складі самохідної артилерійської батареї потрапив в оточення, але зміг самостійно евакуювати пошкоджену САУ разом з екіпажем. Під його командуванням розрахунок 122-мм САУ «Гвоздика» знищив польовий склад боєприпасів, танк Т-72, а також взводний опорний пункт, штурмові групи та групу БпЛА. Завдяки цьому вдалося ліквідувати понад 80 російських загарбників.

Президент також відзначив захисників і захисниць орденами Богдана Хмельницького I-III ступенів, орденами «За мужність» II-III ступенів, орденом княгині Ольги III ступеня та медаллю «За військову службу Україні».

Володимир Зеленський зустрівся з Генеральним секретарем Ради Європи ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із Генеральним секретарем Ради Європи Аленом Берсе, який перебуває в Україні з візитом.

Глава держави привітав Алена Берсе зі вступом на посаду й подякував за дієву підтримку України з боку Ради Європи, її участь у реалізації Формули миру та принципову позицію Генсекретаря в умовах повномасштабної російської агресії.

Окремо Володимир Зеленський відзначив те, що Ален Берсе планує відвідати звільнені від російської окупації громади, де зможе на власні очі побачити наслідки воєнних злочинів РФ.

Президент наголосив, що важливо притягнути до відповідальності російських злочинців, і зазначив, що необхідно якнайшвидше створити спеціальний трибунал щодо злочину агресії. (...).

Глава держави відзначив роль Ради Європи у створенні Реєстру збитків як складової міжнародного компенсаційного механізму. Україна розраховує на створення Комісії з розгляду заяв та Компенсаційного фонду, а також на лідерство Ради Європи в цьому процесі. Президент наголосив, що Фонд має наповнюватися коштом конфіскованих та заморожених російських активів.

Окремо під час зустрічі обговорили звільнення полонених і повернення незаконно депортованих Росією українських дітей. Президент привітав приєднання Ради Європи до Міжнародної коаліції за повернення українських дітей та відзначив ухвалення відповідних резолюцій Парламентської асамблеї РЄ. (...).

Сьогоднішня влада в Грузії штовхає країну на очевидну залежність від Росії – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Коротко про сьогодні.

Доповідь Головкама Сирського: фронт, наші кроки для посилення напрямків. Постачання в бригади. Курська операція.

Була доповідь також керівника ГУР. Буданов доповів щодо російських намірів на найближчий час і щодо ситуації в Сирії – те, як зміна розстановки сил у Сирії може змінити глобальні обставини. А також була доповідь щодо ситуації в Грузії. І це в Грузії, звичайно, не лише проблема одного народу й не тільки нашого регіону – як сьогоднішня влада в Грузії штовхає країну на очевидну залежність від Росії. Це просто ганебно, на які речі вони йдуть зараз проти свого ж народу. І коли в Москві хвалять цю владу в Грузії, це чітко окреслює, на кого вони зараз у Тбілісі працюють і для кого розганяють протести. Точно не для Грузії. Ми готуємо нашу юридичну реакцію та працюємо з європейцями й іншими партнерами щодо конкретних дій. Я доручив підготувати відповідні санкційні рішення.

Була сьогодні доповідь Прем'єр-міністра. Вже майже 5 мільйонів українців дали заявки на зимову виплату «Підтримки». І сьогодні ж увійшла в програму Укрпошта: це буде ще більш ніж 2 мільйони людей, які отримують пенсії та соціальні платежі через Укрпошту – так само ці люди отримують і виплату 1000 гривень. Ми обговорили сьогодні й роботу з Європою – Європейським банком реконструкції та розвитку. Партнерами схвалені інвестиції – обсяг мільярд триста мільйонів євро; це кошти на інфраструктуру, логістику, зокрема це енергетика. Вдячні партнерам.(...).

І ще одне.

Привітав наших воїнів із Днем ракетних військ і артилерії, вручив державні нагороди – бойові «Хрести». І почесні відзнаки «За мужність та відвагу» 107-й реактивній артилерійській бригаді – Кременчуцькій бригаді, а також – 15-й окремій бригаді артилерійської розвідки «Чорний ліс». Дякую

вам, воїни! Дякую всім, хто б'ється заради нашої держави, заради наших людей, і всім, хто нам допомагає! (...).

**Про нагородження відзнакою Президента України «Золоте серце»:
Указ Президента України №802/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 4)

**Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»:
Указ Президента України №803/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 107 реактивну артилерійську Кременчуцьку бригаду Сухопутних військ Збройних Сил України. (...).

**Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»:
Указ Президента України №804/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 15 окрему бригаду артилерійської розвідки «Чорний ліс» Сухопутних військ Збройних Сил України. (...).

Про призначення суддів: Указ Президента України №805/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до частини п'ятої статті 126, статті 127 та частин першої і другої статті 128 Конституції України, абзацу першого пункту 3 і пункту 31 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» постановляю:

1. Призначити у місцевих загальних судах на посади:
судді Вінницького міського суду Вінницької області ГОРБАТЮКА Валерія Володимировича;
судді Уманського міськрайонного суду Черкаської області ДУШИНА Олексія Владиславовича. (...).

Про призначення суддів: Указ Президента України №806/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до частини п'ятої статті 126, частини першої статті 128 та підпункту 2 пункту 161 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України, абзацу першого пункту 3, пунктів 31 і 40 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» постановляю:

1. Призначити у місцевих загальних судах на посади:
судді Шаргородського районного суду Вінницької області **ВОЙНАРОВСЬКОГО Ігоря Володимировича**;
судді Павлоградського міськрайонного суду Дніпропетровської області **БАБІЯ Сергія Олександровича**;
судді Новоград-Волинського міськрайонного суду Житомирської області **СТАШКІВА Тараса Богдановича**. (...).

Про призначення судді: Указ Президента України №807/2024
([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до частини п'ятої статті 126, статті 127 та частин першої і другої статті 128 Конституції України, абзацу першого пункту 3 і пункту 31 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» постановляю:

1. Призначити **БОРТЕЙЧУКА Юрія Юрійовича** на посаду судді Ізмаїльського міськрайонного суду Одеської області. (...).

Про призначення суддів: Указ Президента України №808/2024
([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до частини п'ятої статті 126, частини першої статті 128 та підпункту 2 пункту 161 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України, абзацу першого пункту 3, пунктів 31 і 40 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» постановляю:

1. Призначити у місцевих загальних судах на посади:
судді Оріхівського районного суду Запорізької області **СМОКОВИЧА Михайла Васильовича**;
судді Олександрівського районного суду Кіровоградської області **МИРОШНИЧЕНКА Дмитра Вадимовича**. (...).

Про призначення судді: Указ Президента України №809/2024
([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до частини п'ятої статті 126, частини першої статті 128 та підпункту 2 пункту 161 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України, абзацу першого пункту 3, пунктів 31 і 40 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» постановляю:

1. Призначити **ЛУНЬОВУ Дар'ю Юріївну** на посаду судді Лисичанського міського суду Луганської області. (...).

Про призначення судді: Указ Президента України №810/2024
([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до частини п'ятої статті 126, частини першої статті 128 та підпункту 2 пункту 161 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України, абзацу першого пункту 3, пунктів 31 і 40 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» постановляю:

1. Призначити ФІЛІППОВА Євгена Євгеновича на посаду судді Васильківського районного суду Дніпропетровської області. (...).

Про призначення судді: Указ Президента України №811/2024
([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до частини п'ятої статті 126, частини першої статті 128 та підпункту 2 пункту 161 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України, абзацу першого пункту 3, пунктів 31 і 40 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» постановляю:

1. Призначити ЗОРИКА Миколу Володимировича на посаду судді Ковпаківського районного суду міста Сум. (...).

Про призначення суддів: Указ Президента України №812/2024
([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до частини п'ятої статті 126, частини першої статті 128 та підпункту 2 пункту 161 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України, абзацу першого пункту 3, пунктів 31 і 40 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» постановляю:

1. Призначити у місцевих загальних судах на посади:
судді Лугинського районного суду Житомирської області ГРЕБЕНЮКА Вячеслава Валерійовича;
судді Богунського районного суду міста Житомира ВЕДМІДЬ Наталію Вікторівну. (...).

Про призначення суддів: Указ Президента України №813/2024
([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до частини п'ятої статті 126, статті 127 та частин першої і другої статті 128 Конституції України, абзацу першого пункту 3 і пункту 31 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» постановляю:

1. Призначити у місцевих загальних судах на посади:
судді Калуського міськрайонного суду Івано-Франківської області СИРКА Йосипа Йосиповича;

судді Соснівського районного суду міста Черкас ПОНОМАРЯ Віталія Олексійовича. (...).

Про призначення суддів: Указ Президента України №814/2024 (Президент України Володимир Зеленський).

Відповідно до частини п'ятої статті 126, частини першої статті 128 та підпункту 2 пункту 161 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України, абзацу першого пункту 3, пунктів 31 і 40 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» постановляю:

1. Призначити у місцевих загальних судах на посади:
судді Пологівського районного суду Запорізької області КАРЕТНИК Юлію Миколаївну;
судді Середино-Будського районного суду Сумської області ТЕМІРОВА Черкаса Мукаїловича;
судді Звенигородського районного суду Черкаської області КРАВЧЕНКО Тетяну Миколаївну. (...).

Про призначення судді: Указ Президента України №815/2024 (Президент України Володимир Зеленський).

Відповідно до частини п'ятої статті 126, статті 127 та частин першої і другої статті 128 Конституції України, абзацу першого пункту 3 і пункту 31 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» постановляю:

1. Призначити САЛАЙЧУКА Тараса Івановича на посаду судді Деснянського районного суду міста Києва. (...).

Україна застосувала санкції проти Іванішвілі та його спільників – саме тих, хто продає інтереси Грузії та людей – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Щойно підписав указ, який надає сили рішенню РНБО про санкції.

Це санкції проти тієї частини влади зараз у Грузії, яка здає Грузію Путіну.

Саме проти цього зараз у Грузії – протести.

Важливо, щоб партнери також зараз говорили про свою позицію, чесно заявляли про те, що відбувається. І треба діяти.

Так буває в міжнародних справах: якщо вчасно не відреагувати або якщо відреагувати не принципово, то далі – втрачені десятиліття, і країни позбавлені свободи.

Не можна втратити нікого в цьому регіоні – ані Грузію, ані Молдову, ані Україну.

Разом треба захищатися проти Москви.

Україна застосувала санкції проти Іванішвілі та його спільників – 19 осіб. Саме ті, хто продає інтереси Грузії та людей.

І ми закликаємо Європу, Америку, всіх у світі діяти так само – діяти принципово. (...).

Ми всі бачимо, зокрема, як мало світ реагує на те, що в Росії роблять з українськими полоненими – звернення Президента до правозахисної спільноти ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Радий вітати всіх вас у такому форматі, і це вже втретє, коли в Києві на початку грудня – конференція, присвячена правозахисній роботі.

Дійсно важливо обговорити ефективність правозахисних інституцій – саме тих, які працюють у державних системах чи на міждержавному рівні.

(...). Ми всі бачимо, зокрема, як мало світ реагує на те, що в Росії роблять з українськими полоненими. Як досі небагато у світі голосів, які говорять про викрадених Росією українських дітей. Майже жодної реакції немає й на те, на що російська присутність перетворила наші землі, наші території, які тимчасово окуповані. Коли дехто зараз говорить про «заморожування» війни, майже ніколи не звучить: а що буде з мільйонами наших людей, що буде із сотнями тисяч дітей, які досі – на окупованій території? І це дуже цинічне замовчування.

На жаль, доводиться констатувати, що навіть найбільш масштабні російські злочини війни поступово забуваються багатьма у світі і в Європі. Забуваються саме на політичних рівнях, на рівні тих, хто міг би ухвалити рішення чи бути активними, щоб усе виправити.

І це виклик не тільки для нас.

Це підважує моральні основи демократичного світу. Якщо Росії можна так з українцями, значить, це буде сприйматися як дозвіл робити подібне і з іншими народами, і з іншими людьми.

Ми змушені досі фактично битися за створення спеціального трибуналу проти Росії за злочин агресії. Я вдячний кожній державі та всім посадовцям, які допомагають. Але треба більше такої роботи, щоб трибунал запрацював і став справді дієвим.

Я вдячний тим державам, лідерам, громадським організаціям, які включились у роботу для повернення з Росії викрадених українських дітей. Ми цінуємо будь-яку дієву участь партнерів. І потрібно, щоб більшість світу була на нашому боці в цій роботі і щоб депортації та викрадення дітей ніколи у світі не стали нормою.

Чи багато ми отримуємо зараз допомоги від таких організацій, як, скажімо, ООН чи Міжнародний комітет Червоного Хреста в захисті й поверненні українських полонених у Росії? Взагалі-то ні.

Днями стало відомо, що в російському полоні загинув мер одного з окупованих українських міст – мер Дніпрорудного, що на Запоріжжі Євгеній

Матвеев. Він був захоплений у полон ще в березні 22-го року, коли намагався допомогти людям у своїй громаді. Зараз у російському полоні також щонайменше шість мерів міст і голів громад. Вони серед тисяч українців, які ні в чому не винні, але роками в неволі. І не тільки з 22-го року. Але й з 2014-го. Ми робимо все, щоб їх повернути. 3767 українців та українок уже повернули з полону.

(...). Я дякую всім тим, хто вже з Україною в роботі заради захисту прав людей і повного відновлення миру для України. Я прошу вас бути невтомними та залучати до всієї цієї роботи тих, хто поки що осторонь. (...). Подивіться, як учора представник Росії посміхався в Радбезі ООН, коли йшлося про вбивства та знущання з українців. Тільки разом – усі у світі – ми можемо забезпечити, щоб злочинці відповідали, відчували свою провину, а не посміхались. (...).

Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Марком Рютте (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Генеральним секретарем НАТО Марком Рютте.

Глава держави розповів про ситуацію на полі бою загалом і на окремих напрямках Донеччини, перебіг операції в Курській області та результати використання Україною далекобійних спроможностей, наданих союзниками.

Президент наголосив на тому, що важливе безперебійне постачання снарядів калібру 155 мм, озброєнь і військової техніки з оголошених пакетів підтримки для своєчасного комплектування бойових бригад.

Володимир Зеленський і Марк Рютте домовилися активніше співпрацювати з партнерами для виконання рішень Вашингтонського саміту НАТО щодо систем протиповітряної оборони та додаткового посилення України проти російського повітряного терору взимку.

Окремо Глава держави подякував Генсеку Альянсу за проведення у Брюсселі засідання Ради Україна – НАТО на рівні міністрів закордонних справ, усі сигнали про подальшу військову підтримку України та чітке розуміння необхідності інвестицій в українську оборонну промисловість. Президент наголосив на важливості запрошення України в НАТО.

Президент вручив відзнаку «Золоте серце» та поспілкувався з українськими волонтерами (Президент України Володимир Зеленський).

У Міжнародний день волонтера Президент України Володимир Зеленський зустрівся з представниками волонтерського руху, тими, хто активно допомагає країні та українським воїнам.

«Вітаю вас, усіх наших українців-волонтерів із Міжнародним днем волонтера. Хочу подякувати за вашу роботу, за вашу службу. Ви віддаєте своє життя передусім нашим бійцям, воїнам – усім тим, від кого залежить життя кожного з нас, наших дітей. Хочу подякувати за те, що ви

максимально допомагаєте і на фронті, і в цивільному житті», – сказав Глава держави.

Володимир Зеленський наголосив, що український волонтерський рух об'єднує небайдужих людей, які завжди готові прийти на допомогу.

Президент вручив відзнаку «Золоте серце» голові наглядової ради Громадської організації «ДОФ» Володимиріу Алексееву, голові Громадської організації «BELUGA UA» Олександріу Белюзі, керівниці проекту Victory Drones фонду Dignitas Марії Берлінській, співзасновниці Громадської організації «Правозахисний центр «Принцип» Любові Галан, волонтерці Громадської спілки «Українська мережа за права дитини» Світлані Забаві, голові Громадської організації «ПРОЛІСКА» Євгену Капліну, засновнику благодійної організації «Міжнародний благодійний фонд «ЮНІТІОА» Володимиріу Коломайку, співзасновниці та голові правління Запорізької обласної громадської організації «Мир та захист сім'ї» Жанні Ліщинській, волонтерці благодійного фонду «Волонтерський штаб 5-ї окремої штурмової Київської бригади» Людмилі Менюк, керівниці гуманітарного департаменту благодійної організації «Фонд Сергія Притули» Марині Петриченко, голові Всеукраїнської громадської організації «Лицарський Хрест» Оксані Тунік-Фриз, волонтерці громадської спілки «Українська мережа за права дитини» Анастасії Халіулової, волонтерці благодійної організації «Благодійний фонд «Спасемо Україну» Мирославі Харченко, директорці благодійної організації «Благодійний фонд «Сталеві» Тетяні Харько, голові громадської організації «Загартовані серця» Тетяні Хитрій та учасникам гурту «Курган та Агрегат» Амілу Ельман Огли Насірову, Рамілу Ельман Огли Насірову та Євгеніу Володченку, які організують масштабні збори для українських воїнів.

Володимир Зеленський започаткував відзнаку «Золоте серце» 2022 року. Відтоді щороку в Міжнародний день волонтера Президент вручає її тим, хто зробив вагомий внесок у надання волонтерської допомоги та розвиток волонтерського руху.

Під час зустрічі Глава держави обговорив із представниками волонтерського руху забезпечення Сил оборони, зокрема закупівлю FPV-дронів та посилення ППО, а також будівництво фортифікацій. Окремо Володимир Зеленський розповів про підготовку першого засідання технологічної Ставки, яке має відбутися цього місяця.

Крім того, обговорили реалізацію ініціативи Глави держави Bring Kids Back UA та конкретні кроки для повернення незаконно депортованих Росією українських дітей.

Просто підпису будь-якої держави, якихось запевнень чи обіцянок для безпеки недостатньо, потрібні дієві гарантії – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Багато подій за сьогодні. Рішення про санкції щодо тих у Грузії, хто веде цю країну в Росію. Важливо, щоб такі ж принципові рішення були й від наших партнерів у світі: від європейців, від американців, загалом від усіх, хто цінує незалежність націй та верховенство закону. Продаж інтересів Грузії Путіну ні до чого хорошого Іванішвілі не призведе.

Друге – вдячність волонтерам, кожному й кожній, хто в Україні допомагає армії, усім у світі, хто разом з Україною. Відзначив сьогодні представників волонтерської спільноти «Золотим серцем» – спеціальною відзнакою Президента України.

Третє – говорив із Марком Рютте, Генсеком НАТО. Обговорили постачання для наших воїнів, і це стосується темпу постачання, обсягів. Координуємо наші позиції, щоб швидше завершити війну та гарантувати стабільність миру.

І ще одна річ – річ, яка мала масштабне значення, коли була підписана, але сьогодні навіть на багато слів не заслуговує. Сьогодні – 30 років Будапештському меморандуму. Десять років війни. Жодного дня цей документ не працював. І через це кожен у світі тепер знатиме, що просто підпису будь-якої держави, якихось запевнень чи обіцянок для безпеки недостатньо. Потрібні дієві гарантії. Тобто реальне союзництво та реалістичний безпековий фундамент усередині країни. (...).

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 5 грудня 2024 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»: Указ Президента України №816/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до статті 107 Конституції України постановляю:

1. Увести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 5 грудня 2024 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (додається).

2. Контроль за виконанням рішення Ради національної безпеки і оборони України, введеного в дію цим Указом, покласти на Секретаря Ради національної безпеки і оборони України. (...).

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 5 грудня 2024 року «Щодо протидії загрозам національній безпеці України у сфері охорони здоров'я в особливий період»: Указ Президента України №817/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до статті 107 Конституції України постановляю:

1. Увести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 5 грудня 2024 року «Щодо протидії загрозам національній безпеці України у сфері охорони здоров'я в особливий період» (додається).

2. Контроль за виконанням рішення Ради національної безпеки і оборони України, введеного в дію цим Указом, покласти на Секретаря Ради національної безпеки і оборони України. (...).

Про присвоєння О. Цебрию звання Герой України: Указ Президента України №818/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» ЦЕБРІЮ Олександрю Володимировичу – молодшому сержанту (помертну). (...).

Про присвоєння С. Миронюку звання Герой України: Указ Президента України №819/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» МИРОНЮКУ Сергію Сергійовичу – молодшому сержанту (помертну). (...).

Про присвоєння І. Голубці звання Герой України: Указ Президента України №820/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» ГОЛУБЦІ Івану Васильовичу – молодшому сержанту (помертну). (...).

Про присвоєння Д. Буряку звання Герой України: Указ Президента України №821/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» БУРЯКУ Данилу Олексійовичу – старшому солдату (помертну). (...).

Про присвоєння Я. Баллі звання Герой України: Указ Президента України №822/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» БАЛЛІ Яношу Ласловичу – молодшому сержанту. (...).

Про присвоєння О. Андрійчуку звання Герой України: Указ Президента України №823/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» АНДРІЙЧУКУ Олегу Анатолійовичу – молодшому сержанту (помертньо). (...).

Про присвоєння А. Скібіну звання Герой України: Указ Президента України №824/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» СКІБІНУ Андрію Сергійовичу – лейтенанту. (...).

Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»: Указ Президента України №825/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 241 окрему бригаду територіальної оборони Сил територіальної оборони Збройних Сил України. (...).

Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»: Указ Президента України №826/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 47 окрему інженерну бригаду Сил підтримки Збройних Сил України. (...).

**Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»:
Указ Президента України №827/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 38 окрему бригаду морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України. (...).

Про присвоєння почесного найменування 118 окремій бригаді територіальної оборони Сил територіальної оборони Збройних Сил України: Указ Президента України №828/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою відновлення історичних традицій національного війська, зважаючи на зразкове виконання покладених завдань особовим складом 118 окремої бригади територіальної оборони Сил територіальної оборони Збройних Сил України, постановляю:

1. Присвоїти 118 окремій бригаді територіальної оборони Сил територіальної оборони Збройних Сил України почесне найменування «імені отамана Лютого-Лютенка» та надалі іменувати її – 118 окрема бригада територіальної оборони імені отамана Лютого-Лютенка Сил територіальної оборони Збройних Сил України. (...).

Про присвоєння почесного найменування 128 окремій бригаді територіальної оборони Сухопутних військ Збройних Сил України: Указ Президента України №829/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою відновлення історичних традицій національного війська, зважаючи на зразкове виконання покладених завдань під час захисту територіальної цілісності та незалежності України, постановляю:

1. Присвоїти 128 окремій бригаді територіальної оборони Сухопутних військ Збройних Сил України почесне найменування «Дике Поле» та надалі іменувати її – 128 окрема бригада територіальної оборони «Дике Поле» Сухопутних військ Збройних Сил України. (...).

Про присвоєння почесного найменування 203 навчальній авіаційній бригаді Повітряних Сил Збройних Сил України: Указ Президента України №830/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою відновлення історичних традицій національного війська щодо назв військових частин, зважаючи на зразкове виконання покладених завдань особовим складом 203 навчальної авіаційної бригади Повітряних Сил Збройних Сил України, постановляю:

1. Присвоїти 203 навчальній авіаційній бригаді Повітряних Сил Збройних Сил України почесне найменування «імені Владислава Рикова» та надалі іменувати її – 203 навчальна авіаційна бригада імені Владислава Рикова Повітряних Сил Збройних Сил України. (...).

Про присвоєння військового звання: Указ Президента України №831/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Присвоїти військове звання генерал-майора бригадному генералу ТРЕПАКУ Олександру Сергійовичу – командувачу Сил спеціальних операцій Збройних Сил України. (...).

Про присвоєння військового звання: Указ Президента України №832/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Присвоїти військове звання генерал-майора бригадному генералу СКИБЮКУ Ігорю Анатолійовичу – командувачу Десантно-штурмових військ Збройних Сил України. (...).

Про присвоєння військового звання: Указ Президента України №833/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Присвоїти військове звання бригадного генерала полковнику ПАЛАСУ Миколі Дмитровичу – заступнику Командувача об'єднаних сил Збройних Сил України. (...).

Про присвоєння військового звання: Указ Президента України №834/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Присвоїти військове звання бригадного генерала полковнику БРАТШКУ Дмитру Володимировичу – командувачу військ оперативного командування «Схід» Сухопутних військ Збройних Сил України. (...).

Про зміну меж території Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника: Указ Президента України №835/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Президент ушанував пам'ять загиблих захисників і захисниць України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У День Збройних Сил України Президент Володимир Зеленський ушанував пам'ять полеглих воїнів, які віддали своє життя за Україну.

Глава держави поклав квіти до Стіни пам'яті полеглих захисників України, що на Михайлівській площі в Києві.

У церемонії також узяли участь Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук та Прем'єр-міністр Денис Шмигаль.

Справжнім, найпершим, найдієвішим і найнадійнішим гарантом нашої безпеки є Збройні Сили України – виступ Президента з нагоди Дня ЗСУ ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Панове генерали, офіцери, сержанти, старшини, солдати, матроси!

Дорогі захисники й захисниці України!

Повага. Подяка. Пошана. Ось що відчуває наш народ, коли мова йде саме про вас. Коли наші люди чують про вас, бачать вас, бачать, як ви знищуєте ворога, його ракети, його дрони, його бази, його нахабність. Бачать, як ви бороните Україну.

Повага. Подяка. Пошана. І мурахи по шкірі.

Коли кажемо: «Слава Україні!» та відповідаємо: «Героям Слава!» Бо знаємо, про кого це. Знаємо, хто є наші герої – справжні, хоробрі, гідні. Ті, про кого наші найкращі слова. Ті, у кого 6 грудня свято. Бо це ваш день - День Збройних Сил України. День українського воїна.

Скільки сили в цих двох словах: «український воїн». Скільки в них відваги, емоцій, скільки вдячності. Вдячності саме тобі, український воїне! Скільки в тобі справжності. І не гучних слів, а людяності. Правди. Щирості тих, хто став на захист України. І 10 років тому. І 24 лютого. Хто був народжений воїном і хто ним став.

Дуже різні люди. Українці та українки різного віку, різних професій, із різних регіонів. Усі, хто жив своє життя. Але повернули його на 180 градусів. Мали іншу професію, але не забажали жити під чужим прапором. Хтось сказав: «Я не можу інакше». Хтось сказав: «Хто, якщо не я?» А хтось нічого не сказав. Просто поглянув на своїх дітей. Обійняв їх міцно, поцілував, вийшов із дому й став на захист країни.

І в ту мить у нас іще не було ні «хаймарсів», ні «петріотів», ні F-16, не було багато чого, але були ви. Українські воїни. Ті, хто обрали Україну. Обрали захищати своє. Рідне. Рідне місто, село, рідну вулицю, хату, свою родину свою. І ви це робите 1000 днів. Узнявши до рук зброю. Долю нашої країни. І тримаєте її міцно та стійко понад 1000 днів. Коли важко, коли дуже гаряче і коли нестерпно холодно, і вдень, і вночі, а ви тримаєте фронт, тримаєте свободу, тримаєтеся самі й завдяки вам всі тримаються, тримається Україна. Саме завдяки тобі, український воїне!

І всі ці дні сьогодні закарбовані у ваших очах. У цих очах українського воїна можна прочитати й побачити все. Очі, які бачили війну, бачили смерть, зло, які роз'їдав дим, але в яких не згасає життя, не згасає полум'я, яке підтримує вогнище надії всієї країни.

Ви робите все, аби в очах наших дітей не було відчаю, страху, безнадії.

І щодня у нас сльози гордості за вас – за наших воїнів. І щодня – сльози болю, коли ми втрачаємо когось із вас. Рідних, близьких, знайомих або незнайомих, але точно для всіх людей – не чужих. Рідних. Для всієї України.

(...). Понад 1000 днів битви за державу. Понад 700 тисяч ворожих втрат. Для нас вони безіменні, безчесні, для нас і для історії вони не

заслужують нічого, крім ганьби та презирства. Але всі ми кричимо в душі у хвилини мовчання за нашими полеглими. І коли наші люди стають на коліно, проводжаючи в останній шлях когось зі своїх героїв, Бог бачить це з неба. І стає на наш бік.

Бог бачить, скільки сьогодні синьо-жовтих прапорів на могилах. Скільки героїв, хто пішов на щиті, пішов на небеса, захищаючи земні, людські речі. Свій дім, свою маму, свою дитину, а разом – свою Україну. Яка понад усе. І пам'ять про вас – понад усе. Бо кожен – герой. Кожен – велика людина. Кожного й кожну я прошу вшанувати зараз хвилиною мовчання.

(...). Повага. Подяка. Пошана. Від усього українського народу. Кожному з вас. Кожному, хто кров'ю, сльозами й вогнем пише нову історію незалежної України. Пише всюди. І в Харкові, і в Сумах, і в Запоріжжі, і на Херсонщині нашій, на таких важких напрямках, як Курахівський, Покровський, Куп'янський.

На всіх найгарячіших ділянках України, де б'ється Україна. Де б'ється ви. Наші Сухопутні війська, наші Повітряні й Морські сили, наша артилерія, розвідка наша, наші десантники, ССО, тероборона, Сили безпілотних систем, усі – всі ви, наші воїни. Разом – ви сила. Разом – ви Збройні Сили України.

Усі, хто сьогодні в бою. Хто відновлюється після поранення. Хто повернувся з полону й ті, кого ми обов'язково повернемо. І ті, кого ми ніколи не забудемо. (...).

Володимир Зеленський привітав захисників і захисниць із Днем Збройних Сил України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У День Збройних Сил України Президент Володимир Зеленський привітав українських воїнів зі святом, відзначив їх державними нагородами, вручив бойові прапори, стрічки почесних відзнак та присвоїв почесні найменування бригадам і вищі військові звання.

Президент наголосив, що, коли йдеться про захисників і захисниць України, наш народ відчуває насамперед повагу, подяку та пошану. (...).

Присутні вшанували пам'ять полеглих захисників і захисниць України хвилиною мовчання.

Рідним загиблих Героїв України Президент вручив орден «Золота Зірка». Найвищої державної нагороди удостоєні:

Підполковник Борис Горошко. На початку повномасштабного вторгнення організував управління ескадрильєю та у складі екіпажу вивів авіаційну техніку з-під удару. Брав участь у знищенні танкових колон, військової техніки та понтонних переправ на Київщині, Миколаївщині та Херсонщині. 5 квітня 2022 року у складі екіпажу доправляв боєприпаси та евакуював поранених з «Азовсталі». Під час повернення на підконтрольну Україні територію його борт зник з радарів.

Старший лейтенант Віталій Нестеренко. Торік у травні очолював розвідгрупу з виявлення переходу на лівий берег Дніпра та підгрупу розмінування. У ворожому тилу розвідники підірвали підготовлену систему

фугасів для закладки, а також саперів, ліквідували спостережний пункт. У жовтні минулого року розвідгрупа на чолі з Віталієм Нестеренком висунулася на острови в дельті Дніпра для виставлення засідок, але російські окупанти вже висадилися там. Під час бою Віталій Нестеренко загинув.

Солдат Сергій Іванов. Захищав Україну на Авдіївському напрямку. Попри акубаротравму, якої він зазнав під час чергового російського штурму, продовжував утримувати бойові позиції. Надав побратиму допомогу в бою. Близько 10 годин тримав оборону в оточенні та особисто знищив десятьох російських окупантів і один БТР. Сергій Іванов загинув 30 жовтня минулого року під час обстрілу позиції його мотопіхотної роти.

Володимир Зеленський також вручив «Золоту Зірку» ще двом Героям України – сержанту Олександрю Кроковцю та солдату Андрію Сергієнку.

Олександр Кроковець захищає країну на території Запорізької та Донецької областей. Екіпаж Bradley на чолі з ним неодноразово зупиняв штурмові дії російських окупантів та не давав ворогу зайняти українські позиції. Цьогоріч у квітні попри щільний вогонь екіпаж Олександра Кроковця евакуював 15 поранених воїнів. Він тричі діставав поранення, але щоразу повертався на фронт.

Андрій Сергієнко під час одного зі штурмів Андріївки на Донеччині особисто знищив 24 російських окупантів та ще чотирьох поранив – це зафіксували аеророзвідники. У березні цього року виконував обов'язки командира штурмового відділення. На чолі з ним бійці підрозділу відбили щонайменше 16 атак. Під час одного з артилерійських обстрілів Андрій Сергієнко віддав наказ підлеглим переміститися, однак сам потрапив під мінометний вогонь і зазнав поранення обох ніг, унаслідок чого їх довелося ампутувати.

Ще чотирьох воїнів Глава держави відзначив «Хрестом бойових заслуг». Це:

Молодший сержант Ярослав Дідух. Командир відділення морської піхоти. У грудні 2022 року під час наступу поблизу Мар'їнки особисто знищив два БМП ворога. Торік улітку відзначився при визволенні Урожайного та Старомайорського, а наприкінці року – в боях у Кринках на Херсонщині, знищивши щонайменше 30 окупантів. Нині відновлюється після осколкового поранення коліна.

Підполковник Олександр Зима. З початку повномасштабного вторгнення укомплектував та організував роботу 193-го окремого батальйону ТрО ЗСУ, який утримує позиції в районі Антонівського мосту та Дач. Крім того, підрозділи батальйону дистанційно мінують території біля Олешок на Херсонщині. Торік Олександр Зима зазнав вогнепального осколкового поранення, але після лікування повернувся в стрій.

Сержант Павло Тимошук. Його розрахунок восени цього року відіграв ключову роль у наступальних діях десантно-штурмового батальйону 95-ї ОДШБр поблизу Погребків Курської області. Також підрозділ Павла Тимошука відбив близько 20 спроб противника прорвати українську

оборону. Бійці знищили приблизно 200 російських окупантів, броньовану техніку ворога, танк Т-90 «Прорив».

Майор Владислав Субота. З початку повномасштабного російського вторгнення організував успішне виконання бойових завдань механізованим батальйоном на Донеччині, Луганщині та Харківщині. Підрозділи під його командуванням знищили щонайменше чотири танки, три БМП, мінометний розрахунок та 150 російських окупантів, а ще шістьох узяли в полон.

Крім того, Президент відзначив захисників і захисниць орденами Богдана Хмельницького I-III ступенів, «За мужність» I-III ступенів, княгині Ольги III ступеня та медаллю «За військову службу Україні».

Глава держави вручив бойові прапори 21-й окремій механізованій бригаді Сухопутних військ, 211-й окремій понтонно-мостовій бригаді Сил підтримки, 78-му окремому десантно-штурмовому полку ДШВ та 37-й окремій авіаційній ескадрильї Повітряних сил, а також відзнаки «За мужність та відвагу» – 107-й реактивній артилерійській бригаді Сухопутних військ, 38-й окремій бригаді морської піхоти ВМС, 102-й окремій бригаді територіальної оборони та 38-му зенітному ракетному полку Сухопутних військ.

Володимир Зеленський присвоїв почесні найменування: 203-й навчальній авіаційній бригаді Повітряних сил ЗСУ – «імені Владислава Рикова», 808-й окремій бригаді підтримки Сил підтримки – «Дністровська».

Крім того, Президент присвоїв військові звання: генерал-майора – командувачу ДШВ бригадному генералу Ігорю Скибюку та командувачу ССО бригадному генералу Олександру Трепаку, а також бригадного генерала – командувачу військ ОК «Схід» Сухопутних військ полковникові Дмитру Братішку та заступнику командувача об'єднаних сил ЗСУ полковнику Миколі Паласу.

Вдячний усім капеланам, які разом із захисниками на передовій: Президент узяв участь у першому військовому молитовному сніданку ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський закликав усі релігійні конфесії долучатися до розвитку капеланства в Україні. Про це Глава держави заявив під час першого військового молитовного сніданку, що відбувся у Трапезному храмі Києво-Печерської Лаври.

У заході взяли участь предстоятелі церков та релігійних організацій, військові капелани, захисники й захисниці України, іноземні гості.

«Ми захищаємо Україну, нашу державу та людей із надією на справедливість і Бога. Ми бачимо, як це поєднано. День Збройних Сил України припадає на ту саму дату, що й одне з найбільш світлих свят для наших дітей – Святий Миколай», – зазначив Володимир Зеленський.

Військові капелани прочитали молитви за кожен рід військ Сил безпеки та оборони. Президент подякував усім присутнім за єдність, допомогу та їхні молитви за Україну й українців.

«Особливо вдячний нашим капеланам, тим, хто з хлопцями на першій лінії та не ховається від усього, через що вони там проходять. Вдячний усім, хто старається збільшити українське капеланство. І я закликаю всі конфесії вести цю роботу, яка дуже важлива й необхідна. У єдності ми пройдемо цю війну та забезпечимо, найголовніше – справедливий мир для України», – сказав Глава держави.

В Україні розпочалося серійне виробництво дрона-ракети «Пекло» – першу партію вже передали Силам оборони ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Україна розпочала серійне виробництво дрона-ракети «Пекло». Сьогодні за участю Президента Володимира Зеленського Силам оборони передали першу партію, яка вже має підтвержене бойове застосування.

«Дуже важливо, що наші захисники отримують таку сучасну зброю українського виробництва. Тепер завдання – надалі нарощувати їх виробництво й застосування», – зазначив Глава держави.

Дальність польоту дрона-ракети «Пекло» – 700 км, швидкість – 700 км/год.

Володимир Зеленський обговорив із Джорджею Мелоні продовження військової підтримки ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Головою Ради міністрів Італії Джорджею Мелоні.

Глава держави розповів про ситуацію на полі бою. Лідери обговорили продовження військової підтримки України та прискорення надання десятого пакета допомоги від Італії.

Володимир Зеленський і Джорджа Мелоні домовилися посилити координацію на рівні лідерів європейських держав, щоб обговорити безпекову ситуацію в регіоні та збільшити постачання систем протиповітряної оборони для України.

У День святого Миколая Володимир Зеленський відвідав лікарню «Охматдит» і привітав дітей зі святом ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У День святого Миколая Президент України Володимир Зеленський відвідав Національну дитячу спеціалізовану лікарню «Охматдит», зокрема відділення, де лікуються діти, які зазнали мінно-вибухових травм унаслідок російської агресії. (...).

Президент поспілкувався з дітьми, їхніми батьками та лікарями. Він привітав маленьких пацієнтів зі святом і побажав якнайшвидшого одужання та відновлення.

За словами медиків, з початку повномасштабного російського вторгнення вони пролікували вже 126 дітей, які постраждали внаслідок російської агресії.

(...). Глава держави поговорив з маленькими пацієнтами про їхнє самопочуття та мрії. Вони розповіли свої історії боротьби за життя. Зокрема, донором для семирічного Романа з Курахового, який втратив маму, став його брат-військовий. Для цього воїн приїхав з фронту, а потім повернувся захищати Україну.

Діти подарували Володимирі Зеленському свої малюнки, розказали вірші, а самі отримали подарунки з нагоди Дня святого Миколая.

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня місцевого самоврядування: Указ Президента України №837/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 5)

Відновлення енергетики та підтримка України: Володимир Зеленський зустрівся з Карлом Негаммером ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У Парижі Президент Володимир Зеленський зустрівся з Федеральним канцлером Австрії Карлом Негаммером та обговорив продовження підтримки України.

Президент подякував Австрії за гуманітарну й фінансову допомогу Україні від самого початку повномасштабного російського вторгнення.

Глава держави наголосив, що Україна розраховує на продовження допомоги наступного року, зокрема в гуманітарному розмінуванні, лікуванні та реабілітації поранених цивільних, а також зацікавлена в участі австрійських компаній у відбудові країни. (...).

Канцлер Австрії запевнив у продовженні допомоги України та підтриманні санкційного тиску на РФ. Зокрема, однією з тем, яку обговорили під час зустрічі, була енергетична незалежність Європи від російських енергоносіїв.

Володимир Зеленський і Карл Негаммер приділили особливу увагу крокам, які слід зробити, щоб примусити Росію до встановлення тривалого та справедливого миру.

Глава держави також запросив Австрію приєднатися до Спільної декларації G7 про підтримку України та в майбутньому укласти двосторонню угоду про довгострокову підтримку.

Крім того, Президент розповів про всі зусилля України для повернення незаконно депортованих до РФ українських дітей і перешкоди, які Росія створює на цьому шляху.

Володимир Зеленський і Саломе Зурабішвілі обговорили ситуацію в Грузії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У Парижі Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із Президенткою Грузії Саломе Зурабішвілі.

Глава держави висловив підтримку та солідарність із грузинським народом, який зараз відстоює своє майбутнє у Європейському Союзі та виступає проти рішення уряду призупинити переговори про вступ до ЄС до 2028 року.

«Ми з вашим народом, звісно, і на боці вашої країни завжди – вашого способу життя та вашого вибору майбутнього членства в ЄС і НАТО. Завжди з вашими людьми. Ми бачимо все, ми підтримуємо», – сказав Володимир Зеленський.

Саломе Зурабішвілі розповіла про масові порушення під час нещодавніх парламентських виборів у Грузії, зокрема про обмеження виборчих прав грузинів, які проживають за кордоном.

За її словами, у Грузії тривають масштабні демонстрації проти фальсифікації виборів і силове придушення й залякування мітингувальників.

Президентка Грузії подякувала за всю проявлену підтримку й привітала рішення України застосувати санкції проти засновника партії «Грузинська мрія» Бідзіни Іванішвілі та 18 його спілльників – грузинських чиновників, зокрема й проти Прем'єр-міністра Іраклі Кобахідзе. (...).

У Парижі відбулася тристороння зустріч Володимира Зеленського, Емманюеля Макрона та Дональда Трампа ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У Парижі Президент України Володимир Зеленський провів тристоронню зустріч із Президентом Франції Емманюелем Макроном та обраним Президентом США Дональдом Трампом.

Окремо Володимир Зеленський подякував Дональду Трампу за його незмінну рішучість та Емманюелю Макрону за організацію цієї зустрічі.

Під час зустрічі говорили про наших людей і те, як їх підтримати, про ситуацію загалом і встановлення справедливого миру.

«Ми всі хочемо, щоб був мир. Але для нас дуже важливо – і це наша позиція, – щоб мир був справедливий для всіх нас і щоб не було можливості у Росії, у Путіна або ще в якихось агресорів колись повернутися. І це найголовніше – справедливий мир і гарантії безпеки, сильні гарантії безпеки для України», – підсумував Президент.

Лідери домовилися працювати далі й підтримувати комунікацію.

Офіційна діяльність дружини Президента України

Обов'язковою умовою вступу України до ЄС є те, що наша країна має гарантувати всім своїм громадянам рівні можливості – Олена Зеленська під час виступу на Національному форумі прав людей з інвалідністю ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська взяла участь у Національному форумі прав людей з інвалідністю, який відбувся в Києві 2 – 3 грудня.

«Цей захід цінний тим, що збирає громадських активістів, представників влади, міжнародних партнерів. Саме так і треба розмовляти та діяти. Тільки разом. Коли почалося повномасштабне вторгнення, для нашої держави першочерговим було вижити. Але майже одразу стало зрозуміло, що «вижити» означає не просто фізично вціліти, але й не спинитися в розвитку», – сказала дружина Президента.

На форумі зібралось понад 200 учасників, серед яких представники та представниці громадських і міжнародних організацій, органів місцевого самоврядування та бізнесу.

Ключовий результат заходу – напрацювання «Порядку денного на 2025 рік» від спільноти людей з інвалідністю. Це стратегічний документ, у якому визначені пріоритетні напрями роботи для захисту прав людей з інвалідністю.

Документ передбачає вісім кроків:

- Забезпечити перехід до правозахисної моделі інвалідності та повноцінне впровадження системи оцінки функціонування, інвалідності та здоров'я для цивільних і військових.
- Розпочати реформу деінституціалізації послуг для дорослих з інвалідністю та людей старшого віку.
- Взяти на себе зобов'язання розпочати реформу чинного законодавства щодо дієздатності та впровадження інструментів підтримки ухвалення рішень.
- Гарантувати можливість реалізації права на працю для всіх людей з інвалідністю на відкритому ринку праці.
- Долучати спільноту людей з інвалідністю до процесів ухвалення рішень на всіх рівнях щодо їхньої безпеки під час війни, катастроф та інших стихійних лих.
- Забезпечити доступ ВПО з інвалідністю до архітектурно доступного житла.
- Продовжувати реформу надання соціальних послуг, базуючись на міжнародних стандартах прав людини.

- Реалізувати право на участь у політичному житті країни: безперешкодно обирати та мати всі інструменти для висування своєї кандидатури на виборах.

«Одна з умов євроінтеграції – деінституціалізація. За цим стриманим терміном – людський, абсолютно базовий запит на гуманність. Не тримати людей в ізоляції. Ми не можемо допустити, щоб наші захисники та захисниці, військові після поранення потрапляли до інтернатних закладів. Ми не можемо далі заплющувати очі на те, що дорослі люди з інвалідністю живуть за парканами», – наголосила Олена Зеленська.

Дружина Президента також відзначила рішення Кабінету Міністрів почати фінансування послуги підтриманого проживання для людей старшого віку та осіб з інвалідністю для ВПО. Вона закликала громади подавати заявки на цю послугу до Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю.

Національний форум прав людей з інвалідністю організували громадська спілка «Ліга Сильних» разом із громадською організацією Fight For Right за підтримки міжнародних партнерів.

У парку Помпеї та в музеї Вільнюса з'явилися україномовні аудіогіди ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

В Археологічному парку Помпеї та в Музеї церковної спадщини у Вільнюсі запрацювали україномовні аудіогіди. Про це повідомила перша леді України Олена Зеленська.

Зокрема, у парку Помпеї, на місці давньоримського міста, український аудіосупровід з'явився у вигляді мобільного застосунку My Pompeii.

Олена Зеленська подякувала Італії, музею та Генеральному консульству України в Неаполі за реалізацію проєкту.

«Це не тільки про комфорт для українців. Це ще й про повагу до мови країни, яка протистоїть знищенню щодня. Але диктатори – все-таки не стихійне лихо. Їм можна й треба протистояти. Що робить і показує своїм прикладом Україна», – зазначила вона.

Аудіоекскурсія українською тепер також доступна в Музеї церковної спадщини у Вільнюсі.

«Хотілося б, щоб українські відвідувачі, як і я, із захопленням дізналися історію порятунку старовинних скарбів литовського собору, які напередодні Другої світової війни були замуrowані в стіні та віднайдені лише в 1980-х роках. Ще один доказ того, що національна спадщина не гине, а повертається народам, яким належить. І жодні війни не завадять збереженню культури й пам'яті», – наголосила перша леді.

Вона подякувала Литві, музею та українському посольству в країні за реалізацію проєкту.

Загалом у межах ініціативи Олени Зеленської з українізації світових культурних пам'яток функціонує 94 україномовних аудіогіди в 50 країнах.

У Міжнародний день волонтера Олена Зеленська зустрілася з «Берегинями з Ірпеня» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З нагоди Міжнародного дня волонтера перша леді України Олена Зеленська відвідала центр плетіння маскувальних сіток громадської організації «Берегині з Ірпеня».

Дружина Президента подякувала волонтерам за їхній внесок у захист України та відзначила, що український волонтерський рух безпрецедентний – наймасовіший і найвідданіший у світі.

«Українці захищають одне одного всіма силами, ставши прикладом для світу», – сказала вона.

Зокрема, ця волонтерська спільнота за два роки виготовила 32 тис. кв. м плетених сіток і понад 171 тис. кв. м перфорованих сіток. Третина її учасниць – вимушені переселенки з Херсонщини, Сумщини, Донеччини, Луганщини, Запоріжжя, Харківщини та Криму. З місцевих – у більшості житло або зруйноване, або пошкоджене внаслідок окупації.

Перша леді зазначила, що майже в кожному українському місті й містечку та навіть за кордоном зараз діють подібні волонтерські майстерні з плетіння маскувальних сіток.

«Тож якщо хтось іще не бував, дуже раджу знайти найближчу та відзначити таким чином День волонтера. Можливо, саме зроблені вами метри безпеки врятують чиєсь життя на фронті. Бо у створенні захисту для військових кожні руки важливі. Це не перебільшення», – підсумувала Олена Зеленська.

Олена Зеленська: Не буває «тихих» травм чи діагнозів, нам усім важливо бути почутими ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У День святого Миколая перша леді України Олена Зеленська відвідала реабілітаційний центр Громадської організації «Відчуй».

У цьому закладі з 2011 року надають послуги з реабілітації та соціалізації дітей і дорослих, а також сприяють реалізації прав людей із порушенням слуху та їхніх родин. З початку російського повномасштабного вторгнення в центрі запустили програму реабілітації військових із втратою слуху.

Унікальність цього центру – у його команді. Понад 70 % корекційних педагогинь є мамами дітей із порушенням слуху. Вони пройшли шлях реабілітації своїх дітлахів і тепер як ніхто розуміють такі ж родини та можуть ефективно допомогти.

З нагоди Дня святого Миколая Фондація Олени Зеленської передала цьому закладу інтерактивний стіл. Це інструмент, який допоможе дітям із порушеннями слуху та мовлення навчатися й розвивати комунікаційні навички.

Співпраця з організацією «Відчуй» розпочалася у 2023 році. Тоді команда Фондації Олени Зеленської закупила та передала 500 слухових

апаратів жителям деокупованих міст і селищ Київської та Чернігівської областей.

«Інколи це називають «тихою» травмою, бо, мовляв, є ж більш «видимі» та нагальні. Але порушення слуху – вроджене чи набуте під час війни – така ж проблема, яка потребує уваги, як і всі інші поранення чи діагнози. Доводиться вивчати світ і опановувати життя в ньому наново. Не буває «тихих» травм чи діагнозів. Просто нам усім важливо бути почутими й навчитися відчувати інших», – наголосила перша леді.

Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ

М. Степченко,
молод. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ

План внутрішньої стійкості Президента Володимира Зеленського: аналіз та обговорення

На 1000-й день повномасштабного вторгнення РФ, 19 листопада 2024 р., Президент України В.Зеленський виступив із традиційним щорічним посланням до Верховної Ради України, на якому представив План внутрішньої стійкості України та обґрунтував його необхідність. «У кожній війні, щоб не програти її, є речі, які може зробити сам народ, і є те, що можна зробити тільки в єдності із союзниками. Саме тому потрібні ці два документи: те, чого ми очікуємо від себе передусім, і те, чого ми очікуємо від партнерів», – наголосив Президент ([Укрінформ](#)).

Документ складається з 10 пунктів-розділів з умовними назвами, які у процесі можуть змінитися. План охоплює фактично всі сфери життя держави та суспільства, формулює принципи, за якими має, на думку влади, жити країна під час війни та в перші повоєнні роки. Народний депутат, голова парламентської фракції «Слуга Народу» Давид Арахамія заявив: «Президент Володимир Зеленський подав збалансований погляд, як об'єднати громадян, армію, бізнес і загалом країну, щоб спільними зусиллями подолати ворога і здобути перемогу» ([Рада](#)).

План, який ще буде деталізований разом із громадянським суспільством, бізнесом, представниками культурного середовища та експертами і буде повністю представлений з усіма додатками у грудні цього року, не є альтернативою Плану перемоги, презентованого раніше міжнародним партнерам, а його доповненням.

За інформацією видання TheTimes, План має на меті зміцнити моральний дух українців, похитнутий після виборчої перемоги Дональда Трампа, а також запевнити громадськість в здатності країни захистити себе, навіть якщо американська допомога буде зменшена або припинена.

Внутрішній План стійкості виник після оприлюднення Плану перемоги, який переважно стосується дій партнерів для допомоги Україні, адже виникло питання про те, що може зробити сама Україна. Зрозуміло, що фінансування та реалізація Плану напряму залежать від західних партнерів. Лише українських ресурсів буде недостатньо, оскільки вони обмежені і не співмірні з російськими. Це стосується не тільки Плану перемоги, а й Плану

стійкості, тому що він стосується українських спроможностей. Наприклад, в аспекті виробництва дронів, де заявлені досить амбітні плани ([Главред](#)).

Директор Центру Євразії Атлантичної Ради, посол США в Україні у 2003-2006 роках Джон Гербст вважає, що Президент України Володимир Зеленський «зрозумів, що його План перемоги було розкритиковано, тому він змінив підхід і запропонував внутрішній План стійкості. І це має сенс», – заявив дипломат ([UAZMI](#)). Джон Гербст також вважає, що Президент дав зрозуміти своє прагнення розпочати мирні переговори.

Загалом експерти позитивно оцінюють План, але справедливо наголошують: поки це рамковий документ, який потребує вдосконалення і посилення. Є й скептичні коментарі. Головне враження – план є всеосяжним, але є питання щодо можливості виконання його пунктів.

То що ж пропонує План стійкості? Представлений план складається з десяти пунктів. Перший - «єдність», яка, за словами Зеленського, має бути як всередині країни, так і ззовні. Другий пункт - «фронт» - передбачає зміну підходів в управлінні в ЗСУ і призначення військового омбудсмена для вирішення проблем в армії. Третій пункт - «зброя» - передбачає розробку та нарощування виробництва зброї. Решта сім пунктів називаються: «гроші», «енергетика», «безпека», «громади», «людський капітал», культура», «політика героїв». В них, зокрема, йдеться про підтримку українського підприємництва та детінізацію економіки, посилення безпеки держкордону України та модернізацію стандартів укриттів, покращення податкових умов для прифронтових територій, впровадження множинного громадянства та ліквідацію впливу Української православної церкви Московського патріархату (УПЦ МП), створення міністерства об'єднання українців тощо ([DW](#)).

Деякі пункти Плану будуть закритими для громадськості. Про це заявив радник глави держави з комунікацій Дмитро Литвин. За його словами, йдеться про розділи, присвячені питанням оборони, виробництва зброї та енергетики. При цьому деякі інші, такі як культурна чи політика єдності, ще вимагають уточнень. «Цей документ розбито на напрями, кожний з яких розробляють експерти з відповідним досвідом та баченням. Окремі деталі, які можуть бути оприлюднені, стануть доступними після завершення роботи», – заявив Литвин ([Слово і діло](#)).

Співзасновник Національної платформи стійкості та згуртованості, політолог Олег Саакян позитивно сприймає ініціативу Президента зі створення чіткого плану-дорогоказу: «Це крок, на який суспільство чекало вже давно... Однак головне – щоб цей план став основою для реальних змін, а не залишився просто набором тез. Його оцінка залежатиме виключно від ефективності реалізації» ([Укрінформ](#)). За словами Олега Саакяна, документ задає рамку для роботи і від того, наскільки швидко і якісно влада покаже реальні результати – залежить успіх.

Голова Чернівецької обласної організації політичної партії «Слуга Народу» Руслан Запаранюк наголосив на тому, що це вчасна і надзвичайно

важлива ініціатива Президента, яка демонструє нашому суспільству цілковиту готовність керівництва держави до різних викликів і його відкритість перед всіма українцями. «Цей План є логічним продовженням стратегічних ініціатив Президента щодо глобального зміцнення України. Ним обумовлена й визначна роль місцевих громад у цьому процесі, тож ми всі повинні докласти максимум зусиль задля реалізації цього Плану... Адже лише завдяки єдності всередині і єдності цивілізованого світу довкола України ми можемо досягти поставлених цілей», – зазначив Руслан Запаранюк ([Слуга народу](#)).

А от опозиція неоднозначно коментувала План стійкості. Петро Порошенко, нардеп опозиційної фракції «Європейська солідарність» не знайшов причин для критики Плану, але вказав на відсутність практичних кроків для його реалізації. «Це - конституційний документ. Його важко критикувати, бо там за все хороше і проти всього поганого. Дивлячись на Бюджет-2025, я з сумом і подивом побачив, що уряд перейшов в опозицію до президента. Бо нічого, що ми почули в залі від президента, уряд не врахував», - написав він у X ([DW](#)). А нардеп Олексій Гончаренко був критичнішим. «Ми бачили стільки планів, що вже трошки втомлює... Нічого конкретного і зрозумілого», - написав він у Telegram ([DW](#)).

За словами депутата з фракції «Голос» Ярослава Юрчишина, якщо План стійкості не буде втілюватися, то очікування суспільства обернуться розчаруванням і падінням довіри до влади. «Погоджуюся з важливістю десяти пунктів та розставленими акцентами. Але точно постає питання ресурсів. Ми зараз шукаємо допомоги в демократичному світі, але не завжди розумно використовуємо власні можливості», – написав політик у Facebook ([DW](#)).

Експерт аналітичного центру «Об'єднана Україна» Петро Олещук назвав План «досить неоднорідним», наголошуючи на тому, що він складається з багатьох компонентів, частину з яких можна реалізувати досить оперативно, а для інших знадобляться серйозні ресурси і значні зусилля. За його словами, на цьому тлі План стійкості виглядає як формат комунікації із суспільством, який обрав для себе Президент України. Водночас потрібно розібратися в питанні, як саме цей План втілюватиметься в життя. «Йдеться про досить наближену перспективу, тому що і ОПК, і гроші, і енергетика - це те, що потрібно вирішувати вже зараз. Те саме стосується і безпеки. Водночас питання людського капіталу чи громад, культури, політики героїв – ті речі, які, очевидно, стосуються віддаленого стратегічного моменту... Треба спиратися на нормативні документи та підзаконні акти, тож на ВРУ чекатиме інтенсивна робота з реалізації цих рішень і створення нових адміністративних органів», - зауважив експерт ([Главред](#)).

За словами окремих політологів, цей план потребує вдосконалення і посилення, зокрема, варто додати окремі пункти про боротьбу з корупцією і забезпечення справедливості, які наразі турбують суспільство. Голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» Володимир

Фесенко зазначив, що через відсутність окремого пункту - «боротьба з корупцією» План будуть критикувати. «Більшість українців якраз корупцію вважають другою за значущістю після війни проблемою. Можливо, ми побачимо його в додатках. Та поки цього немає», - наголосив політолог ([DW](#)).

Осяжність пунктів, які охоплюють чи не всі сфери життя, створила у низки спостерігачів враження, що цей План насправді є передвиборчою програмою, хоча Зеленський прямо заявив, що виборів до закінчення війни бути не може. Про це говорить політтехнолог Олег Постернак. На його думку, напрямки Плану визначені вірно: «Щоправда не побачив там освіти й науку, адже це фундамент прогресу та розвитку, навіть в умовах воєнного часу. З виступу також не зрозумілі якими будуть дії влади щодо демографічної політики, вирішення житлової проблеми, боротьби з корупцією тощо» ([КиївПост](#)).

Деякі військові експерти вважають, що цей документ свідчить про підготовку до затяжної війни, зокрема, військовий аналітик Ігаль Левін зазначає, що «окрім військових пакетів, Україні допомагають фінансами і гуманітарно, плюс заморожені російські активи... Київ прекрасно розуміє, що війна не закінчиться, і готується до затяжної й довгої обробки Росії, у якій й так з економікою зараз тривожні дзвіночки. Москві кров з носа потрібне заморожування і діалог з метою якимось чином послабити санкції» ([КиївПост](#)).

Своїми думками і враженнями про 10 пунктів поділився і політтехнолог Сергій Гайдай, а саме: «Хотів детально розібрати кожен із пунктів. Але нема чого розбирати. Це не план, а просто доповідь президента. Базікання без конкретики. Модернізація укриттів... Ну добре, що нарешті згадали про укриття наприкінці третього року повномасштабної» ([Facebook](#)). За словами київського громадського і політичного активіста Олега Симороза, «Внутрішній план стійкості Зеленського - це демонстрація відірваності української влади від реальних проблем в країні. Жодного слова щодо кадрової політики, жодних реальних антикорупційних заходів. Всі ті позитивні речі, які були згадані в загальних фразах, зокрема щодо єдності, не запрацюють, бо основний механізм такого впровадження - це справедливість в державі. А нині, внутрішня політика влади є абсолютно протилежною... Суспільство не довіряє судовій системі, не довіряє виконавчій владі, зокрема в сфері мобілізаційних процесів. І замість сміливих кроків зі справжнього перебалансування більшості напрямків, ми чуємо красиві фрази ні про що...» ([Facebook](#)).

Та за висновками більшості експертів - план насправді хороший, але він лишиться планом, якщо не буде відповідних указів, законів, які зможуть гарантувати дотримання Конституції України всіма державними інституціями та громадянами України.

Отже, Президент представив свій План внутрішньої стійкості, звернений до українських громадян і є доповненням Плану перемоги. Чи стане він важливим елементом у стратегії післявоєнного відновлення, чи

залишитися політичним інструментом для електоральних цілей, покаже час. Але, не дивлячись на негативні відгуки деяких політиків та експертів, внутрішній План стійкості В. Зеленського може мати реальний потенціал для посилення єдності українського суспільства, однак його успіх залежить від конкретних дій, а не лише декларацій. Більшість положень, озвучених Президентом, виглядали стратегічно, чітко спрямованими на перспективу.

Фактично Володимир Зеленський запропонував країні новий суспільний договір на час випробувань, яким влада сподівається укріпити Україну. В Плані стійкості йдеться саме про оновлення стосунків між владою і суспільством. План внутрішньої стійкості передбачає конкретні пункти і кроки, які спрямовані на істотне посилення і зміцнення нашої держави. Їх реалізація дозволить Україні вистояти зараз і продовжувати боротьбу за встановлення миру та відновлення справедливості. На кону – як і з кожною суспільною угодою – довіра суспільства до держави та її інститутів. І це великий виклик не тільки для нинішньої влади, а й для держави в цілому. А ще лишається питання: якщо цього не робилося з 2022 року, то чи вдасться забезпечити, що робитиметься одразу тільки-но детальний План стійкості буде готовий у грудні 2024 року?

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

Поки спостерігач: Україна з 1 січня повноправно долучитися до Асамблеї МКС ([УНІАН](#)).

Україна передала ратифікаційну грамоту генеральному секретарю ООН, але документ не набирає чинності одразу.

Речник МКС Фаді ель-Абдалла:

Україна на 23-й сесії Асамблеї держав-учасниць Міжнародного кримінального суду (МКС) бере участь як спостерігач, але зможе повноправно долучитися до роботи Асамблеї після офіційного вступу до складу держав-учасниць, що відбудеться 1 січня 2025 року.

Україна ратифікувала Римський статут, передавши ратифікаційну грамоту генеральному секретарю ООН. Проте цей документ набирає чинності не одразу, а з першого дня місяця, що настає після 60-го дня з моменту передачі.

Україна стане повноцінною державою-учасницею Римського статуту, отримавши всі відповідні права, як-от участь у виборах, внесення пропозицій щодо поправок тощо.

Отже, фактично 1 січня 2025 року Україна стає державою-учасницею Римського статуту МКС і тоді матиме точно такі ж права, як інші, тобто брати участь у виборах, пропонувати поправки тощо.

На нинішній сесії Асамблеї Україна та інші держави, які не є учасниками Римського статуту, мають статус спостерігачів. Це означає, що вони можуть бути присутніми на засіданнях, але не мають права голосу або участі в ухваленні рішень.

23-тя сесія Асамблеї держав-учасниць Міжнародного кримінального суду (МКС) проходитиме у Гаазі 2–7 грудня.

ЄС не зміг схвалити 15-й пакет санкцій проти РФ. Дві країни заблокували рішення ([Главком](#)).

Представники країн-членів Європейського Союзу 6 грудня не змогли затвердити 15-й пакет санкцій проти Росії, спрямований проти танкерів, які перевозять нафту РФ.

Дипломати зазначили, що новий санкційний пакет проти Росії заблокували дві європейські країни через розбіжності про продовження часу для компаній ЄС, який відведений для виведення інвестицій з РФ. Водночас у Євросоюзі запевнили, що повернуться до питання затвердження санкцій згодом.

Також, за даними журналістів, у рамках пакету обговорювалося питання про продовження дії виключення, яке дозволяє Чехії продовжувати імпорт дизельного палива та інших продуктів, отриманих з російської нафти та вироблених на словацькому нафтопереробному заводі.

Сама Прага виступає проти продовження, але Братислава хоче зберегти його. Термін дії такого виключення закінчився ще вчора, 5 грудня, пише Sky News.

У Фінляндії зняли з виборів кандидата за відмову засудити агресію РФ ([Європейська правда](#)).

Соціал-демократична партія Фінляндії виключила зі своїх списків кандидата в депутати муніципалітету Лаппеенранта Івана Девяткіна через його відмову прямо засудити російське вторгнення в Україну.

Як пояснили в політсилі, Девяткіна ще 15 листопада повідомили про необхідність мати чітку позицію стосовно повномасштабного нападу Росії на Україну.

Натомість в інтерв'ю Itasanomat, опублікованому минулого тижня, політик назвав закриття фінського кордону з Росією порушенням прав людини, а Фінляндію – 51-м штатом США.

Як зазначає Yle, Іван Девяткін народився в Росії, а до Лаппеенранти переїхав у 2012 році для навчання. Він також є співзасновником організації фінських росіян, яка виступає за відкриття російсько-фінського кордону.

Після зняття з виборів Девяткін заявив, що засмучений цим рішенням і начебто його розуміє, але хотів би обговорити ситуацію «і зрозуміти, що я зробив не так і які цінності порушив».

Минулого тижня очільник комітету із закордонних справ фінського парламенту Кіммо Кіл'юнен вирішив піти з посади невдовзі після того, як стало відомо про його висловлювання на користь відкриття сухопутного кордону Фінляндії з Росією.

Китай відмовляється працювати з фінустановами РФ під санкціями США ([Економічна правда](#)).

Китайські банки почали блокувати платежі російських кредитних установ, які опинилися під новими санкціями Міністерства фінансів США.

Так, гендиректор АТ "Первая Група" заявив, що більшість банків КНР уже припинили з ними відносини.

Крім нього, Комерційний директор компанії "Імпая Рус" підтвердив, що такі банки, як Bank of China та Bank of Kunlun, вже зупинили роботу з підсанкційними організаціями.

Bank of Kunlun, який раніше часто використовували російські імпортери для розрахунків, надіслав своїм клієнтам попередження про припинення прийому платежів.

У відповідь на санкційний тиск у Росії активізувалися китайські платіжні агенти, які пропонують обхідні схеми для здійснення платежів у Китай.

Данія знову заборонила вивішувати іноземні прапори, Україні зробили виняток ([Європейська правда](#)).

Парламент Данії у вівторок, 3 грудня, більшістю голосів ухвалив закон про заборону вивішування іноземних прапорів.

Новий закон парламент Данії ухвалив у продовження резолюції про відновлення заборони на вивішування прапорів іноземних держав, яку влада затвердила в березні 2024 року.

Нові правила означатимуть, що з січня 2025-го буде заборонено вивішувати державні та регіональні прапори інших країн. Заборона стосуватиметься лише підняття прапора на флагштоці.

Водночас закон містить низку винятків: заборона не поширюватиметься на північних сусідів Данії та прапори Німеччини, а також прапори, що представляють міжнародні або регіональні асоціації.

Крім того, міністр юстиції країни зможе надавати виключення у виняткових ситуаціях.

У 2022 році, після повномасштабного вторгнення Росії в Україну, парламент Данії підняв український прапор поруч із данським на центральному вході на знак солідарності з Україною. Міністр юстиції Петер Хуммельгаард вже підтвердив, що виключення для українського прапора триватиме й далі.

Як відомо, у Данії понад 100 років існували правила щодо вивішування прапорів, зокрема заборона на вивішування національних прапорів інших країн.

США покарали п'ятьох осіб, причетних до викрадення дітей з України ([Українська правда](#)).

Державний департамент США оголосив про запровадження візових санкцій проти п'ятьох осіб, пов'язаних із примусовою депортацією, переміщенням та ув'язненням українських дітей.

Відомство не розкриває перелік підсанкційних осіб, але уточнює, що йдеться про посадовців Росії та так званих «органів влади», створених Росією (імовірно, на тимчасово окупованих територіях України).

Зазначається, що багатьом викраденим дітям «змінити ідентичність і приховали їхнє походження, вони зазнали проросійської індоктринації та мілітаризації або були усиновлені російськими сім'ями».

«Кремлівська влада створила безліч перешкод для повернення цих дітей в Україну. Постійне нехтування Росією своїми міжнародно-правовими зобов'язаннями щодо надання інформації про місцезнаходження цих дітей робить їхнє безпечне повернення майже неможливим», – наголошує Держдеп.

Там також висловили стурбованість усе більшою кількістю повідомлень про незаконне усиновлення українських дітей громадянами Росії та пообіцяли використовувати всі засоби для повернення дітей і притягнення винних до відповідальності.

Консенсусу серед 32 членів НАТО для запрошення України до НАТО нема – ЗМІ ([Голос Америки](#)).

НАТО навряд чи прислухається до заклику України отримати запрошення до членства на засіданні у вівторок у Брюсселі. Ознак необхідного консенсусу серед 32 членів НАТО для такого рішення нема. Про це на умовах анонімності заявили дипломати країн НАТО.

У листі до своїх колег з НАТО напередодні зустрічі міністр закордонних справ України Андрій Сибіга заявив, що запрошення усуне один із головних аргументів Росії для ведення війни, а саме перешкоджання Україні приєднатися до альянсу.

Генсек НАТО Марк Рютте сказав:

Зустріч у наступні два дні буде дуже зосереджена на тому, як переконатися, що Україна, коли б вона не вирішила розпочати мирні переговори, зробила це з позиційної сили.

«А щоб досягти цього, вкрай важливо, щоб в Україну надійшло більше військової допомоги», - додав Генсек.

«Нам усім треба робити більше, особливо зараз. Що більшою буде наша військова допомога Україні зараз, то сильнішою буде її позиція за столом переговорів, і ми зможемо швидше покласти край російській агресії в Україні раз і назавжди», - заявив Рютте.

Рютте наголосив, що він вітає нещодавні оголошення США, Німеччини, Швеції, Естонії, Литви та Норвегії про надання Україні додаткової військової допомоги. У понеділок США оголосили про новий пакет озброєнь для України на 725 мільйонів доларів.

Військова допомога

Фінляндія надає Україні пакет допомоги на €25 мільйонів ([РБК-Україна](#)).

Президент Фінляндії Александер Стубб ухвалив рішення про надання Україні нового пакета допомоги на суму 25 мільйонів євро.

Міністр оборони Фінляндії Антті Хяккянен:

Наразі Фінляндія поставила Україні оборонне обладнання на загальну суму 2,3 мільярда євро. Цього разу, наприклад, пакет включає зимове спорядження для українських військових.

Зазначається, що 26-й пакет допомоги буде наданий Україні на початку 2025 року.

У Міноборони Фінляндії не надали детальнішої інформації, що увійде до пакета допомоги і способу або графіку його доставки «з оперативних міркувань та з метою забезпечення доставки вантажу на місце призначення».

**В Україну надійшла друга партія літаків F-16 від Данії ([УНІАН](#)).
Президент України Володимир Зеленський:**

Друга партія F-16 для України від Данії вже в Україні. Це лідерство в захисті життя, яке вирізняє Данію. Надані данцями літаки з першої партії вже збивають російські ракети і рятують наших людей, нашу інфраструктуру.

Він зазначив, що наразі «повітряний щит» України посилений додатково.

Швеція і Данія замовили понад 200 БМП, у тому числі для України ([Укрінформ](#)).

Швеція і Данія підписали контракти зі шведським виробником військової техніки BAE Systems Hägglunds щодо закупівлі 205 БМП CV 90, з яких 40 одиниць – для України.

Міністр оборони Швеції Пол Йонсон:

Ці інвестиції дозволять отримати більше шведських бойових машин, які зроблять Європу, і особливо Україну, безпечнішою.

У пресрелізі йдеться, що 115 машин будуть доставлені до Данії, ще 50 придбають для Швеції як заміну раніше переданих Україні автомобілів. Уряди двох країн також спільно профінансують закупівлі ще 40 нових БМП CV 90 для України.

Данія збільшує фінансування оборонної галузі для підтримки України та разом із Францією постачатиме САУ Caesar ([Цензор.НЕТ](#)).

Данія виділить додаткові кошти на закупівлю військового обладнання в оборонній галузі країни. Зокрема, більше ресурсів виділять на Індустріальний фонд, який створили для закупівлі нової оборонної техніки для України із залученням оборонної промисловості Данії.

Міністр оборони Данії Троельс Лунд Поульсен:

Від початку війни Данія зосередилася на найнагальніших українських потребах. Оборонна промисловість показала, що може поставити те, що потрібно Україні. Тому уряд збільшить фінансування галузі, щоб останні контракти були укладені цього року.

Додаткові кошти долучать до близько 2,6 мільярда датських крон (понад 368 мільйонів доларів), які уряд країни вже виділив оборонній галузі. Точну суму додаткових інвестицій уряд не розголошує.

Міністр закордонних справ Данії Ларс Льокке Расмуссен:

Європа має активізуватися, і завдяки сьогоднішньому пакету пожертв ми виконуємо конкретні запити України від імені Данії, ще раз демонструючи, що Данія перебуває в авангарді боротьби України за свободу.

Нідерланди виділяють Україні додаткові €22 мільйони на ППО і кібербезпеку ([Українська правда](#)).

Міністр закордонних справ Нідерландів Каспар Велдкамп оголосив про рішення виділити Україні додатково 22 мільйони євро на потреби оборони і кібербезпеки.

«На вчорашньому засіданні Ради Україна-НАТО я наголосив на важливості посилення військового потенціалу України. Нідерланди виділяють додатково 22 мільйони євро на проекти, спрямовані на протиповітряну оборону і кіберстійкість України», - написав глава МЗС.

Нідерланди передадуть Україні близько 30 000 комплектів військової форми ([Укрінформ](#)).

Нідерланди мають намір передати ЗСУ близько 30 000 комплектів форми нідерландських військових.

Військові у Нідерландах вже перейшли на нову форму, а стару буде підготовлено для передачі Україні. Компанія з виробництва форми (KPU-bedrijf) та ув'язнені з виправної установи в Алмело перевіряють, відсортують та підготують форму до відправлення в Україну.

«Мета полягає в тому, щоб зрештою надати близько 30 000 одиниць форми для повторного використання в зоні конфлікту», - йдеться у повідомленні.

Зазначається, що в Міністерстві оборони Нідерландів створена спеціальна робоча група, яка займається військовою підтримкою Збройних Сил України. Ця робоча група побачила можливість повторно використовувати військову форму.

Нідерланди передадуть Україні два протимінні кораблі ([Цензор.НЕТ](#)).

Нідерланди передадуть Україні два протимінні кораблі Zr.Ms.Makkum і Vlaardingen, український екіпаж уже пройшов навчання на одному з них.

Як зазначається, 35 українців пройшли навчання на борту міношукача Zr.Ms.Makkum. Вони формують екіпаж судна Vlaardingen, яке зняли з експлуатації в березні цього року. Makkum зняли із експлуатації 25 листопада.

«Обидва кораблі подаровані Україні», - йдеться у повідомленні міноборони.

Повідомляється, що навчання майбутнього екіпажу тривало понад 2 місяці і наразі завершено.

Також зазначається, що Союзники по НАТО надали інструкторів та перекладачів. Паралельно технічний персонал проходить навчання у Військово-морській академії Бельгії.

«Навчання українців на Makkum пройшло успішно. Навчання вважалося інтенсивним, оскільки судно плавало з подвійним екіпажем

протягом 2 місяців. Початковий рівень українців був іншим. Тому програма навчання завжди коригувалася», – розповіли в Міноборони.

26 тис. українських солдатів пройшли підготовку в Польщі ([Цензор.НЕТ](#)).

Міністр оборони Польщі Владислав Косіняк-Камиш:

Польща підготувала 26 тисяч українських солдатів. Це 1/3 всіх українських солдатів, які пройшли навчання за межами України.

Болгарія виділяє Україні новий пакет військової допомоги ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони Болгарії Атанас Запрянов заявив, що Болгарія виділяє Україні сьомий пакет військової допомоги.

У новому пакеті допомоги Україні – озброєння, техніка та боєприпаси, як зазначається в протоколі засідання тимчасового уряду.

Німеччина надала Україні найбільше засобів ППО ([Укрінформ](#)).

Президент Володимир Зеленський під час спільного підходу до преси з **канцлером ФРН Олафом Шольцом** повідомив, що Німеччина надала найбільше засобів ППО для України за час війни.

«Важливо подякувати Німеччині за надзвичайно вагому, відчутну підтримку. Німеччина за обсягом наданої підтримки на першому місці в Європі. Особливо значним є лідерство Німеччині у допомозі нашому захисту неба. Найбільше ППО для України надала саме Німеччина», – розповів Зеленський.

Він підкреслив, що німецькі Patriot, IRIS-T, Gepard врятували в Україні десятки тисяч людей, сотні об'єктів інфраструктури.

«Це історичний внесок Німеччини у захист життя», – заявив Президент.

У Британії бійці ЗСУ відпрацьовують штурм і зачистку будівель ([Укрінформ](#)).

У Великій Британії українські військовослужбовці під керівництвом канадських і новозеландських інструкторів відпрацьовують штурм і зачистку будівель.

«Українські військовослужбовці проходять базову загальновійськову підготовку у Великій Британії у межах багатонаціональної навчальної операції «Інтерфлекс» під керівництвом інструкторів з Канади та Нової Зеландії. Одне із занять включало тактичну підготовку в урбанізованій місцевості, безпечне проходження замінованих територій та огляд потерпілих за протоколом М.А.Р.С.Н», - ідеться у повідомленні Генеральному штабі Збройних сил України.

Інструктори з Канади та Нової Зеландії ретельно аналізують виконання вправ українськими військовими, дозволяючи їм виправляти помилки та покращувати свої навички.

«Велика Британія, Канада, Нова Зеландія та країни-партнери роблять неоціненний внесок у навчання українських військовослужбовців та підтримку у російсько-українській війні. Тільки об'єднавши зусилля, ми зможемо подолати агресора», - зазначили у Генштабі.

У НАТО визначили перелік ППО для України: терміни та деталі переговорів ([Liga.net](#)).

На зустрічі міністрів НАТО узгодили, які системи протиповітряної оборони передадуть Україні найближчим часом.

Речник Міністерства закордонних справ Георгій Тихий:

Україна терміново потребує 20 систем типу HAWK, NASAMS та IRIS-T для того, щоб захистити критичні об'єкти енергетичної інфраструктури, проти яких, власне, посилила терор Росія. І це посилення необхідне вже зараз, бажано до кінця року.

За його словами, одним із головних питань на зустрічі була військова підтримка та посилення українського захисту, зокрема посилення систем ППО.

За підсумками переговорів, зазначає речник МЗС, вдалося ідентифікувати низку систем, ракет та іншого обладнання, яке може бути передане Україні у короткі терміни.

«Зараз йде активна робота з партнерами над втіленням цих кроків», – додав Тихий.

Гуманітарна та фінансова допомога

Рада директорів ЄБРР схвалила для України інвестиції на понад €1,3 мільярди ([Громадське радіо](#)).

Рада директорів Європейського банку реконструкції та розвитку схвалила інвестиції для України на суму понад 1,3 мільярди євро.

Йдеться про 8 проєктів на підтримку державного та приватного секторів. Зокрема, про інвестиції у сфері відновлення транспортної та енергетичної інфраструктури, у підтримці урядових програм щодо розвитку розподіленої генерації та посилення енергоефективності.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль наголосив, що частина цих коштів — це безповоротні гранти.

«Вдячні партнерам за важливу допомогу. Це рішення є ще одним сильним сигналом міжнародної підтримки України в часи викликів і трансформацій», — зазначив прем'єр.

ЄБРР надасть Укрнафті €80 мільйонів на розвиток газової генерації ([Укрінформ](#)).

Європейський банк реконструкції та розвитку та ПАТ «Укрнафта» підписали кредитну угоду на 80 млн євро для підтримки енергетичної інфраструктури.

Перша віцепрем'єр-міністерка - міністерка економіки України Юлія Свириденко:

Сьогоднішня угода – перша угода в межах великого інвестиційного пакета для державних та приватних компаній, схваленого Радою директорів банку 4 грудня. Кредит у 80 млн євро, наданий «Укрнафті», допоможе збудувати нову сучасну газову генерацію, що посилить енергетичну стійкість України.

Позика ЄБРР буде також співфінансована грантами від Нідерландів (9,5 млн євро) та США (12,5 млн євро) через Спеціальний фонд ЄБРР.

Кошти спрямують на встановлення газових електростанцій та когенераційних установок загальною потужністю близько 100 МВт у кількох областях України.

У міністерстві зауважили, що угода між ЄБРР та «Укрнафтою» стала першою угодою в межах інвестиційного пакета ЄБРР для України на суму понад 1,3 млрд євро, призначеного для відновлення енергетичної та транспортної інфраструктури. Загалом пакет передбачає фінансування восьми проєктів державного та приватного сектору.

ЄІБ виділив понад 60 мільйонів євро на відновлення доріг та міський транспорт в Україні ([Цензор.НЕТ](#)).

Європейський інвестиційний банк надав понад 60 млн євро кредитів під гарантії Європейського Союзу на відновлення ділянки дороги М01 та інвестиції в громадський транспорт Києва, Одеси та Сум.

Ця фінансова підтримка є частиною пакету Екстрених заходів солідарності від ЄІБ для України, в рамках якого з 2022 року банк уже надав Україні понад 2 млрд євро.

Із наданого фінансування 43,48 млн євро призначено для реконструкції ділянки автошляху М01 Київ – Чернігів – Нові Яриловичі в межах проєкту «Європейські дороги України II», що реалізується під керівництвом Держагентства відновлення та розвитку інфраструктури України.

На початку війни 2022 року цей маршрут був задіяний ворожими військовими силами, які намагалися окупувати Київ, що спричинило значні пошкодження.

Ще 17,25 млн євро виділено на оновлення міського громадського транспорту. Фінансування спрямоване на придбання нових автобусів, тролейбусів і трамваїв, а також необхідних запасних частин та обладнання для технічного обслуговування, що забезпечить надійну та ефективну роботу громадського транспорту.

Ця інвестиція включає в себе нові автобуси для Києва, трамваї українського виробництва для Одеси і тролейбуси для Сум. Оновлення здійснюється в рамках проєкту «Міський громадський транспорт України», спрямованого на приведення міського транспорту країни у відповідність до стандартів ЄС.

Європейський комісар із економіки та продуктивності, впровадження та спрощення Валдіс Домбровскіс:

Ці 60 млн євро фінансування від ЄІБ, підтримані гарантіями ЄС, допоможуть відновити критичну транспортну інфраструктуру, постраждалу внаслідок війни в Україні. Це вплине на повсякденне життя українських громадян, сприяючи мобільності в межах України та міжнародній торгівлі з її партнерами.

Підготовка до зими: сто українських шкіл отримають допомогу від UNICEF ([Укрінформ](#)).

В Україні сто шкіл отримають допомогу від UNICEF для підготовки до зимового періоду.

«UNICEF Ukraine виділить по 290 500 грн, які були надані урядом Норвегії, ще 100 українським школам для підготовки до зимового періоду. Це дасть змогу забезпечити умови для якісного навчання», - зазначили у МОН.

Уточнюється, що ці кошти можна буде спрямувати на утеплення приміщень, заміну вікон і дверей, ремонт і закупівлю електричних і теплогенерувальних установок, оновлення інженерних мереж, ремонт їдалень у межах реформи харчування.

«Кошти в обсязі до 83 000 гривень можуть бути використані на ремонт і модернізацію шкільних їдалень», - інформують у Мінреінтеграції.

Допомога у розмірі 290 500 гривень на навчальний заклад буде надана одноразово впродовж 2024–2025 років. Новий пакет грантів допоможе зміцнити стійкість українських шкіл і поповнить перелік із 700 шкіл, які були відібрані для отримання фінансової підтримки в межах цієї програми у жовтні.

Відбиратимуть навчальні заклади серед тих, що розташовані на прифронтових територіях із кількістю учнів понад 200, де навчається щонайменше 50 дітей з-поміж внутрішньо переміщених осіб.

Данія надасть Україні 6 млн євро на відновлення енергетики ([Суспільне](#)).

Міністерка у європейських справах Данії Марія Б'єрре Хольст оголосила, що Данія надасть 6 мільйонів євро на відновлення української енергетичної інфраструктури, пошкодженої внаслідок російських повітряних атак.

За словами Хольст, ці кошти спрямують у фонд енергетичної підтримки України енергетичного співтовариства.

Серед іншого Хольст наголосила, що підтримка України була і залишається одним із пріоритетів Данії. Її країна прагне бачити Україну членом ЄС та буде надавати всебічну підтримку Києву на євроінтеграційному шляху.

Підтримка української енергосистеми: Україна та США підписали Меморандум, що передбачає можливість допомоги на \$825 млн ([Цензор.НЕТ](#)).

Глава МЗС України Андрій Сибіга та державний секретар США Ентоні Блінкен підписали Меморандум про взаєморозуміння між урядами України та США щодо співпраці у забезпеченні стійкості енергетичної системи України. Меморандум передбачає можливість американської допомоги на загальну суму до 825 мільйонів доларів.

«Документ створює нормативно-правову базу для покращення стійкості енергетичної системи України, зокрема відновлення її критичної інфраструктури, запровадження розподіленої генерації, реформування енергетичного сектору та сприяння післявоєнному переходу до низьковуглецевої, конкурентоспроможної та інтегрованої до Європи економіки», - розповіли в МЗС.

Україна підписала кредитну угоду з ЄС про макрофінансову допомогу до €35 мільярдів ([Укрінформ](#)).

Міністр фінансів України Сергій Марченко, голова НБУ Андрій Пишний та віцепрезидент Єврокомісії Валдіс Домбровскіс підписали меморандум про взаєморозуміння та кредитну угоду між Україною та ЄС щодо залучення до 35 млрд євро макрофінансової допомоги (MFA).

«Міністр фінансів України Сергій Марченко підписав Меморандум про взаєморозуміння та Кредитну угоду між Україною та Європейським Союзом щодо залучення до 35 млрд євро макрофінансової допомоги (MFA). Підписантом від України також виступає голова Національного банку України Андрій Пишний, від ЄС – віцепрезидент Європейської комісії Валдіс Домбровскіс», — ідеться у повідомленні.

Кошти надаватимуться у межах ініціативи G7 щодо механізму додаткових кредитів для збільшення надходжень до бюджету України.

Зазначається, що остаточний обсяг MFA буде визначено після затвердження суми кредитів всіх сторін ініціативи. Враховуючи запропоноване фінансування Сполученими Штатами у 20 млрд доларів США, макрофінансова допомога від ЄС може складати 18 млрд євро.

Особливістю цієї угоди є те, що погашення позики здійснюватиметься виключно за рахунок майбутніх прибутків від заморожених суверенних активів РФ в ЄС. Це означає, що кошти MFA для України фактично надаватимуться на безповоротній основі, без залучення внутрішніх фінансових ресурсів країни.

Програма передбачає виконання 14 заходів для отримання допомоги у сферах макрофінансової стабільності, державних підприємств, державного управління, енергетики, верховенства права, боротьби з корупцією та оборонної промисловості.

Міністр фінансів України Сергій Марченко:

Наступний важливий крок у залученні коштів за рахунок заморожених активів країни-агресора. Останніми місяцями ми активно працювали з Європейським Союзом та іншими сторонами в межах ініціативи, щоб досягти конкретних результатів у забезпеченні фінансових потреб України у 2025 році й надалі.

Надання коштів відбуватиметься через новий Механізм кредитного співробітництва для України (Ukraine Loan Cooperation Mechanism – ULCM), який забезпечить безповоротну форму макрофінансової допомоги.

Євросоюз підтримуватиме Україну фінансово протягом усього наступного року ([Укрінформ](#)).

Президент Європейської ради Антоніу Кошта:

Уже цього місяця Європейський Союз надасть Україні додаткові 4,2 мільярда євро, щоб підтримати український бюджет. На додачу до цього починаючи з наступного місяця (з січня – ред.) ми будемо надавати ще цілий рік щомісяця по 1,5 мільярда євро допомоги. Ці кошти ми отримуємо від використання заморожених російських активів, і вони також можуть бути використані для військових цілей.

Він назвав російські атаки проти цивільної інфраструктури й енергосистеми України нелюдськими і заявив, що російські війська своїми діями ставлять під загрозу життя багатьох людей, цілих родин, яких позбавляють можливості користуватися повсякденними послугами, включаючи забезпечення електроенергією, опалення та водопостачання.

«Саме тому ми приїхали сюди зараз. Ми хочемо сказати українцям, що підтримуємо вас від початку цієї агресивної війни, і ви можете й надалі на нас покладатися. Ми будемо з вами й надалі, і це не просто слова. Ми продовжимо надавати гуманітарну, економічну військову та енергетичну допомогу. В тому, що стосується енергетики, ми долучимося до ремонту існуючих генеруючих спроможностей, наскільки зможемо», - наголосив Кошта.

У листопаді до бюджету надійшли близько \$6,4 мільярда від міжнародних партнерів ([Укрінформ](#)).

У листопаді 2024 року до загального фонду Державного бюджету України надійшло близько 6,4 млрд доларів США пільгового зовнішнього фінансування.

У Мінфіні уточнили, що це 4,8 млрд дол. від Світового банку (грант від Сполучених Штатів у розмірі 1,6 млрд дол. та кошти від інших партнерів з розвитку); 1,35 млрд дол. гранту від Сполучених Штатів; 235 млн дол.

пільгового фінансування від Японії; 100 млн дол. позики від Республіки Корея та 10,8 млн євро гранту від Норвегії з Цільового фонду багатьох донорів Світового банку.

Кредит у розмірі 4,8 млрд дол. США було залучено через проєкт Світового банку PEACE in Ukraine на компенсацію основних соціальних та гуманітарних видатків держбюджету, зокрема, на забезпечення виплати заробітних плат педагогам.

Пільгове фінансування від уряду Японії залучено в межах нових системних проєктів Світового банку «Стійке, інклюзивне та екологічно збалансоване підприємництво» (RISE) – 130 млн дол. та «Підвищення доступності та стійкості освіти в умовах кризи в Україні» (LEARN) – 105 млн дол.

Загальна сума прямої бюджетної допомоги Україні від міжнародних партнерів сягнула 105,9 млрд дол.

«Міжнародна підтримка є вагомим внеском у підтримку фінансової стабільності країни в умовах воєнного стану. Загалом від початку повномасштабної війни пряма бюджетна допомога сягає 105,9 млрд дол. США», - наголосили у Мінфіні.

Україна отримає €52 мільйони від ЄС на реалізацію проєктів з розвитку транспортної інфраструктури ([Укрінформ](#)).

Чотири українських проєкти з розвитку транспортної інфраструктури отримали схвалення фінансування у розмірі 52 мільйонів євро за програмою Європейського Союзу «Механізм «Сполучення Європи» (CEF).

«Чотири українських проєкти з розвитку транспортної інфраструктури у рамках програми Європейського Союзу «Механізм «Сполучення Європи» (CEF) отримали схвалення фінансування. Йдеться про 52 мільйони євро для розвитку залізниці, автомобільних пунктів пропуску, річкової інформаційної служби та підтримки аеронавігації», - зазначається у повідомленні.

Генеральна директорка директорату Єврокомісії з питань транспорту та мобільності Магда Копчинська під час візиту до Києва вручила грантові угоди бенефіціарам проєкту – Державному агентству відновлення та розвитку інфраструктури, АТ «Укрзалізниця», ДП «Украерорух» та ДП «Укрводшлях».

Віцепрем'єр-міністр з відновлення - міністр розвитку громад та територій Олексій Кулеба:

Я хочу подякувати конкурсному комітету Програми CEF та Єврокомісії за погодження проєктів... Ми зі свого боку будемо працювати над успішною реалізацією обраних проєктів та якісною підготовкою наступних заявок для участі у програмі. Важливо, що тут для України немає жодних обмежень, і ми на рівні з іншими країнами-членами ЄС можемо подавати відповідні проєктні заявки.

Зокрема, фінансування отримають ініціативи «Інтеграція залізничної системи України в транспортну систему ЄС. 1 етап» (передбачає

вдосконалення залізничної мережі та розвиток колії 1 435 мм для забезпечення технологічної сумісності та підвищення пропускної спроможності залізничної інфраструктури), «Організація транспортних потоків з метою підвищення пропускної спроможності інфраструктури, безпеки та ефективності послуг з перетину кордону на спільній дорозі Румунія – Молдова – Україна ПП Галац/Джурджулешти/Рені» (його реалізація дозволить забезпечити безперервність руху між вказаними пунктами пропуску).

Крім того, було схвалено фінансування на проєкт щодо створення та впровадження Української річкової інформаційної служби на Дунаї та на відновлення аеронавігаційної галузі України та подальшу модернізацію інфраструктури зв'язку, навігації, спостереження та аеронавігаційної інформації (проєкт «Інтегрована модернізація європейської мережі CNS»).

Японська компанія передасть Україні роботизовані костюми для реабілітації важко травмованих ([Укрінформ](#)).

Японська компанія-виробник високотехнологічної робототехніки Cyberdyne передасть Україні 46 роботизованих екзоскелетних костюмів для реабілітації та відновлення людей, які внаслідок війни отримали важкі травми.

Як зазначається, костюми HAL, Hybrid Assistive Limb, призначені для покращення, підтримки та регенерації фізичних функцій пацієнта шляхом виявлення й реагування на сигнали, що надсилаються від мозку до м'язів для ініціювання руху.

Компанія Cyberdyne отримала замовлення на 2,4 мільйона доларів на поставку 46 роботизованих костюмів HAL у межах одного з проєктів Японського агентства міжнародного співробітництва (JICA) із надання допомоги Україні у відновленні.

Cyberdyne повідомляє, що за допомогою датчиків, прикріплених до поверхні шкіри людини, костюм дозволяє пацієнтам ходити або піднімати важкі предмети навіть із дуже ослабленими м'язами.

Очікується, що комплекти HAL надійдуть до медичних закладів у Києві до березня наступного року та будуть використовуватись для лікування людей із травмами спинного мозку чи іншими м'язовими проблемами.

Плани врегулювання. Переговорний процес

1.12

Колишній радник Трампа прогнозує швидкі переговори з Росією ([Главком](#)).

Після 20 січня, коли відбудеться інавгурація обраного президента США Дональда Трампа, американська військова та економічна допомога Україні може значно скоротитися, а переговори з Росією розпочнуться швидко. Таку думку висловив у своїй колонці для The Telegraph колишній радник президента США з національної безпеки Джон Болтон.

За його словами, після розмови Трампа з президентом РФ Володимиром Путіним, у президента США може виникнути бажання залишити цю «війну Байдена», що, у гіршому випадку, може означати капітуляцію перед максималістськими вимогами Росії.

При цьому експерт Трампа дорікнув чинному президенту Джо Байдену за те, що він «провалив реалізації допомоги Києву та не розробив виграшної стратегії» (...).

За словами експерта Трампа, будь-яка угода, яку буде укладено після переговорів з Росією, має бути виключно тимчасовою, щоб зберегти майбутнє України відкритим. При цьому він наголосив, що для Кремля ніщо не є вічним, доки «його імперія не буде повністю відновлена», а Путіну потрібен час, щоб відновити військовий потенціал Росії (...).

Підсумовуючи, експерт Трампа припустив, що майбутнє України є похмурим, і закликав не погіршувати ситуацію «безпорадною мирною угодою».

2.12

Радник Білого дому: Зеленський має вирішувати, коли і про що вести переговори ([Радіо Свобода](#)).

Радник Білого дому з комунікацій в сфері національної безпеки Джон Кірбі:

З самого початку ми дуже, дуже чітко дали зрозуміти, що як би і коли б ця війна не закінчилася, вона має закінчитися в спосіб, який відповідає прагненням українського народу, відверто кажучи, президента Зеленського і політиці та цілям, які він переслідує. Він має вирішувати, чи готовий і коли він готовий вести переговори, і він має вирішувати, про що він готовий вести переговори.

Нашою роботою було і буде протягом решти терміну цієї адміністрації – переконатися, що ми ставимо його (Зеленського – ред.) та його армію в найкращу можливу позицію сили, щоб, коли почнуться переговори, він мав

важелі впливу, він мав силу за столом переговорів. І це те, на чому ми зосереджені.

Україна запросить Росію на Саміт миру, - президент (УНІАН).

Київ запросить Москву на другий Саміт миру, однак впевнений, що вона намагатиметься зірвати його, заявив **президент України Володимир Зеленський**.

В інтерв'ю Kyodo News він повідомив, що українська сторона вже підготувала детальний документ, який базується на головних пунктах «Формули миру». Його представлять як країнам, які підтримували цей план, так і тим, хто не підтримав (...).

Водночас Зеленський застеріг, що Москва зробить все для того, щоб скасувати проведення саміту та припинити існування самої «Формули миру».

Новий глава Євроради: Тільки Україна визначить, що таке справедливий мир (Українська правда).

Президент Європейської ради Антоніу Кошта вважає, що лише Україна може визначити, що таке «справедливий мир» у російсько-українській війні.

Журналісти запитали Кошту, що може зробити Європа для досягнення миру в Україні, який буде ґрунтуватися на міжнародному праві та не означатиме капітуляції.

Відповідаючи на це запитання, президент Європейської ради заявив, що ЄС завжди має підтримувати Україну та стояти на її боці у фінансовому, політичному, дипломатичному, а також військовому вимірах.

«Але тільки від України залежить, коли і як можливо досягнути миру», – наголосив він.

Кошта зауважив, що багато хто помилково вважає, що у разі досягнення якоїсь угоди про припинення вогню мир настане автоматично.

«Я хотів би підкреслити, що нам потрібен справедливий і тривалий мир. І лише Україна має можливість визначити, що таке "справедливий мир" для забезпечення тривалості цього миру», – підсумував він.

Угода про припинення вогню не обов'язково означатиме настання миру - глава Євроради (Укрінформ).

Президент Європейської ради Антоніу Кошта, який 1 грудня відвідав Україну, щойно ставши до виконання обов'язків, сказав:

«Багато хто помилково вважає, що у разі досягнення якоїсь угоди про припинення вогню мир настане автоматично», - сказав Кошта, коментуючи свою заяву про те, що мир в Україні має ґрунтуватися на міжнародному праві та не має винагороджувати агресора.

Глава Євроради підкреслив, що «ми завжди маємо підтримувати Україну, стояти на боці України у фінансовому вимірі, політичному вимірі,

дипломатичному вимірі, а також військовому». «Але тільки від України залежить, коли і як можливо досягнути миру», - наголосив він.

Він укотре заявив, що підтримує прагнення України до «справедливого і тривалого» миру.

«І лише Україна може визначити, що таке справедливий мир, для забезпечення тривалості цього миру», - наголосив Кошта.

3.12

«Повна капітуляція України»: ISW проаналізував заяви в Росії щодо мирних переговорів ([Радіо Свобода](#)).

В російському інформаційному просторі продовжують наголошувати, що президент Росії Володимир Путін не зацікавлений у врегулюванні війни в Україні шляхом переговорів, яке призведе до чогось меншого, ніж повна капітуляція України, заявив у своєму звіті 2 грудня американський Інститут вивчення війни (ISW).

Пов'язаний з Кремлем російський олігарх Костянтин Малофєєв в інтерв'ю Financial Times (FT), опублікованому 2 грудня, зазначив, що Путін, ймовірно, відхилить будь-який план мирних переговорів, який висуне обраний президент США Дональд Трамп. якщо план не враховує «занепокоєння безпеки» Росії.

Малофєєв стверджував, що Кремль розглядатиме мирні переговори з адміністрацією Трампа, лише якщо Трамп скасовує політику США, яка дозволяє Україні використовувати надану Заходом зброю великої дальності для ударів по Росії; «усуває» президента України Володимира Зеленського з посади; і погоджується зустрітися з Путіним, щоб обговорити ситуацію в Україні, майбутню європейську безпеку і конфлікт на Близькому Сході.

Путін може мати намір використати таку зустріч, щоб добитися від Трампа майбутніх політичних поступок США з цих питань, зазначають аналітики (...).

Коментарі Малофєєва свідчать про те, що Путін як і раніше не хоче добросовісних переговорів і прагне знищити українську державу військовими засобами.

«Він помиляється»: генсек НАТО перерахував, чому Путін не зацікавлений у мирі ([Українська правда](#)).

Генсек НАТО Марк Рютте перед початком міністерської зустрічі Альянсу в Брюсселі у вівторок заявив, що у Північноатлантичному альянсі вважають хибним розрахунок Росії і переконані, що правитель РФ Володимир Путін не зацікавлений у мирі.

«Немає жодних ознак послаблення російської агресії. Навпаки, Путін робить жорсткішою свою риторичку та безрозсудні дії. Він використовує Україну як полігон для випробування експериментальних ракет і доправив північнокорейських солдатів на цю протиправну війну», - сказав Рютте.

Генеральний секретар наголосив на позиції, що Путін «не зацікавлений у мирі».

«Він (Путін – ред.) вважає, що зможе подолати опір та рішучість України, а також нашу підтримку. Але він помиляється!», – додав Рютте, підкресливши, що допомога Україні у самозахисті є «обов'язком НАТО».

«Тому ми повинні продовжувати нашу непохитну підтримку», – підсумував Рютте.

«Непомітно змінює риторичку». Зеленський сигналізує, що відкритий до мирних переговорів про припинення війни — WSJ (НБ).

Президент України Володимир Зеленський непомітно змінює свою риторичку щодо припинення війни з Росією, натякаючи на те, що Україна готова на мирні переговори за умови надання їй запрошення на членство в НАТО, йдеться у матеріалі WSJ.

У низці інтерв'ю та публічних заяв за останній тиждень Зеленський намагався показати, що він готовий вести переговори про припинення війни. Протягом більшої частини війни Зеленський наполягав на тому, що Україна продовжуватиме воювати доти, доки не поверне собі приблизно 20% своєї території, які окупувала Росія.

У статті сказано, що зараз Зеленський припускає, що він міг би погодитися на припинення вогню, яке фактично залишило б окуповану територію «в руках Москви», якби решта України отримала захист з боку НАТО.

Однак, як пише видання, на шляху цієї ідеї стоять дві суттєві перешкоди: шанси України приєднатися до військового альянсу в найближчій перспективі залишаються невеликими, а також немає жодних ознак того, що російський диктатор Володимир Путін хоче вести переговори (...).

Офіційні особи у Вашингтоні, Берліні та інших країнах занепокоєні тим, що наближення України до Альянсу може загострити конфронтацію Заходу з Москвою.

При цьому європейські чиновники намагаються позиціювати себе на підтримку планів обраного президента США Дональда Трампа. Люди, які брали участь у переговорах у Києві на вихідних, кажуть, що, хоча вони бачили певну «нервозність» у команді Зеленського, українці, схоже, мають справу з необхідністю «пристосуватися» до того, що команда Трампа зосередилася на припиненні війни.

Виходячи з попередніх розмов, у Брюсселі та Києві існує обережний оптимізм — якщо не впевненість — щодо того, що адміністрація Трампа домагатиметься реальних поступок від Кремля, якщо Путін погодиться на переговори.

Проте багато західних чиновників залишаються глибоко скептичними щодо того, що Кремль сяде за стіл переговорів, поки Росія здобуває успіхи на полі бою (...).

Стармер вперше заговорив про переговори з Росією ([УНІАН](#)).

Прем'єр-міністр Великої Британії Кір Стармер:

Ми стикаємося з близькою і справжньою небезпекою, коли Росія як непостійний, дедалі відчайдушніший агресор, зосереджує на нашому континенті всі свої ресурси - разом з північнокорейськими військами та іранськими ракетами - з метою вбивати і завойовувати.

Треба поставити Україну в якомога сильнішу позицію на переговорах, щоб вона могла досягти справедливого і тривалого миру на своїх умовах, які гарантують її безпеку, незалежність - і право обирати своє майбутнє.

Рютте запропонував Україні відкласти будь-які мирні переговори з РФ ([УНІАН](#)).

Новий глава альянсу Марк Рютте вважає, що Україні потрібно максимально відтермінувати будь-які переговори з Росією доти, доки західні союзники не зможуть надати достатньої військової допомоги, щоб допомогти Києву домогтися успіху на полі бою та зміцнити свої позиції для переговорів (...).

Він вважає, що Україна сама повинна вирішити, коли вона буде готова почати переговори з Росією, і що Захід повинен заздалегідь допомогти зміцнити позицію Києва (...).

Змістили акцент. НАТО поспішає озброїти Україну, щоб посилити її позицію перед мирними переговорами — Bloomberg ([NV](#)).

Союзники України змістили акцент з «пошуку шляхів перемоги» на спроби поставити президента Володимира Зеленського в найкращу позицію для протидії російським наступам або для переговорів про можливе припинення вогню.

НАТО подвоює зусилля, аби поспішити з наданням більшої кількості озброєнь Україні, враховуючи складну ситуацію на полі бою.

Російський диктатор Володимир Путін відмовляється обговорювати припинення вогню, однак майбутнє повернення Дональда Трампа до Білого дому спонукало союзників по НАТО зосередитися на зміцненні політичної підтримки в умовах тривалої війни.

За словами джерел Bloomberg, міністри закордонних справ, які зібралися в Брюсселі цього тижня, зосередилися на тому, як постачати більше зброї Україні. Водночас уряди почали розглядати різні сценарії припинення війни шляхом переговорів (...).

Україна почала переговори з командою Трампа щодо припинення війни – WSJ ([Главком](#)).

Україна почала переговори з командою новообраного президента США Дональда Трампа про припинення війни з РФ. За інформацією видання, українська сторона планує заявити про свою готовність до миру,

наголошуючи на отриманні гарантій безпеки, які б унеможливили повторення війни. Натомість команда Трампа, за даними ЗМІ, розглядає сценарій, що допускає залишення 20% української території під контролем Росії.

Під час зустрічі, на якій були присутні майбутній спецпредставник по Україні Кіт Келлог, радник з національної безпеки Майк Волтц та віцепрезидент Джей Ді Венс, обговорювалися можливості забезпечення миру. Келлог висловив підтримку продовженню постачань зброї Україні адміністрацією Джо Байдена, назвавши це ефективним інструментом для подальших переговорів Трампа.

Водночас, за даними WSJ, команда Трампа не виявила зацікавленості у вступі України до НАТО (...).

Президент Латвії: Будь-які переговори можливі лише з Україною, а не про Україну ([Європейська правда](#)).

Про це він сказав на пресконференції в середу, 4 грудня, після зустрічі з президентом Словаччини Петером Пеллегріні.

Пеллегріні зазначив на пресконференції, що в Словаччині широко поширена думка про дипломатичне, а не військове розв'язання війни. Він також зазначив, що Словаччина готова сісти за стіл переговорів із Росією, але тільки якщо вони відбуватимуться на рівних умовах для обох країн – Росії та України.

Рінкевичс розповів журналістам, що під час зустрічі з президентом Словаччини він висловив думку й оцінку Латвії з приводу агресивних дій Росії та необхідності продовжувати підтримувати Україну. Він зазначив, що позиція Латвії добре відома колегам по НАТО і ЄС, а також президенту Словаччини (...).

Рінкевичс підкреслив, що тільки сильна Україна може сісти за стіл переговорів. На його думку, сказано було багато, але потрібно визнати, що не все, що було обіцяно Україні, було зроблено (...).

«Україні доведеться заплатити за мир відмовою від НАТО» — The Hill ([ТСН](#)).

Потенційні шляхи до припинення вогню в Україні дедалі уважніше розглядаються із наближенням інавгурації Дональда Трампа. На тлі цього політичні експерти аналізують ситуацію щодо поступок і перемовин.

Деякі із західних політичних експертів висловлюють думку, що Україні доведеться заплатити за мир відмовою від прагнень вступити до НАТО і наголошують, що географію не змінити, тож Росія залишиться сусідом України і завжди матиме більший інтерес до неї, ніж США.

Про це зокрема каже політичний **директор аналітичного центру Defense Priorities Бенджамін Фрідман** (...).

Таким чином, Україні, ймовірно, доведеться задовольнитися іншими гарантіями безпеки від членів НАТО, такими як двосторонні зобов'язання з окремими європейськими країнами (...).

У Трампа розробляють мирний план: є ідея відмови України від НАТО й окупованих земель – Reuters ([Українська правда](#)).

Агентство Reuters проаналізувало пропозиції радників обраного президента США Дональда Трампа щодо мирного плану, які передбачають передачу Росії значної частини України «в осяжному майбутньому».

«Радники Дональда Трампа публічно і приватно висувують пропозиції щодо припинення війни в Україні, які в осяжному майбутньому призведуть до відходу значної частини країни до Росії, згідно з аналізом їхніх заяв та інтерв'ю з кількома людьми, близькими до новообраного президента США, проведеним агентством Reuters».

Повідомляється, що радники Трампа намагатимуться змусити Москву і Київ до переговорів за допомогою батога і пряника, включаючи припинення військової допомоги Києву, якщо він не погодиться на переговори, але й збільшення допомоги, якщо правитель РФ Володимир Путін відмовиться.

Згідно з аналізом, пропозиції трьох ключових радників, у тому числі спецпредставника Трампа з питань російсько-української війни Кіта Келлога, мають спільні елементи, зокрема, зняття з порядку денного питання про членство України в НАТО.

У сукупності заяви його радників дають уявлення про потенційні контури мирного плану Трампа, пише агентство.

Президент України Володимир Зеленський, який стикається з нестачею людських ресурсів і зростаючими територіальними втратами, дав зрозуміти, що він може бути відкритий до переговорів.

Незважаючи на те, що він все ще має намір вступити до НАТО, цього тижня він заявив, що Україна повинна знайти дипломатичні рішення для повернення деяких окупованих територій.

Reuters нагадує, що у травні Путін був готовий зупинити війну шляхом переговорів про припинення вогню, що визнає існуючі лінії фронту, але висловив готовність воювати далі, якщо Київ і Захід не відреагують на це.

За словами чотирьох радників, які побажали залишитися анонімними, щоб розповісти про приватні дискусії, станом на минулий тиждень Трамп ще не скликав центральну робочу групу для розробки мирного плану. За їхніми словами, радше кілька радників обмінювалися ідеями між собою на публічних форумах, а в деяких випадках - і з Трампом.

Зрештою, мирна угода, ймовірно, залежатиме від прямої особистої взаємодії між Трампом, Путіним і Зеленським, сказали радники Reuters.

Один з колишніх чиновників національної безпеки Трампа, який брав участь у перехідному процесі, сказав, що є три основні пропозиції: план Келлога, план новообраного віце-президента Джей-Ді Венса і план Річарда Гренелла, колишнього виконувача обов'язків начальника розвідки Трампа.

План Келлога, написаний у співавторстві з колишнім співробітником Ради національної безпеки Фредом Фляйцем і представлений Трампу на початку цього року, передбачає заморожування нинішніх ліній фронту.

Передбачається, що Трамп постачатиме більше американської зброї Києву лише за умови згоди на мирні переговори. Водночас він попередить Москву, що збільшить американську допомогу Україні, якщо Росія відмовиться від переговорів.

Україні також будуть запропоновані американські гарантії безпеки, які можуть включати збільшення поставок зброї після укладення угоди, згідно з цією пропозицією.

Венс, який як сенатор США виступав проти допомоги Україні, у вересні висунув окрему ідею.

Він сказав американському подкастеру Шону Райану, що угода, ймовірно, включатиме демілітаризовану зону на існуючій лінії фронту, яка буде «сильно укріплена», щоб запобігти подальшим російським вторгненням. Його пропозиція відмовила б Києву в членстві в НАТО.

Гренелл, колишній посол Трампа в Німеччині, виступав за створення «автономних зон» на сході України під час круглого столу Bloomberg у липні, але не деталізував свою позицію. Він також припустив, що членство України в НАТО не в інтересах Америки.

На думку аналітиків і колишніх чиновників з питань національної безпеки, деякі з цих пропозицій, ймовірно, зіткнуться з протидією з боку президента України Володимира Зеленського, який зробив запрошення до НАТО частиною свого «Плану перемоги», а також з боку європейських союзників і деяких американських законодавців.

Минулого тижня міністр закордонних справ України надіслав листа своїм колегам з НАТО із закликом надати запрошення до членства на засіданні міністрів закордонних справ у вівторок.

Деякі європейські союзники висловили готовність збільшити допомогу Україні, а президент США Джо Байден продовжує надсилати зброю. «Це може коштувати Трампу певних важелів впливу, щоб змусити Київ сісти за стіл переговорів», - пише Reuters.

План Келлога, який передбачає збільшення допомоги Україні, якщо Путін не сяде за стіл переговорів, може зіткнутися з негативною реакцією в Конгресі, де деякі з найближчих союзників Трампа виступають проти додаткової військової допомоги східноєвропейській державі.

«Я не думаю, що у когось є реалістичний план, як покласти цьому край», - сказав Румер, колишній офіцер американської розвідки.

Генеральний секретар НАТО Марк Рютте: говорив з Трампом про «хорошу угоду» щодо України, – WP ([УНІАН](#))

Рютте прилетів до Мар-а-Лаго, курорту Трампа у Флориді, наприкінці листопада, ставши першим європейським лідером, який зустрівся з ним після виборів. Рютте сказав у вівторок, що він сказав Трампу, що коли вони

обговорюватимуть, що буде далі для України, вони також повинні розглянути, як результат цього конфлікту інтерпретуватимуть Росія, Китай, Іран і Північна Корея.

«Вони всі працюють разом. І Росія платить за це, наприклад, ракетними технологіями, які потім використовують північнокорейці, щоб загрозувати не тільки нам або ... Південній Кореї та Японії, але й материковій частині США», - зауважив Рютте.

Рютте сказав, що він намагався переконати Трампа, що будь-яка угода щодо припинення бойових дій в Україні підбадьорить Китай і Північну Корею, кожен з яких є центром уваги майбутнього президента США.

«Щоразу, коли ми досягаємо угоди щодо України, це має бути хороша угода», - сказав Рютте.

Трамп минулого тижня оголосив Кіта Келлога, генерал-лейтенанта у відставці, своїм посланником, який спробує припинити бойові дії.

Келлог сказав, що Україні, можливо, доведеться тимчасово відмовитися від деяких своїх надій відновити повний контроль над своєю територією в обмін на мир і гарантії безпеки Заходу. Президент України Володимир Зеленський останніми днями заявив, що якщо Україна зможе отримати членство в НАТО – поки що це віддалена перспектива, – то така схема миру може спрацювати.

Але деякі офіційні особи НАТО заявили, що не впевнені, чи зацікавлений російський президент Володимир Путін у переговорах найближчим часом.

«Ми дійсно не думаємо, що Путін зараз серйозно налаштований на переговори», – сказав один високопоставлений чиновник НАТО, говорячи, як і інші, на умовах анонімності. «Я думаю, що Володимир Путін готовий до розмови, але я думаю, що поки він вірить, що перемагає, у нього не буде багато стимулів для переговорів».

У Брюсселі Україна та її найближчі прихильники НАТО прагнуть отримати запрошення до Альянсу, хоча багато дипломатів тут сказали, що це нереалістично, враховуючи невизначеність щодо позиції Трампа та скептицизм з боку деяких країн, таких як Угорщина та Словаччина, які більше прихильно ставляться до Кремля.

Європейські чиновники кажуть, що Рютте та інші європейські лідери намагалися донести до Трампа думку про те, що підштовхування України до поганої угоди може завадити його другому президентству. Європейські лідери хочуть бути впевненими, що вони будуть залучені, якщо адміністрація Трампа наполягатиме на переговорах, і що вони зможуть мати засоби впливу на будь-яку розмову.

5.12

Сибіга про майбутні переговори: ніякої Ялти-2 чи Мінська-3 не буде ([УНІАН](#)).

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга наголошує, що Україна прагне здобути справедливого миру і не погодиться на жодні компроміси щодо територіальної цілісності, суверенітету чи майбутньої безпеки. Україна не піде на переговори в форматі так званих Ялти-2 чи Мінська-3, коли Росія збереже вплив на Україну для примусового диктування правил.

Про це Сибіга сказав під час виступу на 31-му щорічному засіданні Ради міністрів закордонних справ ОБСЄ.

Глава МЗС наголосив, що Будапештський меморандум провалився, оскільки російська диктатура розпочала агресивну війну проти України (...).

Мирні переговори: як московити далі боротимуться проти України (I-UA.tv).

Тут все чітко: або ми, або вони. Єдине, що часто збиває українців з пантелику і вселяє надію на «мироздатність» московитів, це вміння так званих росіян грати «в довгу» й робити демонстративні тактичні кроки до миру, коли відчувають свою неспроможність одразу проковтнути Україну або отримують сильно по зубах. Втім, через деякий час вони неодмінно збираються з силами, щоб знову довершити нищення нашої державності. Їхні сьогоденні дії нічим не відрізняються від того, що вони робили в 17–18-х сторіччях.

Проведемо історичні паралелі між російсько-українським протистоянням минулого, щоб у такий спосіб спрогнозувати те, що очікувати від московитів у недалекому майбутньому. Гість програми — незалежний дослідник історії України Сергій Коваленко (...).

Шольц, срібна валізка і переговори: як Захід намагається переконати Україну заморозити війну (ТСН).

Європа переконує Київ заморозити війну на тлі страхів, що Трамп зупинить військову допомогу Україні.

Трамп анонсував свою першу закордонну поїздку після перемоги на виборах. 7 грудня він поїде до Парижа на відкриття відновленого після пожежі п'ять років тому Собору Паризької Богоматері. Й можна припустити, що там Трамп зустрінеться з Макроном та іншими запрошеними лідерами. Тим паче обговорити є що. Так, наприклад, днями, після відповідних публікацій у французькій *Le Monde* в НАТО неопублічно підтвердили, що Франція та Британія дійсно обговорюють можливість розміщення своїх військ на лінії розмежування для забезпечення режиму припинення вогню після початку переговорів між Україною та Росією.

Ключові європейські столиці побоюються, що одразу після своєї інавгурації 20 січня 2025 року Трамп може повністю зупинити постачання зброї Україні, доки Зеленський не погодиться на переговори з Росією, паралельно вимагаючи від ЄС взяти на себе основний тягар підтримки Києва. Дійсно, пропозиція про присутність британських і французьких військ на

лінії розмежування, які гарантуватимуть сталість режиму припинення вогню, як і те, що ідея Трампа заморозити війну зрештою спрацює, має сподобатися обраному 47-му президенту США. Проте ні публічно, ні неофіційно в ЄС не можуть відповісти на головне запитання: чи зацікавлена бодай у чомусь Росія, яка зараз виробляє в рази більше зброї, ніж ЄС? Не має відповіді на це запитання й команда Трампа.

Тож чому Захід впевнений, що наступного року можуть початися переговори про заморожування війни Росії проти України? (...).

Україну ніхто не змусить до переговорів, вона прийматиме рішення сама – Пайфер (Укрінформ).

Наразі поки складно прогнозувати, який підхід матиме адміністрація Дональда Трампа в питанні України. Втім вона не зможе нав'язати Києву переговори чи врегулювання – будь-які рішення про це прийматиме безпосередньо українська сторона.

Експосол США в Україні, нині співробітник Стенфордського центру міжнародної безпеки та співпраці Стівен Пайфер підкреслив, що існує кілька речей, які викликають занепокоєння в цьому контексті.

По-перше, Трамп сказав, що міг би розв'язати російсько-українську війну за 24 години. Це свідчить про те, що він не розуміє складності війни чи того, наскільки глибоко зав'язли сторони.

По-друге, за його словами, Дональд Трамп зберігає незрозумілу прихильність до Володимира Путіна й протягом останніх двох років взагалі виступав проти допомоги Україні з боку США.

По-третє, ідеї деяких людей, наближених до новообраного президента, схиляються до того, щоб Україна пішла на певні територіальні поступки та відмовитися від членства в НАТО, отримавши натомість нечіткі гарантії безпеки (...).

Україна може оголосити про готовність до миру: WSJ розкрило деталі переговорів із командою Трампа (ТСН).

Україна планує найближчим часом заявити про свою готовність до миру з Росією.

Це стало одним із ключових питань зустрічі голови Офісу президента Андрія Єрмака з представниками команди Дональда Трампа.

Зустріч, яка пройшла у США, відкрила новий діалог між Україною та командою Трампа щодо можливих шляхів припинення війни. У переговорах взяли участь майбутній спецпредставник США по Україні Кіт Келлог, радник з національної безпеки Майк Уолтц і віцепрезидент Джей Ді Венс.

Келлог висловив підтримку постачання зброї від чинної адміністрації президента Джо Байдена, зазначивши, що це сприятиме подальшим переговорам. Водночас питання вступу України до НАТО не викликало зацікавленості у команді Трампа (...).

Київ прагне досягти конкретних домовленостей, які не лише забезпечать мир, але й дадуть гарантії безпеки для запобігання майбутнім конфліктам. Таким чином, переговори із командою Трампа мають стати важливим етапом у формуванні довгострокової стратегії України щодо війни та миру (...).

Як перемогти Трампу Путіна на мирних переговорах: сценарій від Foreign Policy (ТСН).

Обраний президент США ясно дав зрозуміти - він з нетерпінням чекає припинення вогню.

Рекордні втрати Росії в Україні можуть свідчити про те, що президент РФ Володимир Путін сподівається на початок переговорів, щойно Дональд Трамп офіційно стане президентом США.

Таку думку висловив заступник директора російських програм Фонду захисту демократій Джона Гарді та Марка Монтгомері з Cyberspace Solarium Commission 2.0 виданню Foreign Policy (...).

Ми маємо раціонально оцінювати наші спроможності: експерт про мирні перемовини з РФ (УНІАН).

Військовий експерт, колишній речник Генштабу ЗСУ, полковник Владислав Селезньов:

Ми маємо раціонально оцінювати наші спроможності щодо відновлення нашої територіальної цілісності військовим шляхом. На превеликий жаль, Росія ще має чималий ресурс. І хоча Сили оборони докладають чималих зусиль для того, щоб в рамках рутинної бойової роботи нищити ворожу силу та озброєння. Але тим не менш у ворога є ресурс. А отже сподіватися, що в осяжній перспективі потенціал армії РФ буде виснажений і вона буде змушена капітулювати не варто.

Кремль постійно артикулює, що вони готові домовлятися з Україною за умови, що Україна перша виконає ряд зобов'язань РФ. Йдеться про передачу під повний контроль чотирьох регіонів... Чи є це справедливим виходом на переговорний трек? Очевидно, що ні. А отже, буде якийсь комбінований підхід - силою зброї та дипломатичним треком спробувати переконати Путіна бути більш поступливим у своїх зазіханнях. Для того, щоб наша позиція на перемовинах була більш ефективною, нам потрібна зброя... Саме такий формат пропонує світу команда новообраного президента США Дональда Трампа.

Президентка ПА ОБСЄ Каума про можливі переговори: Лише Україна має право визначати час і умови досягнення миру (Цензор.НЕТ).

Президентка Парламентської асамблеї ОБСЄ Пія Каума під час Ради міністрів ОБСЄ (...) заявила, що не може бути жодних поступок щодо територіальної цілісності України, і лише їй належить право визначати час та умови можливих мирних переговорів.

Крім того, вона додала, що РФ має повернутися до дотримання міжнародного порядку, договорів та норм, яких вона раніше зобов'язалася дотримуватися (...).

У Зеленського назвали єдину умову, яка змусить Росію до переговорів ([24 канал](#)).

Радник голови ОПУ Михайло Подоляк зауважив, що у ЗМІ лунає багато різних «мирних планів» щодо завершення війни в Україні. Усі чомусь не звертають увагу на те, що Росія не збирається нічого зупиняти.

На його думку, для завершення війни в Україні потрібно нейтралізувати загрозу від Росії. Тут багато чого залежить від західних партнерів. І важливо не обговорювати різні «мирні плани» без України (...).

6.12

Китай наполягає на переговорах щодо України ([Корреспондент.net](#)).

Речник МЗС КНР Лінь Цзянь заявив, що Пекін наполягає на переговорах для врегулювання «української кризи». У Китаї вважають, що міжнародна спільнота має сприяти поновленню прямих переговорів між Києвом та Москвою (...).

Окрім того, він наголосив, що російсько-українську війну можна закінчити лише тоді, коли всі великі держави продемонструють «позитивну енергію» (...).

Розмови про «близькі мирні переговори» руйнують наше військо ([Главком](#)).

Політолог Михайло Басараб:

Уявіть собі, якою зараз має бути мотивація бійця, що ризикує життям кожної миті, але з кожної праски чує, що якщо не завтра, то післязавтра буде мир.

Колись всю цю муть про близькі мирні переговори назвуть однією з найвдаліших російських ІІСО.

Мене не так турбує, як це впливає на тил. Я сильно переживаю за те, як це демотивує усіх моїх побратимів, які боронять Україну і наближають поразку РФ.

Уявіть собі, якою зараз має бути мотивація бійця, що ризикує життям кожної миті, але з кожної праски чує, що якщо не завтра, то післязавтра буде мир. Хіба не очевидно, що цей триндбож, який нічим не закінчиться, деструктивно впливає на психоемоційний стан у війську зараз.

Про мир не треба говорити. Його мовчки треба наближати, цілячись у ворога і ворожу державу.

Перший акт прелюдії до майбутніх переговорів ([Укрінформ](#)).

Візит української делегації на чолі з Андрієм Єрмаком у США викликав надзвичайну увагу, багато питань, навіть певну конспірологію

тощо. Вже говорять про початок переговорів про завершення війни між Росією та Україною. Але зарано робити такі висновки. Те, що зараз відбувається – це лише перший акт прелюдії до майбутніх переговорів.

Що цікаво – українська сторона почала першою. Як тільки в майбутній адміністрації Трампа з'явилися люди, які будуть займатися питанням переговорів про завершення війни, до США відразу поїхали уповноважені представники Президента Зеленського (...).

Наступний акт прелюдії до майбутніх мирних переговорів має бути пов'язаний з контактами переговорників від Трампа з офіційними особами російської влади. Що це може бути – довгоочікувана телефонна розмова Трампа з Путіним, або візит Кіта Келлога до Москви? Це ще одна з інтриг потенційного переговорного процесу.

Саме на етапі прелюдії до майбутніх мирних переговорів треба з'ясувати саму можливість цих переговорів, їх формат та потенційний порядок денний, статус США на цих переговорах, врешті решт – місце їх проведення і дату початку переговорів.

7.12

Україна й Зеленський хотіли б укласти угоду, щоб зупинити війну – Трамп ([Укрінформ](#)).

Новообраний президент США Дональд Трамп заявив про необхідність негайного припинення вогню в Україні та початку переговорів.

«Зеленський і Україна хотіли б укласти угоду і зупинити божевілля», написав Трамп у X, додавши, що «вони (українці - ред.) безглуздо втратили 400 000 солдатів і набагато більше цивільних».

«Необхідно негайно припинити вогонь і почати переговори. Занадто багато життів втрачено безглуздо, занадто багато сімей зруйновано, і якщо це буде продовжуватися, це може перетворитися на щось набагато більше і набагато гірше. Я добре знаю Володимира. Настав його час діяти. Китай може допомогти. Світ чекає!», - зазначив Трамп.

У контексті ситуації в Сирії і втечі президента Асада Трамп заявив, що «Росія на чолі з Володимиром Путіним більше не зацікавлена у його захисті».

«Росії взагалі не було сенсу бути там (у Сирії – ред.). Вони втратили будь-який інтерес до Сирії через Україну, де близько 600 000 російських солдатів лежать пораненими або мертвими у війні, яка ніколи не повинна була розпочатися і може тривати вічно», - підкреслив Трамп.

Він також зазначив, що Росія та Іран «зараз перебувають в ослабленому стані, одна через Україну і погану економіку, інший - через Ізраїль і його військові успіхи».

Відновлення України від наслідків російської агресії

Запоріжжя, Чернігів і Суми: у 2025 році Японія продовжить підтримку проєктів відновлення ([Укрінформ](#)).

Міністерство розвитку громад та територій України і японське агентство міжнародного співробітництва (JICA) провели засідання спільного координаційного комітету в межах «Проєкту екстреного відновлення та реконструкції», під час якого обговорили подальшу співпрацю.

Учасники засідання підбили проміжні підсумки реалізації проєкту, який має на меті надання невідкладної допомоги постраждалим громадам та забезпечення базових потреб їх мешканців, так і довгострокові проєкти міського і регіонального розвитку.

Заступниця міністра розвитку громад і територій Марина Денисюк зауважила, що спільна з японськими партнерами робота дозволила мобілізувати критично необхідні ресурси для швидкого відновлення інфраструктури в найбільш постраждалих громадах. Наступного року пріоритети відновлення будуть зосереджені на забезпеченні потреб Сум, Чернігова та Запоріжжя в спеціалізованому обладнанні, встановленні теплових насосів. А також вирішення питання доступу до питної води для мешканців Миколаївщини та Сумщини.

Денисюк також зазначила, що міністерство готове надати перелік потреб з відповідною специфікацією та обговорити шляхи і механізми для пришвидшення постачання необхідного обладнання.

Львів допоможе відновити багатоповерхівку у Сумах, яка постраждала від ракетного удару РФ ([Укрінформ](#)).

Пошкоджену російським ударом багатоповерхівку в Сумах відновлять коштом бюджету Львова.

«Міською владою обласного центру напрацьовано дорожню карту з відновлення багатоповерхівки по вулиці Героїв Крут №38, яка найбільше постраждала від ракетного удару російських окупантів 17-го листопада. У цьому плані Львівською міськрадою вже ухвалено рішення про передачу Сумам власної державної субвенції в обсязі 4 мільйонів гривень, яка піде на відновлювальні роботи по 38-му будинку», - йдеться в повідомленні Сумського інформпорталу.

Таке рішення було ухвалено з ініціативи львівського міського голови Андрія Садового. У Сумах побувала група фахівців ЖКГ Львівської міськради.

На Київщині відбудували міст через річку Ірпінь, зруйнований у лютому 2022-го ([LIGA.net](https://liga.net)).

На Київщині відбудували 156-метровий міст на дорозі Р-02 Київ – Іванків – Овруч, що був зруйнований у лютому 2022 року. Рух мостом відкрито для всіх видів автотранспорту.

Міст через річку Ірпінь забезпечує сполучення для мешканців Вишгородського району.

Новий міст має дві смуги для руху, сучасну систему водовідведення та автономне освітлення на сонячних панелях. Встановлено перильні й бар'єрні огороження, а також нанесено нову дорожню розмітку.

На проїзній частині укладено два шари асфальту, зокрема верхній з щебенево-мастикового асфальтобетону (ЩМА).

Відбудований міст розташований у селі Демидів, неподалік Козаровицької дамби, підриг якої зупинив наступ російських окупаційних військ на Київ.

Внутрішньополітична повістка США та Україна

Питання допомоги Україні

02.12

США виділили новий пакет військової допомоги Україні на \$725 мільйонів ([Укрінформ](#)).

Уряд Сполучених Штатів оголосив про виділення нового пакета допомоги Україні у сфері безпеки на суму \$725 мільйонів, який включає ракети HIMARS, артилерійські снаряди, безпілотні авіаційні системи, комплекси Stinger та інше озброєння.

Держсекретар США Ентоні Блінкен зазначив:

У рамках збільшення допомоги у сфері безпеки, про що президент Байден оголосив 26 вересня, Сполучені Штати надають ще один суттєвий пакет терміново необхідної зброї та обладнання нашим українським партнерам, які захищаються від атак Росії.

При цьому уточнюється, що новий пакет передбачає виділення Україні наявних на складах Пентагону озброєнь на суму \$725 мільйонів.

Допомога включає ракети Stinger; боєприпаси протидії безпілотним авіаційним системам (с-UAS); ракети HIMARS; артилерійські снаряди калібрів 155 мм та 105 мм; безпілотні авіаційні системи (БАС). Крім того, Україні будуть надані протипіхотні міни; протитанкові системи Javelin і AT-4; протитанкові ракети TOW; стрілецька зброя та боєприпаси. До цього списку також входить підривне обладнання та боєприпаси; обладнання для захисту критичної інфраструктури; запасні частини, допоміжне обладнання, послуги, навчання й транспортування.

Байден просить у Конгресу додаткові \$24 млрд для України. В Пентагоні розкрили деталі ([Голос Америки](#)).

Адміністрація президента США Джо Байдена звернеться до Конгресу із запитом на додаткове фінансування для підтримки України обсягом у \$24 млрд. Цю інформацію Голосу Америки підтвердили посадовці Міноборони США.

У Пентагоні розповіли, що з цієї суми \$8 млрд хочуть закласти на програму USAI (ініціатива сприяння безпеці України), і \$16 млрд - на поповнення складів США, щоб була можливість формувати нові пакети допомоги за програмою PDA (програма президентських повноважень).

За цим механізмом допомога, як правило, потрапляє до України значно оперативніше: протягом днів або тижнів. Для поповнення запасів, а отже для можливості формувати пакети PDA, необхідне фінансування від Конгресу.

Додаткове фінансування має вирішальне значення для того, щоб уряд США міг ефективно реагувати на ситуацію в Україні до кінця 2025 фінансового року, кажуть в Пентагоні.

США готують новий суттєвий пакет безпекової допомоги для України – Пентагон ([Голос Америки](#)).

США готують «суттєву додаткову безпекову допомогу для України». Про це під час спілкування з пресою в понеділок заявив **речник Пентагону Пет Райдер**.

Раніше в понеділок міністр оборони США Ллойд Остін і міністр оборони України Рустем Умеров під час телефонної розмови обговорили «динаміку бойових дій і допомогу США у сфері безпеки».

За словами Райдера, новий пакет США для України «включатиме ключові можливості для підтримки найбільш нагальних потреб України на полі бою, включаючи можливості протиповітряної оборони для ракетних систем, артилерії та протитанкової зброї».

03.12

Україна уклала з США меморандум про допомогу енергосистемі на \$825 млн ([Українська правда](#)).

Міністр закордонних справ Андрій Сибіга та державний секретар США Ентоні Блінкен у вівторок, 3 грудня, підписали меморандум про взаєморозуміння у сфері підтримки українського енергетичного сектора. Міжурядовий меморандум про взаєморозуміння «щодо співпраці у забезпеченні стійкості енергетичної системи України» передбачає можливість американської допомоги на суму до 825 мільйонів доларів.

Документ, як зазначає МЗС, «створює нормативно-правову базу для покращення стійкості енергетичної системи України».

Ідеться зокрема про відновлення критичної інфраструктури, запровадження розподіленої генерації, реформування енергетичного сектору та сприяння післявоєнному переходу до низьковуглецевої економіки.

США нададуть Україні нові системи дистанційного мінування ADAM, MOPMS і Volcano ([Цензор.НЕТ](#)).

США передадуть три сучасні системи дистанційного мінування в межах нового пакета військової допомоги на 725 мільйонів доларів.

Ідеться про: ADAM (Area Denial Artillery Munition) - систему протипіхотного мінування на базі 155-мм артилерійського снаряда; MOPMS (Modular Pack Mine System) - портативну систему мінування, яку можуть переносити двоє військових; Volcano - систему, що встановлюється на

автомобілях чи авіації та швидко створює мінні поля, розкидаючи протипіхотні й протитанкові міни.

США оголосили про великий пакет допомоги для України (УНІАН).

США оголосили новий пакет військової допомоги для України на 725 мільйонів доларів.

Державний секретар США Ентоні Блінкен повідомив, що він включатиме боєприпаси для HIMARS та артилерії, ракети для Stinger, безпілотники, протипіхотні міни, протитанкову зброю.

Детальний перелік озброєння оприлюднений на сайті Пентагону, у ньому зокрема:

- боєприпаси для NASAMS та HIMARS;
- ракети Stinger;
- боєприпаси протидії безпілотникам (с-UAS);
- артилерійські боєприпаси 155 мм та 105 мм калібру;
- безпілотні авіаційні системи (БАС);
- протитанкові системи Javelin і AT-4;
- стрілецька зброя та боєприпаси;
- обладнання для захисту критичної інфраструктури;
- запчастини, допоміжне обладнання, послуги, навчання, транспорт.

«Сполучені Штати продовжуватимуть працювати разом із приблизно 50 членами Альянсу та партнерами через Контактну групу з оборони України та пов'язані з нею коаліції можливостей, щоб задовольнити терміново необхідні потреби України на полі бою та захистити від російської агресії», - додали у Пентагоні.

У Білому домі переживають, що «спринт» з військовою допомогою Україні ослабить армію США – WP ([Українська правда](#)).

Американське видання The Washington Post написало про занепокоєння високопосадовцями Білого дому «гонкою» з виділення Україні останніх пакетів військової допомоги, оскільки це може призвести до зниження готовності армії Сполучених Штатів.

Неназвані співбесідники видання попередили, що «гонка за використання залишку додаткової допомоги в розмірі 61 мільярда доларів потенційно може напружити армію США».

Зазначається, що особливе занепокоєння викликає кількість ракет-перехоплювачів ППО та деяких типів артилерійських снарядів, які направляються в Україну.

«І те, і інше буде важко швидко замінити, і ці втрати зменшать готовність американських військ до інших потенційних гарячих точок на Близькому Сході та в Азії», - сказав неназваний чиновник.

Високопоставлений представник адміністрації сказав The Washington Post, що Білий дім зважає ці суперечливі вимоги, просуваючи свої плани допомоги Україні. За його словами, це «реальні компроміси».

Проте Білий дім зробив розрахунок, що, незважаючи на проблеми зі запасами США, краще надіслати Україні якомога більше допомоги, враховуючи «всі наслідки війни в Україні» заради того, щоб авторитарні держави винесли відповідні уроки.

Однак, як кажуть офіційні особи США, у довгостроковій перспективі, «розрив між зусиллями Росії та України з вербування (військових), ймовірно, виявиться набагато важливішим у визначенні перебігу війни».

«Виснажена армія України зазнала виклику через значну нестачу передових підрозділів, а також повільну мобілізацію та навчання. Тим часом Кремлю вдається трохи розширити свої сили, хоча він і зазнає великих втрат», - сказав The Washington Post один із чиновників.

Генсек НАТО попередив Трампа про «жахливу загрозу» через мирний план щодо України, - FT ([УНІАН](#)).

Генеральний секретар НАТО Марк Рютте попередив Дональда Трампа, що США зіткнуться з «жахливою загрозою» з боку Китаю, Ірану і Північної Кореї, якщо Україна буде змушена піти на поступки, щоб припинити війну з Росією.

В інтерв'ю для Financial Times Рютте наголосив, що Україні потрібна «хороша угода», і закликав США продовжувати військову підтримку. За його словами, примус України до не вигідного миру лише призведе до того, що вороги Заходу «зрадіють» і почнуть планувати свої власні напади.

«Ми не можемо допустити ситуації, коли Кім Чен Ін і російський лідер, Сі Цзіньпін та Іран спільно радіють через те, що ми дійшли до угоди, яка не влаштовує Україну, тому що в довгостроковій перспективі це становитиме серйозну загрозу безпеці не лише для Європи, а й для США», - сказав Рютте.

Рютте додав, що між Росією, Китаєм, Північною Кореєю та Іраном існують глибокі військові та економічні зв'язки, а взаємні постачання зброї та грошей підживлюють війни в Україні та на Близькому Сході.

Кандидат Трампа в спецпредставники з питань України й Росії прокоментував пропозицію Зеленського щодо НАТО ([Укрінформ](#)).

Генерал-лейтенант Кіт Келлог, якого новообраний президент США Дональд Трамп висунув на посаду спеціального представника з питань Росії та України, зробив перші коментарі щодо України. На запитання, що він думає щодо ідеї про те, щоб закінчити війну, прийнявши Україну до НАТО (маючи на увазі пропозицію Президента Володимира Зеленського про частковий вступ України до НАТО), Келлог відмовився висловити свою думку прямо.

«Я не робитиму жодних заяв на цю тему, оскільки це залежить від рішень президента Трампа, коли він вступить на посаду», - сказав він.

Водночас Келлог додав, що, хоча Трамп ніколи не викладав свої пропозиції на стіл, але він «дуже серйозно ставиться до обіцянки закінчити війну», це «те, чого він дійсно хоче».

За словами кандидата на спецпредставника, після вступу на посаду обраний президент зосередиться на економіці та прикордонному питанні, які є критично важливими. «Але він також усвідомлює свої міжнародні зобов'язання, і Україна - одне з них», - сказав Келлог.

Коментуючи останні заяви адміністрації президента Джо Байдена щодо військової допомоги Україні, Келлог сказав: «Це насправді дуже добре для обраного президента, це дає йому певний важіль, він може приймати рішення, що зробити. До того ж, обраний президент знає цей важіль краще, ніж будь-хто інший, опираючись на свій досвід».

Блінкен підкреслив «нову рішучість» США підтримувати Україну «кожного дня» до початку нової адміністрації ([Голос Америки](#)).

Занепокоєння щодо України у теперішній період російської війни лише посилюють «нову рішучість» США підтримати країну в її відсічі російській агресії.

Відтак адміністрація президента Джо Байдена працюватиме «кожної хвилини, кожного дня» до вступу на посаду нового президента Дональда Трампа та його адміністрації, щоб надати Україні все необхідне для захисту, особливо, зважаючи на початок зими.

Такі заяви зробив **державний секретар США Ентоні Блінкен**, виступаючи з генеральним секретарем НАТО Марком Рютте 3 грудня в штаб-квартирі НАТО в Брюсселі.

04.12

Блінкен обіцяє, що \$50 млрд від ЄС та США надійдуть у найближчі тижні ([Європейська правда](#)).

Держсекретар США Ентоні Блінкен заявив, що зараз завершується процедура передачі Україні коштів, що будуть отримані за рахунок заморожених активів.

Про це він заявив журналістам після завершення міністерського засідання Альянсу.

Держсекретар повідомив, що є скоординований план США та ЄС щодо швидкої передачі коштів Україні.

«Зараз ми на основі заморожених (*російських*) активів маємо отримати 50 мільярдів доларів, які підуть до України. Ці гроші підуть від нас у наступні тижні, а також від Європи, і це підтримає Україну на певний час, наступного року», - заявив він.

Жоден варіант «мирного плану» Трампа не передбачає членства України в НАТО, - Reuters ([УНІАН](#)).

Зрештою мирна угода, найімовірніше, залежатиме від прямої особистої взаємодії між Трампом, Путіним і Зеленським. «Мирний план» Дональда Трампа щодо завершення війни набуває дедалі конкретніших обрисів. Один із колишніх працівників служби національної безпеки Трампа сказав, що є три основні пропозиції: план спецпредставника з питань України Кейта Келлога, план віцепрезидента Джей Ді Венса і план Річарда Гренелла, колишнього виконувача обов'язків начальника розвідки Трампа. Вони відрізняються в деяких нюансах, проте всі вони передбачають заморожування війни за нинішніми лініями фронту і відмову від вступу України до НАТО.

Радники Трампа спробують примусити Москву і Київ до перемовин за допомогою «пряників і батогів», включно з припиненням військової допомоги Києву, якщо він не погодиться на переговори, але збільшенням допомоги, якщо президент Росії Володимир Путін відмовиться.

Видання зазначає, що Трамп поки що не скликав центральну робочу групу для розроблення мирного плану, проте кілька радників обговорювали ідеї між собою на публічних форумах і - в деяких випадках - із Трампом.

«Це вже не справа Джо Байдена»: Джонсон - про додаткову допомогу США Україні ([УНІАН](#)).

Спікер Палати представників Майк Джонсон не планує виносити питання про додаткову допомогу Україні на голосування у Конгресі.

За словами Джонсона, це вже не справа наразі чинного президента США Джо Байдена ухвалювати таке рішення.

Спікер Палати представників Джонсон сказав:

У нас є новообраний президент, і ми збираємося почекати та взяти на озброєння стратегію нового головнокомандувача щодо всього цього.

Він підкреслив, що обрання Дональда Трампа уже «змінює динаміку російської війни проти України»: «Отже, я не очікую, що зараз буде винесене будь-яке фінансування для України».

05.12

Салліван пообіцяв Україні сотні тисяч снарядів і тисячі ракет до середини січня ([Європейська правда](#)).

Білий дім розробив стратегію посилення військової позиції України, яка передбачає «лавиноподібне» надання військової допомоги та запровадження нових масштабних санкцій проти Росії. У четвер радник із національної безпеки Джейк Салліван понад годину зустрічався з главою Офісу президента України Андрієм Єрмаком.

Як зазначено, під час зустрічі Салліван пообіцяв надати Україні сотні тисяч додаткових артилерійських снарядів, тисячі ракет і сотні одиниць бронетехніки до середини січня.

США також обіцяють підтримати Україну у вирішенні проблеми з кадрами, пропонуючи навчати нові війська на об'єктах за межами української території. Крім того, найближчими тижнями США запровадять низку нових санкцій проти РФ.

Усе це робиться для того, щоб ускладнити можливості Росії з підтримання воєнних дій і посилити позиції України за столом переговорів, які могли б закласти основу для майбутнього врегулювання, зазначає видання.

Американські партнери на чолі з послом Брінк обговорили захист інфраструктури з «Укренерго» ([Європейська правда](#)).

Представники НЕК «Укренерго» та американські партнери на чолі з послом США в Україні Бріджит Брінк обговорили питання захисту ключового обладнання системи передачі електроенергії в Україні.

Як повідомили в компанії, серед питань, які піднімалися під час зустрічі із американськими партнерами та Брінк, були: як захистити ключове обладнання системи передачі електроенергії; яка міжнародна підтримка потрібна Україні в цьому аспекті.

Директор з інвестицій НЕК Олег Павленко розповів, що роботи зі спорудження захисту енергооб'єктів не зупиняються. Проте захистити все від російських ракет і дронів неможливо ні фізично, ні економічно, тому вкрай важливою темою лишається підтримка компанії в забезпеченні її здатності до швидкого відновлення.

За його словами, концепція компанії – це захист ключового устаткування, яке є надважливим, дефіцитним і дороговартісним.

«Якщо внаслідок атаки ушкоджень зазнають інші елементи – ми здійснюємо ремонт і відновлення. З цією метою до зими за підтримки міжнародних партнерів ми накопичили необхідний запас різноманітного обладнання», – зазначив він.

Він подякував партнерам з посольства США в Україні та USAID Україна за допомогу і підтримку.

06.12

Байден прагне збільшити ресурси для України відповідно до змін на полі бою – Білий дім ([Голос Америки](#)).

Упродовж осені президент США Джо Байден наполягав на збільшенні ресурсів на допомогу Україні відповідно до змін ситуації на полі бою. Про це під час брифінгу у Білому домі заявила **речниця адміністрації президента США Карін Жан-П'єр**.

За її словами, у ті 45 днів, які залишилися чинній адміністрації, команда президента намагається забезпечити отримання Україною усієї допомоги, що була пообіцяна союзниками та переконатися, що Україна має підтримку від усіх 50 країн-союзниць.

Посадовиця Білого дому нагадала, що Росія – агресор, який вторгся на суверенну ситуацію іншої держави, тому війна могла б закінчитися у той же день, коли Росія відмовилась би продовжувати цю агресію.

НАТО та уряди світу висловлюють повагу і шану українським воїнам у День Збройних сил України ([Голос Америки](#)).

Альянс НАТО у мережі X наголошує, що ЗСУ «стоять міцно» у захисті свободи та майбутнього України.

«Україна заслуговує нашої підтримки», - заявив у привітанні до ЗСУ **голова Військового комітету НАТО адмірал Роб Бауер**.

У своєму зверненні до українських військових, яке опубліковане у мережі X, адмірал Бауер заявив: «Шановні Збройні сили України, коли ви вступаєте у третю зиму цієї повномасштабної війни, подолавши 4000 днів російської агресії, хочу висловити свою глибоку повагу за вашу мужність і незламну стійкість, яку ви проявили. Ви демонструєте світові та собі, що немає нічого, чого ви не можете зробити. І хто цього не бачить, той просто не звертає уваги».

Високопосадовець НАТО відзначив, що українські військові вдало поєднують старий радянський досвід із новітніми технологіями:

«Ви досягаєте неперевершених військових успіхів, з унікальним поєднанням твердості старої школи та молодих швидких інновацій».

«Є небагато речей, в які ми всі ще можемо вірити, Але я вірю у вас. Вірю у вашу силу, у вашу винахідливість, у вашу наполегливість, і у вашу здатність долати перешкоди. Перемогти. Дякую вам за все, що ви робите», - сказав голова Військового комітету НАТО адмірал Роб Бауер.

Посадовець НАТО завершив промову українською фразою «Слава Україні».

США передадуть Україні всю обіцяну Байденом допомогу до кінця його каденції, – Білий дім ([УНІАН](#)).

Адміністрація нинішнього президента США Джо Байдена працює над тим, щоб до завершення його каденції використати всі залишкові кошти, виділені на підтримку України за призначенням.

Речниця Білого дому Карін Жан-П'єр:

Я не маю для вас цифр чи оцінок того, скільки коштів залишиться чи не залишиться протягом наступних 45 днів, але ми прагнемо реалізувати ці гроші. (...). Пакет допомоги було ухвалено на двопартійній основі й це варто враховувати.

Візит до США: українська делегація «залишилася задоволена» результатами, – Politico ([УНІАН](#)).

Українська делегація на чолі з керівником Офісу президента Андрієм Єрмаком у США провела низку зустрічей із високопоставленими прихильниками Дональда Трампа, і, як пише Politico з посиланням на

обізнані джерела, представники України залишилися задоволені результатами зустрічі.

Як зазначає видання, українська делегація зустрілася з генералом у відставці Кітом Келлогом, обраним Трампом на посаду спеціального посланця з питань України та Росії, а також радником Трампа з національної безпеки Майком Волтцем і віце-президентом Джей Ді Венсом.

За словами джерел, зустріч планували як знайомство обох сторін одна з одною, з метою почати розвивати особисті стосунки напередодні вступу Трампа на посаду в січні.

«За словами одного зі співрозмовників, зустріч із Волтцем і Венсом була довгою і змістовною, і українська сторона залишилася задоволеною тим, як усе пройшло», – пише Politico.

Як зазначає видання, українські чиновники запевняють, що з нетерпінням чекають початку співпраці з Трампом і провели продуктивні перші зустрічі. «Але в кулуарах дехто побоюється, що Трамп може укласти невигідну угоду з президентом Росії Володимиром Путіним «через голову Києва», прагнучи якомога швидше закінчити війну», – пише видання.

7.12

Пентагон виділив Україні пакет на \$988 мільйонів з ракетами для HIMARS і безпілотниками ([Укрінформ](#)).

Міністерство оборони США оголосило про виділення Україні нового пакета військової допомоги на суму 988 млн доларів.

Новий пакет, що надається в рамках Ініціативи сприяння безпеці Україні, передбачає виділення боєприпасів для ракетних систем, БПЛА, технічне обслуговування й ремонт озброєнь.

Він, зокрема, включає: ракети для HIMARS; безпілотники; обладнання, компоненти й запасні частини для обслуговування та ремонту артилерійських систем і бронетехніки.

Вибори президента США - 2024

WSJ: Трамп розглядає Десантіса як «запасного» кандидата на посаду глави Пентагону ([Liga.net](#)).

Піт Гегсет, чинний кандидат на цю посаду, стикається з критикою через звинувачення у зловживанні алкоголем і можливих сексуальних злочинах. Обраний президент США Дональд Трамп думає над тим, щоб змінити кандидатуру на посаду глави Пентагону з телеведучого Fox News Піта Гегсета на губернатора Флориди Рона Десантіса. Десантіс, раніше ключовий суперник Трампа на республіканських праймериз, може стати кандидатом на посаду міністра оборони США. Це стало актуальним після суперечок навколо Гегсета, пишуть журналісти.

Телеведучий стикається з критикою через звинувачення у зловживанні алкоголем і можливих сексуальних злочинах. У середу, 4 грудня, він зустрінеться з комітетом Палати представників, що може посилити тиск на його кандидатуру. Сенатори-республіканці також попереджають про серйозну перевірку під час слухань.

У списку потенційних замінів Гегсету, окрім Десантіса, джерела згадують Елбріджа Колбі, колишнього чиновника Пентагону, і сенатора Джоні Ернста. Зазначається, що Трамп обговорював ці кандидатури з гостями у своєму маєтку у Флориді.

У США нарешті визначили всіх переможців виборів до Палати представників ([Європейська правда](#)).

Через майже місяць після дня виборів у США визначили всіх 435 депутатів, обраних до Палати представників США. Останнім округом, де оголосили результати виборів до нижньої палати Конгресу США, став 13-ий округ у Каліфорнії. Там демократ Адам Грей переміг кандидата від республіканців Джона Дуарте з відривом у менш ніж 200 голосів.

Таким чином, у Палаті представників США Республіканська партія матиме незначну більшість у 220 голосів (мінімально необхідно 218, тоді як Демократична – 215).

У Сенаті республіканці також матимуть невелику більшість у 53 парламентарі зі 100. Отже, партія Дональда Трампа отримала контроль над законодавчою та виконавчою владою.

Коментарі зарубіжних політиків

2.12

(Укрінформ)

Лідер ХДС Фрідріх Мерц пропонував збільшити військову підтримку Києва та висунути Росії ультиматум – припинити удари по інфраструктурі України, інакше Німеччина передасть ракети Taugus. Шольц застеріг від висування Кремлю подібних ультиматумів, назвавши це «грою в російську рулетку з безпекою Німеччини».

Лідер Християнсько-демократичного союзу Німеччини та кандидат в канцлери на майбутніх виборах Фрідріх Мерц звинуватив конкурентів із Соціал-демократичної партії в тому, що вони у своїй передвиборчій кампанії грають на страху населення перед війною.

«Мобілізація страху перед війною закладена в «ДНК» СДПН, проти неї самої та проти її партійних політичних опонентів. Військова риторика СДПН також навмисно затьмарює наш погляд на інші проблеми в нашій країні, як-от зростання рівня безробіття», - написав Мерц.

У своєму інформаційному бюлетені Мерц також написав, що «щоразу, коли для СДПН обставини стають напруженими, у людей мобілізується страх перед війною», і що ця партія «ніколи не соромилася грати на глибоко вкорінених страхах німецького населення».

Особисто на адресу свого конкурента, Олафа Шольца, Мерц дорікнув, що він позиціонує себе як «розважливого «канцлера миру» з особливо високою мораллю, відмовляючи в цих якостях усім іншим».

(Укрінформ)

Очільник МЗС Естонії Маргус Цахкна:

Замість того, щоб висміювати відчайдушність Росії, змушеної звернутися до північнокорейців, ми повинні враховувати той факт, що це може змінити траєкторію агресивної війни і схилити баланс сил на користь авторитарних режимів.

Він заявив, що вже тепер «це реальність», коли тоталітарна диктатура з «незаконною ядерною програмою безпосередньо підтримує Росію в її агресії проти України», воюючи «всього за кілька сотень миль від кордону НАТО».

За словами Цахкни, масштабні поставки північнокорейських ракет і артилерійських снарядів «дозволяли Росії зберігати власні ресурси, які виснажуються», і надавали «дешевий спосіб продовжувати воювати без необхідності виснажувати свої запаси, виграючи час для власного виробництва». Крім того, тепер КНДР затягує війну, посилаючи туди своїх солдатів.

«Це дозволяє Москві відкласти повномасштабну мобілізацію, а отже, зменшує ризик внутрішніх заворушень. Людське життя не має внутрішньої цінності ні в Росії, ні в Північній Кореї, тоді як Україна намагається

максимально економити свої сили. Це дає Росії перевагу на фронті», - пише Цахкна.

Естонський дипломат наголосив - ця поглиблена співпраця означає значне розширення можливостей для КНДР, адже «північнокорейські підрозділи, які не воювали десятиліттями, отримують безпосередній бойовий досвід на полі бою», а «Україна стане полігоном для випробувань, у тому числі нових систем озброєнь».

Північна Корея, яка «вже є одним з найагресивніших і непередбачуваніших режимів у світі, тепер може стати ще більшою загрозою» для стабільності на Корейському півострові, безпеки в Індо-Тихоокеанському регіоні, а також для США і Європи, вважає Цахкна. А «перемога Росії в Україні, підкріплена підтримкою КНДР, стала б небезпечним сигналом для світу, що баланс сил схиляється на користь авторитарних режимів».

«Вона показала б, що такі люди, як Володимир Путін і Кім Чен Ин, можуть розв'язати війну і вийти сухими з води», вважає глава естонського МЗС, і «такий сценарій послабить США та їхніх союзників, що ускладнить протистояння майбутнім загрозам» і призведе до дестабілізації світового порядку», де «авторитарні режими» кидатимуть виклик міжнародним нормам.

«Поглиблення альянсу між двома вигнанцями, що підриває євроатлантичну і глобальну безпеку, потребує рішучої і швидкої реакції з боку США та їхніх союзників», - наголосив Цахкна.

«Україна стоїть першою на лінії фронту, воюючи з північнокорейськими підрозділами. Тому нашою першою відповіддю має бути посилення військової підтримки України без будь-яких обмежень. Це допоможе українцям захиститися від зростаючого військового тиску з боку двох агресорів і деморалізувати додаткові підрозділи на фронті», - вважає Цахкна, додаючи, що також необхідно «збільшити обмін розвідданими та посилити тиск за допомогою нових санкцій, а також ефективнішого виконання вже існуючих».

«Настав час визнати, що битва за Україну - це не просто майбутнє цієї країни, це майбутнє глобального балансу сил. Мир і стабільність у США, Європі та Індо-Тихоокеанському регіоні можуть бути досягнуті за допомогою проєкції сили, інакше вакуум заповнюється нашими супротивниками. Небезпечному альянсу між Росією і Північною Кореєю необхідно рішуче перешкодити зараз, інакше ми ризикуємо дозволити Росії і Північній Кореї перекроїти ландшафт міжнародної безпеки на свою користь», - підсумував естонський дипломат.

[\(Суспільне Новини\)](#)

Голова дипломатії ЄС Кая Каллас:

Ми повинні дивитися на все через призму безпеки, захист. Це також означає допомогу в Україні. І підтримка України — це не благодійна

допомога, а справді інвестиція у власну безпеку. Отже, це дуже важливо, коли ми говоримо про продовольчу безпеку, коли ми говоримо про кібербезпеку, коли ми також згадуємо про міграцію — на все це ми також дивимося через призму безпеки.

Однак найважливішим, за словами Каллас, є витрати на оборону.

«Оборонна промисловість важлива, тому що на європейській землі, в Україні, триває війна, і Путін не показує жодних ознак того, що він полишив свої цілі», — сказала голова дипломатії ЄС.

Вона зазначила, що підтримка України — в інтересах Сполучених Штатів Америки.

«Якщо Америку хвилює Китай, то вона повинна щонайперше хвилюватися через Росію. Ми бачимо, що Росія, Іран, КНДР та Китай працюють разом. А також бачимо, що Путін робить в інших країнах, реально посилюючи свій вплив. Отже, якщо США хочуть бути найсильнішою державою у світі, то їм врешті доведеться мати справу з РФ. І найлегший спосіб впоратися з цим – підтримати Україну, щоб вона виграла війну», — сказала дипломатка.

Каллас також вважає, що США не припинять допомагати Україні, тому що Київ має двопалатну підтримку у Конгресі.

«Нехай нова адміністрація стане до роботи, а далі подивимося. Але на попередній посаді я зустрічалася з демократами, а також республіканцями. І є широка підтримка допомоги Україні, бо йдеться про боротьбу за свободу, що американці дуже добре розуміють. І як свідчить історія — ізоляціонізм ніколи не працював на користь США. Сподіваюся, що вони бачать ширшу картину, особливо зараз, коли північнокорейські солдати завербовані для боротьби (РФ проти України, — ред.)», — сказала вона.

[\(Європейська правда\)](#)

Новий президент Європейської ради Антоніу Кошта вважає, що Україна може позитивно вплинути на подолання вразливостей у конкурентоспроможності Євросоюзу. Йдеться про потенціал України, коли вона стане членом ЄС, у тому числі з точки зору природних ресурсів, сільського господарства, енергетики, новітніх технологій і, звичайно, оборони.

На думку Кошти, у цей список ще можна додати «фактор висококваліфікованої робочої сили».

«В усіх цих сферах внесок України, коли вона стане державою-членом, дійсно буде дуже позитивним для загальної конкурентоспроможності ЄС», — впевнений президент Європейської ради.

[\(Укрінформ\)](#)

Міністерка закордонних справ ФРН Анналена Бербок зазначила, що позиція Пекіна з приводу російсько-української війни негативно впливає на відносини між КНР і Європою та Німеччиною.

Речник МЗС КНР Лінь Цзянь:

Стосовно «української кризи» (так у Китаї називають агресивну війну РФ проти України – ред.), китайська сторона неодноразово заявляла, що вона рішуче проти звинувачень та перекладання відповідальності за війну на Китай і закликає припинити політичні маніпуляції з цього питання.

Дипломат також відреагував на заяви заступника міністра закордонних справ Росії Сергія Рябкова про те, що його країна розглядає можливість поновлення ядерних випробувань.

«Ми сподіваємося, що всі сторони, які беруть участь у конфлікті, зберігатимуть спокій і стриманість та докладуть зусиль для врегулювання «української кризи» політичним шляхом, шляхом діалогу та консультацій», - сказав речник відомства.

([УНІАН](#))

До Пекіна з офіційним візитом прибула міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок.

Голова МЗС ФРН Анналена Бербок:

Для захисту нашої власної німецької та європейської безпеки зараз важливо підтримувати Україну, а також чітко, спільно зі світовим співтовариством включатися в процес встановлення миру, і саме тому я сьогодні тут, у Китаї.

Також Бербок прокоментувала несподіваний візит канцлера Німеччини Олафа Шольца в Україну. Вона вважає, що цей крок «абсолютно важливий».

Люди в Європі повинні отримати уявлення про те, чим насправді є війна в Україні. Вона зазначила, що ситуація залишається такою ж загрозливою, як і на початку повномасштабного вторгнення РФ у лютому 2022 року.

([Українська правда](#))

Речник Пентагона генерал Патрік Райдер:

Наразі ми не бачили, щоб КНДР брала участь у наступальних бойових операціях, хоча ми очікуємо, що в певний момент часу це може статися дуже ймовірно.

Речник Пентагона зауважив, що в багатьох випадках військові КНДР були інтегровані в російські підрозділи.

«...і ми знаємо про повідомлення щодо загибелі солдатів КНДР у результаті українських ударів по російських об'єктах», - зауважив Райдер.

Райдер також зазначив, що наразі немає конкретної інформації щодо кількості загиблих північнокорейських військових.

3.12

([Українська правда](#))

Генеральний секретар НАТО Марк Рютте закликав новообраного президента залишатися в Альянсі і продовжувати підтримувати Україну.

Рютте також розповів Трампу про ризики, пов'язані з постачанням Росією ракетних технологій до Північної Кореї та готівки до Ірану.

«Іран отримує гроші від Росії в обмін, наприклад, на ракети, а також на безпілотні технології. І ці гроші використовуються для підтримки "Хезболли" і ХАМАС, а також для управління конфліктом за межами регіону», – сказав генсек НАТО.

Крім того, він зауважив, що лідер Китаю Сі Цзіньпін «може подумати про щось інше в майбутньому, якщо не буде хорошої угоди (для України)», очевидно, натякаючи на можливе застосування сили проти Тайваню з боку Пекіна.

«Ми не можемо допустити ситуації, коли лідер Північної Кореї Кім Чен Ин і російський лідер, Сі Цзіньпін та Іран радіють через те, що дійшли до угоди, яка не влаштовує Україну, бо в довгостроковій перспективі це становитиме серйозну загрозу безпеці не лише для Європи, а й для США», – сказав Рютте.

Генсек НАТО також відзначив необхідність військового посилення України перед потенційними мирними переговорами.

«Зараз найголовніше – переконатися, що, коли Зеленський вирішить почати мирні переговори, він зможе зробити це з позиції сили. Для мене це зараз пріоритет номер один», – додав Рютте.

(Укрінформ)

Керуючий директор Європейської служби зовнішніх справ із питань Північної та Південної Америки, Браян Глінн:

«Нашим першим пріоритетом має бути продовження роботи, яку ми здійснили для підтримки України», – наголосив Глінн, повторивши позицію високої представниці ЄС Каї Каллас, яка на минулих вихідних заявила в Києві, що ЄС хоче перемоги України.

За його словами, саме Каллас, чия країна Естонія витрачає 3,4% свого ВВП на безпеку і оборону, зможе вести «дуже прямі дискусії» зі Сполученими Штатами.

«Мантра президента Трампа про мир шляхом сили має стати і нашою мантрою. Ми повинні бути готові співпрацювати зі Сполученими Штатами, виходячи з наших інтересів, але нам також потрібно продовжувати інвестувати в безпеку та оборону», – підкреслив він.

Глінн також вважає, що європейській дипломатії необхідно впливати на позицію майбутнього спецпредставника США з питань України та Росії Кіта Келлога, яка змінилася з часу початку повномасштабної війни РФ в Україні.

«Республіканці, які широко підтримували допомогу США Україні після вторгнення Росії, як і багато інших, стали більш скептичними з продовженням війни, зосередивши свою увагу на необхідності врегулювання шляхом переговорів і швидкого завершення конфлікту. Тепер генерал Келлог припускає, що США повинні підштовхнути сторони за стіл переговорів,

погрожуючи призупинити американську військову допомогу Україні, а також те, що пропозиція про надання Україні членства в НАТО може бути призупинена на тривалий період заради припинення вогню», – наголосив посадовець.

(Укрінформ)

У Брюсселі 3-4 листопада відбудеться зустріч міністрів закордонних справ країн НАТО.

Міністр закордонних справ Естонії Маргус Цахкна:

Естонія займає дуже чітку позицію, що єдиною дієвою гарантією безпеки для України є членство в НАТО. І йдеться не лише про те, що ми сприяємо безпеці України, але й про те, що ми будемо нашу архітектуру безпеки як Європа, як НАТО. Тому нам потрібно обговорювати також цю тему.

Міністр додав, що Естонія підтримує надання Україні офіційного запрошення щодо членства в НАТО.

На цьому тлі Цахкна вказав на запропонований Президентом Зеленським План перемоги, який передбачає запрошення України до НАТО. За його словами, на цьому шляху до НАТО Україна має отримати реальні діючі безпекові гарантії.

«Але спочатку нам потрібно підтримати Україну, щоб вона дала відсіч, а також змусити Путіна змінити свою мету», - заявив Цахкна.

Він наголосив, що однією з головних тем зустрічі глав МЗС країн-членів НАТО буде саме посилення підтримки України, передусім, у військовому плані.

«Погано те, що Путін не змінив своїх цілей. Його мета - знищити Україну. Мета не в тому, щоб отримати більше територій. І ми повинні розуміти, що поки Путін не змінить цілі, війна буде продовжуватися. Тому наш обов'язок – підтримувати Україну у військовому плані», - заявив він.

Крім того, Цахкна вказав на те, що Путін також змінив саму суть розв'язаної проти України війни, залучивши на бік Росії північнокорейські війська.

«Тепер ми бачимо, що північнокорейські війська воюють в Європі, всього за кілька сотень кілометрів від кордону НАТО, і це дуже сильно змінює ситуацію. Тому ми повинні розуміти, що це вже не просто російська агресія проти України, це набагато більш глобальна проблема, і НАТО має тут свою роль», - сказав міністр.

(Укрінформ)

Міністерка закордонних справ Канади Мелані Жолі:

Що стосується новообраного президента Трампа, він приходить до влади в той час, коли ми дуже об'єднані в підтримці України. Його другий мандат починається, коли НАТО фундаментально змінилося та зміцнилося, а

багато країн інвестують в оборону набагато більше, ніж під час його першого мандату.

Вона вважає, що у якості сильних союзників та прихильників України необхідно пояснювати новій адміністрації США, наскільки війна в Україні впливає на світову безпеку.

«Ми повинні говорити про те, наскільки те, що відбувається в Україні, має фундаментальне значення не лише для європейської безпеки, але й для північноатлантичної безпеки і для світової безпеки», - каже вона.

За словами Жолі, кооперація Китаю та Росії вже викликає занепокоєння і в Канаді, і в США.

«Ми бачимо співпрацю між Китаєм і Росією, а також те, що Китай сприяє російській війні в Україні. Ми бачимо, як війська КНДР приєднуються до російських військ в контексті війни в Україні. Тому важливо, щоб наші друзі в Європі розуміли це, і я думаю, що ми можемо зробити так, щоб ми працювали над цим разом», - наголосила вона.

[\(Українська правда\)](#)

Представник керівництва НАТО наголосив, що останнім часом росіяни мали різке просування, захоплюючи нову територію.

«Зараз очевидно, що українська лінія фронту – під зростаючим тиском. Був період, коли я говорив про просування росіян на 10 метрів на день, зараз подекуди ми бачимо зміни до 10 кілометрів на день», – сказав представник Альянсу.

Утім, він підкреслив, що це була «проста територія» і надалі армія України зможе стримувати натиск ефективніше.

«Ми розраховуємо, що після Покровська просування уповільниться, оскільки там українці підготували лінію укріплень. Ми очікуємо, що буде сильніший опір», – заявив він.

Посадовець, втім, уточнив, що не вважає захоплення Покровська абсолютно неunikним. «Я не стану прогнозувати, чи Покровськ точно впаде, або коли це може статися, але зараз Росія дійсно має імпульс, який грає на користь цього», – додав він.

Прогнози щодо зміни тренду переміщення лінії фронту і можливості переходу українців у контрнаступ є обережнішими.

«Зимова погода вплине – зрештою, багнюка у полях заважає просуванню лінії фронту. Однак головне, що може зупинити просування росіян, – це військовий персонал, та достатня кількість необхідної зброї», – додав він.

[\(Європейська правда\)](#)

Міністр закордонних справ Британії Девід Леммі заявив, що наразі простежується присутність Росії у багатьох війнах, які тривають у світі.

Як заявив Леммі, присутність Росії простежується в багатьох війнах, які зараз відбуваються у світі. У контексті цього він закликав союзників по Альянсу «серйозно поставитися» до оборонних видатків.

«І коли ми дивимось на світ, на війну на нашому континенті в Європі, на величезну агресію, яку ми спостерігаємо на Близькому Сході за допомогою Ірану, і на розгортання конфлікту в Судані, а тепер і в Сирії, є одна країна, яка доклала до цього руку, і це – Росія», – наголосив він.

(Укрінформ)

Міністр Європи в Міністерстві закордонних справ Франції Бенджамін Абдад:

Франція продовжуватиме підтримувати інтеграцію України до НАТО та Європейського Союзу, а також визначати надійні та тривалі гарантії безпеки для забезпечення суверенітету українського народу. Ми - за сильний альянс, в якому європейська складова посідає належне місце.

Він зазначив, що орієнтири цієї політики були підтверджені на зустрічі генсека НАТО Марка Рютте з президентом Франції Еммануелем Макроном у Парижі 12 листопада.

«Ми прибули сюди з цим триєдиним посланням: сильна Україна, сильний Альянс і сильна Європа. Україна, яку Франція продовжуватиме підтримувати так довго і так інтенсивно, як це буде необхідно, перед лицем російської агресії», - наголосив міністр Європи.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ та зовнішньої торгівлі Люксембургу Ксав'є Бетель заявив, що відправка солдатів Альянсу в Україну однозначно означала би вступ у війну.

«Війська на полі бою означають війну», - підкреслив Бетель.

За його словами, в такому випадку є ризик, що «ми насправді матимемо некеровану «пожежу», яка буде ще гіршою. Жахливо, що все продовжується як є, але ми сказали, що не повинно бути війни НАТО проти Росії», - підкреслив Бетель.

Очільник люксембурзької дипломатії також прокоментував ідею членства України в НАТО без окупованих територій. Він вважає, що це призвело б до того, що «негайно, вже завтра, складеться можливість подальших конфліктів». До того ж, в лавах НАТО немає єдності щодо членства України в Альянсі, додав Бетель.

Водночас глава МЗС Люксембургу переконаний, що члени НАТО мають продовжувати активно підтримувати Україну, також підтримка має тривати на рівні ЄС. Він зазначив, що з обранням Трампа наступним президентом США відбудуться великі зміни. «Не терпиться побачити, як він принесе мир за 24 години», - додав дипломат. Він застеріг при цьому від «ефекту доміно», коли після Трампа відмовитися від підтримки Києва могли би інші партнери.

«Це було би жахливо, не можна забувати, що вони воюють також за нас», - підкреслив Бетель.

Він також поінформував, що минулого тижня був у Китаї, де його запевнили, що не були би союзниками Росії, якщо б завтра була велика війна за участі НАТО.

(УНІАН)

Відбулося засідання Ради Україна-НАТО.

Генеральний секретар НАТО Марк Рютге:

Я дійсно хочу запевнити вас (українців, - ред.), що союзники з вами. Ми повинні зробити кілька речей. По-перше, ми повинні гарантувати, що допоможемо вам якнайкраще підтримувати енергетичну мережу та енергетичну інфраструктуру, Альянс не може допустити, аби Росія перетворила зиму на зброю.

Сьогодні вранці говорив з державним секретарем США Ентоні Блінкеном, що захист української енергетики є вирішальним елементом.

По-друге, ми повинні гарантувати, що коли йдеться про протиповітряну оборону – ми робимо багато, але потрібно зробити ще більше, щоб переконатися, що країна є максимально захищеною.

Водночас, по-третє, треба працювати над постачаннями військової допомоги до України.

Потрібно зробити набагато більше, щоб переконатися, що ви зможете – коли одного дня ви вирішите перейти до певної форми переговорів з росіянами, що ви зможете зробити це з позиції сили.

(Укрінформ)

Польські аграрії погрожують заблокувати після 10 грудня всі пункти пропуску на польсько-українському кордоні, якщо уряд країни не виконає їхніх вимог.

Міністр сільського господарства і розвитку села Польщі Чеслав Секерський зазначив, що польські аграрії, які нещодавно блокували кордон у Медиці, висловили свої вимоги, «на які у міністерстві зараз готують відповіді».

Він підкреслив, що ці вимоги, фактично, не стосуються польсько-українських відносин, а пов'язані зі справами угоди про вільну торгівлю ЄС з Меркосур (кількома країнами Південної Америки – ред.), продукції тваринного походження чи інших проблем.

«Ми робимо усе можливе, щоб не було блокування кордону», - підкреслив польський міністр.

Торкаючись питання продовження терміну безвізової торгівлі між ЄС та Україною, термін дії якої спливає 5 червня наступного року, Секерський зазначив, що Варшава з цього приводу «хоче спершу почути думку української сторони». За його словами, польська сторона хотітиме почути пропозиції Києва щодо меж лібералізації і масштабів товарообміну.

Польський міністр підкреслив, що жодного проєкту угоди між ЄС та Україною в цьому питанні ще немає, оскільки «ще зарано».

4.12

[\(РБК-Україна\)](#)

Міністр закордонних справ Литви Габрієлюс Ландсбергис:

Якщо ми хочемо миру в Україні, нам доведеться надати гарантії безпеки. Немає дешевшого способу гарантувати безпеку, ніж п'ята стаття НАТО.

За його словами, результат війни буде вирішено лише на полі бою. «Було б ілюзією говорити, що ми не можемо забезпечити Україну всім необхідним», - додав Ландсбергис.

[\(Укрінформ\)](#)

Міністр оборони Нідерландів Рубен Брекельманс заявив, що дискусія в європейських країнах про відправлення військових в Україну почалася, але говорити про це зараз передчасно.

«Ми змушені думати про це зараз. Але це все ще в зародковому стані. Все, що я зараз кажу про це, передчасно. Але ця дискусія зараз почалася у кількох столицях і, можливо, набирає обертів», - сказав він.

За його словами, «потрібен деякий час, перш ніж буде визначено позицію з цього питання, жодних конкретних пропозицій поки немає».

Він також сказав, що поспішна угода щодо України може мати небезпечні наслідки.

«Ризик переговорів зараз полягає в тому, що Росія тепер має перевагу. Росія буде дорого продавати свою ведмежу шкуру. Вони можуть сидіти, склавши руки і чекати. Таким чином, ви зможете швидко поставити Україну в позицію сторони-запитувача. Жодна угода не може бути укладена без участі українців, вони повинні бути за столом переговорів. Вони готові вести переговори, але з гарною стартовою позицією, і для цього їм потрібно якомога більше військових ресурсів. Ми також повинні усвідомлювати, що відбуватиметься, якщо буде укладено таке перемир'я чи припинення вогню. Тоді Україні знадобляться гарантії безпеки, адже ми знаємо, що Путін може почати тестувати цю угоду вже на другий день», - сказав він.

[\(РБК-Україна\)](#)

Міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок заявила, що німецькі військові можуть бути залучені для підтримки миру в Україні.

За її словами, це можливо у разі досягнення припинення вогню між Україною та Росією.

Це питання було піднято під час засідання НАТО в Брюсселі.

Бербок підкреслила, що Німеччина готова підтримувати всі ініціативи, які сприятимуть довгостроковому миру, включаючи гарантії безпеки, міжнародні миротворчі місії або посилення військової допомоги Україні.

За її словами, присутність німецьких солдатів буде можливою тільки за умови встановлення реального перемир'я.

(РБК-Україна)

Міністр закордонних справ Чехії Ян Ліпавський під час зустрічі міністрів НАТО у Брюсселі зазначив, що у 2024 році в Європі було зафіксовано близько 500 підозрілих інцидентів, із яких до 100 гібридних атак можна безпосередньо пов'язати з Росією.

«Ми повинні надіслати Москві потужний сигнал, що не будемо це терпіти», - наголосив чеський міністр.

Повідомляється, що на зустрічі НАТО також обговорювалися кроки для зміцнення колективної безпеки та протидії гібридним загрозам.

(Укрінформ)

Постійна представниця США при ООН Лінда Томас-Грінфілд анонсувала нові санкції проти російських посадовців, які брали участь у депортації, переміщенні та ув'язненні дітей з окупованих українських територій.

«Сьогодні я можу оголосити, що Державний департамент США запроваджує візові обмеження проти п'яти інших російських посадовців», - сказала представниця Сполучених Штатів.

Вона зазначила, що обмеження вводяться через причетність цих осіб до порушення прав українських дітей, за вчинення насильства проти них, депортації, переміщення та ув'язнення.

«Діти ніколи не починають воєн, але вони завжди є жертвами війни, у яких забирають можливість піти до школи, позбавляють упевненості, що їхній дім стоятиме на місці, коли вони повернуться, позбавляють тепла в зимові місяці, забирають свободу й життя», - підкреслила постійна представниця США при ООН.

Томас-Грінфілд також наголосила, що Сполучені Штати продовжать підтримувати міжнародні зусилля й зусилля влади України й громадянського суспільства щодо безпечного повернення українських дітей, а також притягнення до відповідальності винних.

(Укрінформ)

Відбулося засідання Ради Безпеки ООН.

Виконавча директорка Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) Кетрін

Рассел:

Ми вкотре закликаємо членів Ради Безпеки і сторони в цьому конфлікті надати підтримку в ухваленні негайних заходів щодо захисту дітей, які опинилися в цьому кошмарі.

Вона нагадала, що за даними ООН від початку повномасштабного вторгнення щонайменше 2406 українських дітей були вбиті чи поранені – в

середньому це дві дитини щодня. Водночас реальна кількість жертв «очевидно набагато вища», додала Рассел.

За її словами, за дев'ять місяців 2024 року загинуло більше дітей, ніж за весь 2023 рік.

Майже 3,6 млн осіб стали внутрішніми переселенцями і майже вдвічі більше людей – 6,7 млн – виїхали за межі країни.

«У деяких районах війна перевертає життя дітей з ніг на голову, змушуючи сім'ї та дітей жити під землею через постійний ризик нападів», – сказала Рассел.

Вона наголосила, що люди проводять до шести годин на день, ховаючись у підвалах під виття сирен повітряної тривоги.

Ситуація погіршилася через атаки на енергетичну інфраструктуру, зазначила очільниця ЮНІСЕФ.

«Війна завдає жахливої шкоди психічному здоров'ю дітей і позбавляє їх дитинства... З кожним днем війни страждає дедалі більше дітей, стикаючись із ризиком пожиттєвих наслідків для психічного здоров'я», – наголосила вона.

Рассел розповіла, що цього року ЮНІСЕФ та партнери забезпечили доступ до питної води для 5,1 млн осіб в Україні й надали послуги психосоціальної підтримки в галузі психічного здоров'я більш як 630 тис. дітей, підлітків та осіб, які здійснюють догляд за ними. У 2024 році ЮНІСЕФ підтримав доступ до освіти понад 450 тис. дітей.

Виконавча директорка під час засідання РБ ООН також закликала, звертаючись, очевидно, до РФ, «утримуватися від будь-яких дій, які можуть змінити громадянство дитини або ускладнити їй життя».

«ООН і партнери повинні мати безпечний і безперешкодний гуманітарний доступ до всіх дітей і родин в Україні, які потребують допомоги чи послуг із захисту, у тому числі на непідконтрольних уряду територіях», – додала вона.

У своєму виступі керівниця Дитячого фонду ООН жодного разу не вжила слів «Росія» чи «російський».

(Укрінформ)

Відбулося засідання Ради Безпеки ООН.

Постійна представниця Великої Британії при ООН Барбара Вудворд:

Це не гуманітарна евакуація. Це системне стирання української культури зі значними перешкодами для того, щоби запобігти возз'єднанню українських дітей зі своїми родинами.

У цьому зв'язку вона згадала результати дослідження Yale HRL, яке ідентифікувало 314 українських дітей, вивезених з Донецької та Луганської областей та розміщених щонайменше у 21 регіоні Росії. При цьому 166 дітей, за результатами дослідження, включені за російським законодавством до російських сімей.

«Ми закликаємо РФ негайно припинити депортації та повернути всіх українських дітей додому, а також припинити атаки на дитячі будинки, школи й інфраструктуру, яка має обігрівати їх цієї зими», - заявила Вудворд.

Вона також закликала Путіна припинити знищувати дитинство українських дітей.

(РБК-Україна)

Канцлер Німеччини Олаф Шольц під час виступу перед німецьким урядом Шольц заявив, що Німеччина не буде відправляти війська до України.

«Про це не може бути й мови», - заявив Шольц

За його словами, заява Бербок була лише дипломатичною відповіддю на гіпотетичне питання щодо німецьких військ в Україні.

(Європейська правда)

Канцлер Німеччини Олаф Шольц хоче заохотити безробітних українців у Німеччині знайти роботу або повернутися на батьківщину.

Німеччина повинна забезпечити, щоб якомога більше українців та інших біженців шукали роботу після вивчення мови та інших заходів, вважає канцлер.

«Занадто багато з них перебувають тут вже так довго, що їм пора починати працювати», – сказав Шольц.

Попередніх успіхів із «стимулюванням зайнятості», які уряд запровадив з цією метою, за його словами, недостатньо.

Шольц розповів, що про це він «дуже докладно» говорив з президентом України Володимиром Зеленським.

«Він сказав мені, що хоче створити українську установу в Німеччині та Польщі, яка буде підтримувати українців у поверненні або працевлаштуванні в Німеччині, щоб ми могли працювати разом у цьому напрямку», – розповів Шольц, давши зрозуміти, що підтримує таку ініціативу.

(Укрінформ)

Державний секретар США Ентоні Блінкен заявив, що головним для просування України на шляху до НАТО є практичні кроки, зокрема, реформи, і Сполучені Штати допомагатимуть нашій країні в цьому.

«Я вважаю, що найважливішою є практична складова, а практична складова – це вжити необхідних заходів, щоб отримати членство», - зазначив Блінкен.

Таким чином він відповів на запитання, чому США не переконали союзників надати Україні офіційне запрошення до членства в Альянсі.

Держсекретар США у цьому зв'язку зазначив, що Україна має продовжувати втілення реформ.

«Вона досягла значного прогресу в цих реформах лише за останній рік чи близько того, але їй потрібно зробити більше», - зауважив Блінкен.

Тож, з точки зору Сполучених Штатів, найважливішим і найефективнішим у цьому зв'язку є підтримка України, яка рухається цим шляхом. Саме тому, за його словами, було створене спеціальне командування НАТО.

«Ми ніколи раніше в історії НАТО не робили цього», - додав він.

5.12

[\(Укрінформ\)](#)

Президент Європейського парламенту Роберта Мецола:

Триває третій рік російської війни проти України. Ми маємо продемонструвати єдність і не допустити жодної втоми у нашій підтримці. Польща веде за собою своїм прикладом. Я розумію, що рівень готовності має відповідати рівню загроз, які перед нами постають. Я б хотіла, щоб більше країн-членів віддзеркалили рішучість та слідували прикладу вашого (польського) головування в ЄС

Європа, за словами Мецоли, постає перед величезними викликами, зокрема з боку Росії, яка загрожує європейським кордонам та намагається дестабілізувати європейські демократії. Ці виклики виходять від відставання європейських компаній від їх американських та китайських суперників, а також із нових трансатлантичних реалій.

«Друге - про оборону. Ми говорили про те, що захист України означає також захист європейської безпеки. Але безпека не може бути без суттєвих інвестицій в наші власні оборонні спроможності. Європа інвестує 1,9 відсотка від ВВП в оборону, в той час як Росія інвестує 9 відсотків. Ми маємо спрямовувати наші гроші туди, де вони потрібні. Наступні пропозиції у багаторічному бюджеті та переговори по цьому, за лідерства єврокомісара Серафіна (єврокомісар із питань бюджету Пьотр Серафін – ред.), будуть критичними», - наголосила Мецола.

Вона висловила впевненість, що країни-члени мають продемонструвати щирі політичну волю, щоб посилити співробітництво в оборонній сфері, забезпечити взаємосумісність, уникати дублювання. Саме про це європейських політиків просили громадяни ЄС, коли у червні поточного року обирали новий склад Європарламенту.

Президентка Європарламенту висловила переконання, що зміцнення європейської промислової бази та забезпечення військової мобільності є єдиним шляхом до побудови в Європі сильнішого та дієдатнішого Оборонного союзу, який має доповнити НАТО, адже громадяни ЄС хочуть почуватися у безпеці.

«Третє – безпека у більш широкому сенсі. (...). Безпека означає меншу залежність від інших, від джерел постачання сировинних матеріалів», - зазначила Мецола.

[\(Укрінформ\)](#)

Чинний голова ОБСЄ, міністр закордонних та європейських справ і торгівлі Мальти Ієн Борг під час засідання Ради міністрів ОБСЄ сказав:

Повага до суверенітету та територіальної цілісності, недоторканність кордонів і незастосування сили є чотирма основними принципами, які керують відносинами між державами-учасницями ОБСЄ, як це закріплено в Гельсінському Заключному акті та Статуті ООН. Ми продовжуємо засуджувати грубі порушення цих зобов'язань та агресію Росії проти України. Ми закликаємо РФ вивести війська з міжнародно визнаної території України та припинити цю війну.

Чинний голова ОБСЄ наголосив, що останні ескалаційні дії "мають негайно припинитися, щоб відкрити шлях для дипломатичного процесу, який приведе до всеосяжного, справедливого та тривалого миру".

Також він повторив свій заклик негайного і безумовного звільнення трьох незаконно затриманих Росією співробітників організації: Вадима Голду, Максима Петрова та Дмитра Шабанова.

Борг запевнив, що ОБСЄ продовжить допомагати українському народу у пом'якшенні наслідків російської війни, зокрема через Програму підтримки України.

Він заявив, що наявні в організації інструменти та ресурси можуть бути залучені «для реагування на подальші наслідки війни та сприяння майбутньому врегулюванню разом із нашими міжнародними партнерами».

«На початку цього року на Саміті заради миру в Україні я наголосив, що наша організація може і повинна відігравати важливу роль у період після (завершення війни – ред.). Я переконаний, що ОБСЄ має залишатися рішучою у сприянні та супроводженні змістовного, результативного діалогу та у побудові миру в Україні і для України», - сказав чинний голова ОБСЄ.

[\(Українська правда\)](#)

Міністр оборони Нідерландів Рубен Брекельманс на дебатах стосовно оборонного бюджету в парламенті сказав:

Можна навіть сказати, що Україна програє війну. І ми маємо справу з результатами виборів (у США – ред.), які досить сильно все перевертають, тому що ми знаємо, що новий президент Дональд Трамп зробив заяви про те, як він ставиться до України і як він змусить сторони сісти за стіл переговорів.

(...). Ризик полягає в тому, що Україні доведеться піти на великі поступки, тому що вона буде вести переговори з позиції слабкості. Це означатиме, що агресія в Європі переможе. Тоді ми дійсно будемо жити разом на іншому континенті, ніж той, на якому ми всі виростили.

Брекельманс також нагадав, що попередній уряд Нідерландів уже визначив суму допомоги Україні на 2025 рік, і нинішня влада поки не бачить підстав її переглядати.

«Навіть якби я мав набагато більший бюджет для України станом на зараз, це не призвело б до негайних поставок. Ракет Patriot просто немає (на складах для поставок Україні. – Ред.)», – пояснив очільник оборонного відомства.

(Українська правда)

МЗС Польщі висловило позицію щодо присутності глави МЗС Росії Сергія Лаврова на засіданні міністрів закордонних справ ОБСЄ, яке проходить на Мальті.

«Польща рішуче виступає проти використання Москвою форуму ОБСЄ для поширення російської пропаганди та неправдивої інформації про війну проти України. Якщо ОБСЄ не здатна захистити себе від однієї особи з санкційного списку, то як вона має гарантувати стабільність і мир у Європі?»

Повідомляється, що для підсанкційного Лаврова це перший візит до країни ЄС з початку російського вторгнення в Україну в лютому 2022 року.

Глава польської дипломатії Радослав Сікорський, який представляв Польщу на засіданні Ради міністрів ОБСЄ на Мальті, заявив, що членство Росії в організації має бути призупинено.

«Весь Захід намагався дати Росії стимул стати нормальною, демократичною національною державою. Саме Росія обрала шлях агресивної, репресивної клептократії» – сказав Сікорський.

Перед початком засідання Сікорський заявив журналістам, що не буде слухати виступ Лаврова. За його словами, «Лавров приїжджає сюди, щоб брехати про російське вторгнення і про те, що Росія робить в Україні».

(Укрінформ)

Генеральний секретар Ради Європи Ален Берсе прогнозує, що у квітні наступного року будуть зроблені практичні кроки щодо створення спеціального трибуналу щодо злочину агресії Росії проти України.

«Я сподіваюсь, що у квітні наступного року ми зможемо зробити практичні речі, щоб започаткувати роботу спеціального трибуналу... Я бачу гарні перспективи того, що ми досягнемо прогресу наступного року», - сказав Берсе.

Він додав, що для цього потрібна «якомога ширша підтримка якомога більшої кількості країн».

«Ми над цим працюємо. Коли я кажу «ми» - це не лише Рада Європи», - зазначив генеральний секретар.

Водночас, за його словами, у разі потреби Рада Європи також буде готова долучитися, зокрема, щоб розробити рамки, в яких можна було б працювати.

«Зараз не можу надати більше інформації, але я і раніше був упевнений, ми досягнемо поступу на цьому шляху. Цей процес зараз триває, хочу вас запевнити, що крок вперед буде», - акцентував Берсе.

(Укрінформ)

Державний секретар США Ентоні Блінкен під час пленарної сесії Ради міністрів ОБСЄ на Мальті сказав:

Я шкодую, що наш колега, Лавров, залишив залу, не проявивши ввічливості вислухати нас так, як ми вислухали його. Звісно, наш російський

колега дуже майстерно занурює слухачів у цунамі дезінформації. Я не стану детально аналізувати все, що він сказав, але відзначу лише два моменти.

Зокрема, він вказав на слова Лаврова про «неподільність безпеки».

«Це – правильно, але вона не може і не повинна бути односторонньою вулицею, корисною для Росії, але не для України. Давайте не будемо обманювати себе і не дозволяти йому чи комусь іншому вводити нас в оману. Це – не про безпеку Росії й ніколи не було про неї. Це – про імперський проєкт Путіна стерти Україну з мапи», - сказав Блінкен.

На цьому тлі американський держсекретар вказав на висловлювання самого російського диктатора, зроблені ним неодноразово в бік України. Він нагадав, як Путін ще у 2008 році на саміті НАТО говорив, що Україна не є державою, а пізніше у 2014 році, після незаконної анексії Криму, стверджував, що росіяни і українці – це «один народ». Пізніше у 2021 році, перед повномасштабним вторгненням РФ в Україну, Путін ще раз відкинув ідею окремого українського народу і нації, а кілька місяців тому знову називав Україну «штучною державою».

«Ось про що йдеться. І так було завжди. І саме тому ми повинні рішуче протистояти цьому», - наголосив Блінкен.

Також він прокоментував висловлювання глави МЗС російської держави-агресора про суверенне право кожної країни-члена робити свій власний вибір. «Це – саме те, про що йдеться: суверенне право України та українського народу робити свій власний вибір щодо майбутнього, а не дозволяти, щоб цей вибір робився в Москві та за неї», - підкреслив американський держсекретар.

6.12

([LIGA.net](https://liga.net))

Міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус заявив, що питання про можливе спрямування німецьких миротворців в Україну після закінчення війни «залишається відкритим».

«Ми готуємося, опрацьовуємо сценарії, але робимо це конфіденційно», – сказав Пісторіус.

Водночас глава німецького Міноборони наголосив, що зараз питання про спрямування миротворців до України «не ставить ніхто» і «не час» публічно обговорювати подібні стратегії. За його словами, можливість військової участі німецьких солдатів у миротворчій місії залежатиме від «утворених умов».

Пісторіус вважає, що на цей час у цьому питанні є багато «якщо» та «у разі».

«Якщо буде досягнутий мир і якщо потім будь-хто запропонує миротворчі заходи з використанням військових засобів, то це залежатиме від характеру мандату, його обсягу, вимог, а також від згоди сторін, що нині воюють», – сказав глава Міноборони Німеччини.

(РБК-Україна)

Голова МЗС Норвегії Еспен Барт Ейде під час пленарної сесії Ради міністрів ОБСЄ на Мальті зазначив, що Росія порушила кожен із принципів Гельсінського заключного акта й Статуту Організації Об'єднаних Націй (ООН).

«Тому що, пані та панове, правило номер один у міжнародних відносинах звучить так: не вторгайся і не окупувай інші країни. Ти повинен поважати суверенну рівність. Ти повинен поважати територіальну цілісність інших держав. Це саме те, чого Росія не робить», - заявив міністр.

У контексті вищезгаданих принципів, як додав Ейде, слова Лаврова схожі на «свідчення з паралельного всесвіту».

Зокрема зауважив, що союзники Києва підтримують Україну у її боротьбі за власну незалежність, а також принципи, які усі поділяють.

(РБК-Україна)

Міністр оборони Нідерландів Рубен Брекеманс:

Я дуже боюся, що якщо буде укладено погану угоду, то в результаті після більш ніж тисячі днів війни в Європі візьме гору агресія. Тоді ми дійсно житимемо на іншому континенті.

Він нагадав, що в Європі після Другої світової війни «усі вирости з ідеєю», що свобода тріумфує, а агресор буде покараний. Але зараз є дуже тривожна можливість того, що агресор буде винагороджений.

«От чому нам також необхідно дуже швидко налагодити взаємодію з новою адміністрацією Трампа: погана угода не відповідає нічиїм інтересам. Інакше агресія повернеться безповоротно або в Україні, або на кордоні НАТО», - зазначив Брекеманс.

(РБК-Україна)

Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський на засіданні Ради міністрів ОБСЄ сказав, що сьогоднішня Росія не поважає кордонів та прав людини. У Росії немає незалежних ЗМІ, чесних виборів, а політичних в'язнів там зараз більше, ніж в СРСР за часів Леоніда Брежнєва.

Польський міністр нагадав, що коли СРСР розпався, Захід закликав Росію стати нормальною демократичною державою. Однак, як зазначив Сікорський, цього не вдалося зробити, бо «вихід за рамки своєї політичної культури виявився занадто складною справою для Росії».

Він додав, що натомість російські керівники вибрали шлях «агресивної та репресивної клептократії».

«Мій меседж до російської делегації наступний: ми не ведемося на вашу брехню, ми знаємо що ви робите - ви намагаєтеся відбудувати російську імперію, а ми вам цього не дамо зробити. Ми будемо протидіяти вам на кожному дюймі вашого шляху. Ви успішні у руйнуванні України, але ви також нищите майбутнє своєї країни. Поки ви не зупините цю brutальну війну, вас тут не повинно бути», - наголосив Сікорський.

[\(LIGA.net\)](#)

Канцлер Німеччини Олаф Шольц поговорив із новообраним президентом США Дональдом Трампом телефоном. Після цього він заявив, що зможе домовитися з Трампом про спільну стратегію щодо України.

«Я впевнений, що ми зможемо розробити спільну стратегію для України. Моїм керівним принципом залишається те, що нічого не можна вирішити, не давши висловитись українському народу», – заявив Шольц.

За його словами, бесіда з Трампом була «детальною» і команда німецького канцлера зараз прямо обмінюється думками з його радниками. Шольц підкреслив, що зараз важливо, щоб «вбивства припинилися якнайшвидше», а суверенітет і незалежність України «були гарантовані».

Водночас він вкотре виключив передання Україні далекобійних ракет Taurus для поразки цілей у Росії. За словами Шольца, це «ризик ескалації», якого слід уникнути.

7.12

[\(Укрінформ\)](#)

У Парижі президент Франції Еммануель Макрон зустрівся з Володимиром Зеленським та Дональдом Трампом у тристоронньому форматі.

Президент Франції Еммануель Макрон після зустрічі написав на своїй сторінці в мережі X:

Продовжуймо спільні дії заради миру та безпеки. (...). Перед нами так багато викликів, які ми маємо подолати разом.

Він зазначив, що Сполучені Штати, Україна та Франція зібрались разом у цей історичний день, об'єднані заради Нотр-Даму.

Реакція представників української громадськості

«Повернись живим» закликає передати тисячу «Зимової єПідтримки» на ЗСУ і пояснює, як це зробити ([LB.ua](#)).

Фонд компетентної допомоги армії «Повернись живим» пропонує простий спосіб допомогти нашим захисникам і захисницям, перерахувавши свою тисячу гривень «Зимової єПідтримки» на потреби Збройних Сил України (...).

Отримати кошти можуть усі повнолітні громадяни України, а також батьки або опікуни від імені своїх дітей. Якщо кошти не використані до кінця дії програми, вони повернуться до бюджету, тому саме зараз найкращий час для їх використання на підтримку армії.

Оскільки держава не може напряму спрямувати ці кошти на армію, громадяни можуть зробити це самостійно. (...).

До кампанії вже долучились військовослужбовці та відомі українці (...).

У Гадячі запрацювала майстерня Святого Миколая – виручені кошти спрямують на ЗСУ ([Базар Медіа в Україні](#)).

«Майстерня святого Миколая» традиційно відчинила свої двері в комунальній установі «Гадяцький Будинок дитячої та юнацької творчості».

Керівники гуртків і працівники закладу завзято розпочали готуватися до благодійної виставки-продажі: виготовляли в різних техніках ялинкові іграшки, сувеніри, подарунки та прикраси.

Даний проект є щорічним. Кошти, отримані від виставки-продажу, будуть перераховані на потреби українських військових.

Стало відомо, скільки українці донатять на ЗСУ ([Каштан](#)).

Останнім часом українці почали більше донатити на ЗСУ через волонтерські банки, ніж через великі фонди або благодійні організації, а сума пожертвувань зросла у понад півтора раза.

Цьогоріч українці вже задонатили саме на волонтерські банки майже 40 млрд грн, а це — в 1,4 раза більше, ніж за весь минулий рік, та майже у 5 разів більше, ніж у 2022. Три найбільші фонди країни (Фонд Притули, Повернись живим та United24) за весь минулий рік зібрали майже 19 млрд грн допомоги для ЗСУ.

Порівняно з першим роком повномасштабної війни, нині середня сума донату збільшилася у 1,6 раза — з 250 до 410 грн.

Найбільше волонтерів зареєстровано в Києві — 1,6 тис. (15,6% від загальної кількості). На другому місці перебуває прифронтowa Харківщина — 951 волонтер (9,1%) та Київська область — 896 волонтерів (8,6%).

Цього року найбільше було зареєстровано нових волонтерів у Рівненській та Запорізькій областях. У цих регіонах їхня кількість збільшилася в 1,8 раза.

«Жовта стрічка» показала, як у Криму привітали ЗСУ ([Укрінформ](#)).

Жителі тимчасово окупованого Криму привітали ЗСУ зі святом - Днем Збройних сил України.

«Ми пам'ятаємо, що ЗСУ щоденно борються за нашу свободу. Доки українські військові не звільнять Кримський півострів, ми робитимемо все, щоб окупанти знали, що кримчани чекають на ЗСУ», - йдеться у повідомленні рух спротиву «Жовта стрічка».

Активісти опублікували фото з привітальними листівками із Севастополя, Сімферополя, Євпаторії, Ялти, Керчі та Джанкою.

У Києві розігрують квартиру за донати на ЗСУ ([Хмарочос](#)).

ЛУН, РІЄЛ та фільм «Збори ОСББ» запустили збір на 15 мільйонів гривень для закупівлі бронетранспортерів для Третьої штурмової бригади.

Щоб прискорити збір, розігрують квартиру площею 74 квадратних метри у вже зданому будинку ЖК «Берег Дніпра» на Дніпровській набережній у Києві.

Ця квартира коштує приблизно п'ять мільйонів гривень, тож планується потроїти цю суму та передати кошти на підтримку армії.

За донат у 300 гривень надається один шанс виграти квартиру, за 1500 гривень — п'ять шансів, а за 3000 гривень — десять шансів.

Якщо ви робите донат не з картки Монобанку, обов'язково вказуйте у коментарях ім'я, прізвище та контактний номер телефону. Донати без цієї інформації не братимуть участі в розіграші.

«Або ти воюєш, або допомагаєш»: як чернігівські волонтери плетуть сітки, роблять маскувальні костюми та матраци для ЗСУ ([Суспільне.Чернігів](#)).

Чернігівські волонтери з благодійного фонду «Єдиний волонтерський центр» допомагають військовим Збройних сил України. Вони плетуть сітки, роблять маскувальні костюми та шують матраци. Як розповів Суспільному представник фонду Павло Войтех, до них долучились понад сто волонтерів, які працюють на 11 локаціях. Вони виконують різні замовлення військових та збирають донати на ЗСУ. За три роки волонтери сплели понад 50 тисяч квадратних метрів маскувальних сіток (...).

Також волонтери роблять матраци та захисні костюми — так звані «кікімори». Щоб зробити один такий, потрібно два-три дні, каже Павло.

Такі костюми та сітки зараз дуже потрібні на фронті, говорить військовослужбовець зі 119-ї окремої бригади тероборони Артем (...).

9-річна волонтерка з Ніжина робить кишенькові набори з чаєм та цукерками для українських воїнів ([Суспільне.Чернігів](#)).

9-річна волонтерка Мілана Насирова з Ніжина робить кишенькові набори з чаєм та цукерками для українських військових. Разом з мамою готує випічку, яку теж передає на фронт. Марина Насирова каже: у березні 2022 року внаслідок удару по Ніжину загинула бабуся Мілани. Зараз це надає їм сил допомагати воїнам у боротьбі з Російською Федерацією.

Мати дівчинки каже: допомогу на фронт вони передають два-три рази на місяць. Також дівчинка робить для бійців «кишенькові набори» (...).

За словами дівчинки, за три-чотири години вона створює 50 таких наборів.

Смаколики родина передає до собору Всіх Святих.

Настоятель Кафедрального собору Сергій Чечин говорить: бійці завжди радо приймають подарунки від дітей, особливо малюнки (...).

«Щоб було відчуття, що про них пам'ятають»: житель Прилук виготовляє металеві шеврони та нагрудні знаки для військових ([Суспільне.Чернігів](#)).

Понад 200 металевих шевронів на замовлення військових зробив у своїй майстерні 62-річний Віктор Семенець з Прилук. Чоловік каже: з металом працює понад 40 років, а у 2022-му, після поранення сина на фронті, вирішив виготовляти шеврони з металу. На технологію витратив близько року. Також Віктор започаткував відзнаку «Народний Герой»: вручає металеві нагрудні знаки родинам загиблих та безвісти зниклих військових, а також ветеранам з важкими пораненнями.

Віктор Семенець каже, що найчастіше замовляють шеврони із символікою підрозділу або з позивними, каже Віктор (...).

Торік Віктор Семенець вирішив започаткувати відзнаку «Народний Герой»: вручає металеві нагрудні знаки родинам загиблих та безвісти зниклих військових, а також ветеранам з важкими пораненнями. Має п'ять різновидів нагород. Каже: робить такі нагороди безплатно, гроші на їхнє виготовлення дають благодійники. Встиг вручити близько 300 таких нагород.

«Дуже хочу, щоб Україна перемогла»: 8-річний школяр з Чернівців на благодійному аукціоні викупив російський дрон ([Молодий буковинець](#)).

Збитий російський дрон 8-річний Володя Коропецький купив на благодійному аукціоні гурту «Скрябін», який відбувся у Чернівцях. Заплатив за нього 4200 гривень. Артисти збирали кошти на ЗСУ.

Хлопчик розповів, що віддав гроші, які були його накопиченням з дня народження. Він запланував витратити їх на ЗСУ. Володя впродовж двох років не припиняє донатити на військо. Робить це майже щодня (...).

Під час благодійного аукціону на концерті «Скрябіна» хлопчик витратив 8400 гривень. Він купив дрон за 4200 гривень і годинник гурту «Скрябін» теж за 4200 гривень. Хлопчик зізнається, що багато хто хотів купити ці речі, але він був наполегливим. Тож тепер вдома має російський дрон та іменний годинник «Скрябін» (...).

Благодійний аукціон у Франківську зібрав понад 2300 тисяч для бійців тероборони ([Укрінформ](#)).

В Івано-Франківську на благодійному аукціоні зібрали понад 300 тис. грн для допомоги воїнам 102-ї бригади тероборони ЗСУ.

Лікарка й волонтерка Світлана Вінтонюк:

Відбувся чудовий благодійний захід - Fashion Show 2025 в готелі «Надія». Метою благодійного вечора було зібрати кошти для 102-ї окремої бригади Сил територіальної оборони ЗСУ. Отже, урочистий фінал - на благодійному аукціоні ми зібрали 305 000 грн, але після аукціону ще були поповнення в скриньку і на карту.

За словами Вінтонюк, під час благодійного Fashion Show відбувся показ колекцій українських дизайнерів та аукціон.

Найдорожчим лотом аукціону став бригадний прапор 102-ї бригади тероборони ЗСУ з підписами командування і військових.

Також на аукціоні виставили набір батальйонних шевронів, мистецькі твори, книги та колекційне вино.

Українська співачка KOŁA збрала для бійців ГУР мільйон гривень ([Рубрика](#)).

Співачка KOŁA передала мільйон гривень на придбання евакуаційних катерів для Головного управління розвідки Міністерства оборони України.

У жовтні 2024 року, напередодні свого сольного концерту в київському Палаці спорту та з нагоди свого Дня народження, KOŁA оголосила благодійний збір коштів.

Замість подарунків і квітів вона закликала своїх шанувальників задонатити на підтримку українських розвідників. Завдяки небайдужості фанатів та команди артистки було зібрано 1 мільйон гривень, які передали на потреби ГУР.

Катери використовуватимуться розвідниками під час бойових операцій та евакуаційних місій та служитимуть для порятунку цивільного населення в зонах активних бойових дій.

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

Нацгвардійці з підрозділу «Гострі картузи» отримали унікальні подарунки від творців однойменного серіалу ([Рубрика](#)).

«Легендарний підрозділ Національної гвардії "Гострі картузи" з Харкова тепер має справжні картузи від сценариста однойменного культового серіалу Стівена Найта з автографом виконавця головної ролі Кілліаном Мерфі. Саме в таких знімалися герої серіалу», – ідеться у повідомленні Національної гвардії.

Під час наступу російських загарбників на півночі Харківщини, бійці цього підрозділу брали участь в обороні напрямку. Саме тоді журналісти BBC зняли сюжет про підрозділ Нацгвардії, яка називається на честь британського серіалу.

«Тоді українські військові скористалися нагодою, підписали власні картузи і попросили передати їх Кілліану Мерфі. Актор отримав цей унікальний подарунок. Після цього один з картузів він залишив собі на згадку, а другий підписав та відправив назад нашим хлопцям», – зазначили в Нацгвардії.

Проте історія на цьому не завершилась. З харківськими «Гострими картузами» через деякий час зв'язався сценарист серіалу Стівен Найт. Він подарував військовим три десятки картузів Garrison Tailors – офіційного дизайнера костюмів серіалу.

«Наразі бійці групи спецпризначення "Гострі картузи" окремого загону спецпризначення "Омега" Нацгвардії України нищать ворога на самих "гарячих" ділянках фронту», – наголосили в Нацгвардії.

У Торонто відновили пошкоджені вандалами українські мурали ([Укрінформ](#)).

Канадські волонтери за сприяння благодійників відновили два проукраїнські мурали у Торонто, які кілька разів пошкоджували ймовірні прихильники російської агресії.

Фундація Wolodymyr George Danyliw фінансово підтримала відновлення муралів.

Президент фондації Андрій Данилів:

Вандалізм цих муралів став прямим нападом на цінності свободи та демократії, які вони символізують. Їхнє відновлення – це свідчення витривалості нашої громади, і це чітке послання, що Торонто твердо стоїть у солідарності з Україною.

Обидва стінописи були створені на початку повномасштабного вторгнення Росії до України та розташовані у центрі Торонто навпроти

кінотеатру, де щороку відбуваються основні заходи Міжнародного кінофестивалю у Торонто.

«Один з муралів зображує голуба миру, інший – емблему Freedom Heart – обидва є потужними символами надії, єдності та тривалої боротьби України за свободу», – зауважила у фундації.

На жаль, обидва мурали стали жертвами повторних актів вандалізму.

«У червні 2023 року мурал з зображенням голуба і пшеничного поля був пошкоджений в результаті скоординованої атаки, ймовірно, з боку прихильників російської агресії. З кінця весни 2024 року мурали неодноразово зазнавали пошкоджень. Вандали, ймовірно, з проросійськими зв'язками, кілька разів отримували доступ до даху та навмисно лили червону фарбу на мурали влітку 2024 року, там самим остаточно знищивши ці символи миру та єдності. Ці дії були не лише нападом на публічне мистецтво, але й спробою приглушити видиму підтримку України в Торонто», – розповіли у благодійній організації.

У фундації додали, що відновлення стінописів «стало перемогою не лише для мистецтва, але й для стійкості громади, яка не дозволила тим, хто прагне підірвати українську справу, змусити себе мовчати».

Оригінально мурали були створені художником Крістіано Де Араужо, який також відіграв ключову роль у їх відновленні.

Малин отримав від Німеччини понад 1300 сонячних панелей ([Укрінформ](#)).

Міський голова Малина Олександр Ситайло:

Сьогодні для нашої громади важливий день. Ми отримали гуманітарний вантаж із понад 1300 сонячними панелями європейської якості... Вони подолали довгий і нелегкий шлях з Німеччини до України.

За його словами, сонячні панелі встановлять на об'єктах критичної інфраструктури міста. Зокрема, допоможуть забезпечувати жителів громади централізованим водопостачанням та водовідведенням під час відключень електроенергії.

Carlsberg виходить із російського ринку ([Букви](#)).

Данська пивоварна компанія Carlsberg продасть свої активи в російській компанії «Балтика» за \$320 млн, що дозволить залишити ринок РФ.

Згідно з повідомленням компанії, очікується, що угода, вже схвалена російською та данською владою, буде закрита найближчими днями. При цьому в Carlsberg не підтвердили суму угоди, проте за даними агентства, сума продажу становить 34 мільярди рублів (320,75 мільйона доларів).

Carlsberg не уточнили, хто буде новим власником їхньої частки в «Балтиці», зазначивши, що це буде компанія, якою в рівних частках

володіють «два давні співробітники “Балтики”, які нині обіймають керівні посади в компанії».

Генеральний директор Carlsberg Group Джейкоб Ааруп-Андерсен заявив, що Carlsberg розглянула всі можливості для повного виходу з Росії, захистивши при цьому співробітників, активи і вартість свого бізнесу.

Миколаївщина отримала дев'ять автобусів від Нижньої Саксонії на потреби закладів освіти, культури та спорту ([Суспільне Миколаїв](#)).

Миколаївська область отримала дев'ять нових автобусів Midibus Mercedes Sprinter від Нижньої Саксонії, що у Німеччині. Транспорт призначений для потреб закладів освіти, культури та спорту.

П'ять автобусів були передані на потреби закладів освіти. Три автобуси отримали заклади культури. Передача ще одного автобуса буде визначено згодом.

Заступник начальника Миколаївської ОВА Юрій Гранатуров:

Ця допомога забезпечить можливість виїзду наших культурних діячів у найвіддаленіші райони області та проводити заходи на деокупованих територіях, у шпиталях, де лікуються військові тощо.

Понад €8 млн на дрони для ЗСУ зібрали волонтери з Чехії ([Цензор.НЕТ](#)).

Група чеських волонтерів Skupina D у рамках ініціативи Drony Nemesis збрала понад 203,7 мільйона крон (більш як 8 млн євро) на дрони для Збройних Сил України.

Цієї суми достатньо для закупівлі 20 тисяч FPV-дронів. Придбано вже 15 тис., з яких 12 тис. уже передано українській армії, ще 3 тис. доставлять до Різдва.

Збір був оголошений за два дні до Різдва минулого року.

Один із засновників групи, відомий у Чехії актор Ондржей Ветхі:

Солідарність чехів тішить, адже початковою метою було зібрати 100 мільйонів крон.

Також активісти презентували цього тижня новий проєкт «Операція Справедлива відплата», який має на меті зібрати кошти для закупівлі 100 тонн пластикової вибухівки та інших інженерних і піротехнічних матеріалів для ЗСУ. На рахунок уже надійшло близько 84 тисячі крон, на них можна закупити приблизно 42 кг вибухівки. Її передадуть українським захисникам через посольство України в Празі.

Назва Skupina D нагадує про спеціальну групу D, яка була створена 1941 року у Великій Британії для підготовки чехословацьких парашутистів.

76% опитаних американців побоюються, що РФ може вдарити ядерною зброєю по Україні ([Українська правда](#)).

Опитування Інституту Рональда Рейгана показало зростання занепокоєння з боку громадян Сполучених Штатів щодо ризику застосування Росією ядерної зброї.

За даними дослідження, 76% респондентів побоюються, що РФ може застосувати ядерну зброю у війні проти України.

Ще 70% занепокоєні тим, що Росія може здійснити ядерну атаку на США.

Як зазначають автори опитування, це на 10 відсоткових пунктів більше, ніж у 2021 році.

«Україна в моїх думках»: у столиці з'явився стінопис грузинського художника ([Рубрика](#)).

Грузинський художник Автанділ Гургенідзе створив новий стінопис, який прикрасив територію Тренінгового центру прокурорів України в Києві поблизу станції метро «Лук'янівська».

Інсталяція стала частиною оновлення вигляду центру, що руйнує традиційні уявлення про державні установи. «Замість безликої стіни тепер тут яскраве панно, а інтер'єр центру — світлий та сучасний», — зазначили організатори.

«"Україна в моїх думках" символізує незламність, силу духу та підтримку нашої країни та нагадуванням про силу мистецтва об'єднувати та підтримувати навіть у найскладніші часи», - наголосили у центрі.

«Наша боротьба тут». «Грузинський легіон» спростував фейки РФ про повернення на батьківщину ([РБК-Україна](#)).

Російська пропаганда почала поширювати неправдиву інформацію про те, що бійці «Грузинського легіону» начебто залишають Україну через протести у Тбілісі. Однак це твердження виявилось фейком.

Бійці легіону наголосили на своїй непохитній відданості боротьбі проти російської агресії. «Ми категорично заперечуємо ці безпідставні звинувачення. Хоча ми повністю підтримуємо справедливе обурення грузинського народу щодо рішення грузинського уряду призупинити прогрес на шляху до вступу в ЄС, наша боротьба залишається тут, в Україні, де знаходиться наш спільний ворог», - заявили вони.

«Наша відданість перемозі України є непохитною, і ми залишатимемося на фронті доти, доки ця мета не буде досягнута», - наголосили грузинські добровольці.

Активісти бойкотують виступ путіністки Нетребко в опері Ла Скала про трагедію війни ([Укрінформ](#)).

Українська громада Мілана разом з об'єднанням Ponte Atlantico виступила з протестом проти участі прихильниці путінського режиму Анни Нетребко в опері театру Ла Скала про трагедію війни.

Ідеться про оперу Джузеппе Верді «Сила долі», адаптовану до подій сучасності, що розповідає про трагедію нинішніх воєн - від України до Близького Сходу, пише Reuters. Опера Верді - це нещаслива історія кохання між доном Альваро та Леонорою, яка розгортається на тлі світу на межі апокаліпсиса.

Активісти української громади заявили про намір бойкотувати суботню виставу, щоб «нагадати, що Україна майже три роки живе під бомбами», а потім «вказати пальцем на російську сопрано, яка виконує цю оперу», вказує видання Prima Milano.

Мер Мілана Джузеппе Сала визнав наявність соціальної напруженості. Він додав, що мерія працює над цим разом із префектурою та штаб-квартирою поліції.

Один з організаторів протесту координатор Ponte Atlantico, Алессандро Літта Модіньяні:

Ми нагадуємо гірку істину: українці вже понад тисячу днів живуть під бомбами, багато міст зруйновано, є десятки тисяч смертей і кілька мільйонів біженців внаслідок агресії тоталітарної, репресивної та злочинної держави.

Він окремо наголосив, що «протест спрямований не проти мистецтва та культури, а проти їх спотвореного та хитрого використання диктатором із закривавленими руками та його російськими й італійськими спілниками».

Німецький оглядач Юрген Наудітт зауважив, що неможливо одночасно підтримувати Україну в її боротьбі за виживання та «насолоджуватися грою людини, яка фактично є співучасницею злочинів Росії».

Експертні оцінки

([Еспресо](#))

Юрист Андрій Магера:

Трамп і його представники можуть готувати будь-який завгодно план для України.

Схоже, що через відсутність знань з історії України американці не розуміють кількох важливих речей:

за Україну Москва готова платити будь-яку ціну і будь-які жертви, бо існування незалежної України вбиває саму суть існування кремлівської імперії;

Москва є недоговороздатною і не буде виконувати жодних взятих на себе зобов'язань, натомість використовуватиме їх як зачіпку для нової агресії, і не лише проти України;

свідомість пересічного колективного Путіна застрягла десь у XV-XVI столітті, відтак для них загарбання чужих територій це доблесть і честь, а ціна людського життя і людська гідність для них наближаються до нуля.

І тепер найважливіше.

А хто сказав, що Москві потрібен мир? У них зараз все добре. В Кремлі зрозуміли, що їхня погроза ядерними причандалами працює, Захід зі страху поліз під стіл, а нових Черчилля чи Рейгана на горизонті не видно.

([Главком](#))

Оглядач Вадим Денисенко:

Путін не хоче переговорів, але розуміє, що йому доведеться в них брати участь (нафта по 50 залишається напівміфічною, але й напівреальною опцією). Власне необхідність Путіну взяти участь в переговорах - це майже доконаний факт, який є базовим для розуміння багатьох інших процесів.

Путін вичерпав всі ресурси для підняття ставок (орешнік, навіть запущений на Київ, не змінює нічого). єдина опція, яка в нього залишається – спробувати вимкнути Україну енергетично. Але поки йому це не вдається.

(...) Виходячи з вищесказаного варто звернути увагу на те, що його тактика затягування часу, найближчим часом може перетворитися на іншу: виставлення таких умов, які змушуватимуть Україну відмовитися від переговорів, або точніше від першої етерації переговорів, де ініціатива повністю знаходиться в руках Вашингтона). Останні тижні ми всі аналізуємо американський план Келлага, забуваючи аналізувати повістку дня, яку просувають росіяни. А росіяни дуже активно почали знову говорити про нелегітимність влади в Києві та терористичність Києва.

Окрім того, не треба забувати про Стамбульські домовленості і вимоги по обмеженню ракетної зброї та ПВО.

Ми можемо допустити, що росіяни вже зараз думають над майбутніми виборами в Україні, де вони хоч і не мають можливості впливати (ватний електорат складає, як максимум, 15%), думають, як переформатовувати під себе політичне поле. В тому числі і ставлячи завідомо принизливі вимоги по недопущенню тих чи інших гравців до виборів. І тут вони ставлять дві цілі: зробити так, щоб переговори зірвала Україна, а якщо це не вдасться, опосередковано вплинути на результат виборів. Хоча базовий сценарій для росіян зараз (повторюся – зараз, бо ситуація дуже динамічно змінюється в ледве не щоденному форматі) зірвати першу етерацію переговорів руками України.

(НВ)

Політолог, голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» Володимир Фесенко:

(...) Одне з головних питань на майбутніх переговорах про завершення війни для нас це — гарантії безпеки. Причому воно буде важливим, більш важливим, ніж території. Я поясню чому. По територіях, скоріше за все, не буде жодних домовленостей. Росія нічого нам віддавати не буде, але і ми не будемо погоджуватись на визнання окупованих територій російськими. От буде патова ситуація, ситуація де-факто, що складеться по лінії фронту. І тут, скоріше за все, жодних домовленостей не буде. А от по гарантіях безпеки нам треба буде домовлятися.

Дуже популярний варіант, і я думаю, що це для нас план Б, то це отримання гарантій від США. Гарантії основного партнера поза межами НАТО. Ну, приблизно те саме, що мають Японія, Південна Корея, той самий Ізраїль. От про це треба вести мову. В перспективі, безумовно, нам треба буде обов'язково брати участь в створенні європейської безпекової системи. Я думаю, що це буде неминуче, це лише питання часу. Ну, і безумовно, от теж це буде пов'язане з переговорами, створювати міцний оборонний потенціал. Зберігати таку чисельність армії і такі озброєння, які можуть дати відсіч російській агресії. Плюс допомога союзників. От, власне, відносні, не абсолютні гарантії, які можуть спрацювати на наш користь, і про це теж треба буде домовлятися під час переговорів.

От якраз останнє, про армію і озброєння. От я просто переконаний, для Путіна неважливе питання територій. Те, що контролює, він і так під собою залишить. А те, що ми не погодимось — для нього теж це не принципово. А от, він буде вимагати денацифікації і демілітаризації від України. І те, й інше для нас неприйнятно. Ми не можемо відмовитися від сильної армії. Ну, якась демобілізація буде, але ми маємо зберігати боєздатну і потужну армію і такий потенціал зброї, який дасть відсіч Росії. От тут ми повинні мати дуже чіткі, жорсткі лінії, за які заступати не можна.

Так чи інакше розпочнуться переговори із РФ. Це не означає, що треба вже впадати в паніку. Та переговори — це не питання одного дня. Але у

влади має вже бути діалог із суспільством. Тут треба пояснювати нашу позицію. Це пояснення нашої переговорної позиції, умов, в яких ми будемо вести переговори. Наприклад, ситуація з НАТО. Більшість українців підтримує членство України в НАТО. Але якщо наші американські друзі при Трампі, коли він стане президентом, поставлять питання, що мораторії на членство України в НАТО — обов'язкова умова припинення війни, як бонус для Путіна, щоб він погодився на припинення війни, у нас буде вибір чи ні? Ні. Я як політолог це розумію, що США мають вирішальний вплив в НАТО. Але суспільству це треба буде пояснити. Не тільки мені. Я це роблю і буду робити (...).

([Еспресо](#))

Політолог Вадим Денисенко:

Коротко про інтерв'ю Лаврова Такеру Карлсону.

Лавров доніс до американських мас таке:

ядерки не буде (хоча лякати будуть і після невдалої спроби запустити «Орешником» по Києву будуть думати, що б іще такого запустити).

Росія тягне час, хоча і демонструє готовність до діалогу. При цьому, я залишаюся при думці, що вони спробують зірвати перший етап переговорів руками українців. Правда, це вже настільки очевидно, що тонкої гри тут їм не вдасться зіграти. Головне, нам не припуститися помилок.

Головна ціль цього інтерв'ю — донести меседж: «Зупиніть постачання зброї, поки ми роздумуємо чи сідати за стіл переговорів».

Невідомим залишається те, а що ж було на словах передано Карлсону в Вашингтон. Хоча думаю, там якихось надсекретних речей немає, бо в цій війні всі карти лежать на поверхні з першого дня.

І останнє. Це ще не переговори. Це лише початок підготовки до переговорів. Трамп дуже хотів би розв'язати питання до 20 січня (...).

([LIGA.net](#))

Старший аналітик Центру «Нова Європа» Лео Літра:

Європейська коаліція має наполягати на тому, що включення надійних і ефективних гарантій безпеки для України є обов'язковою передумовою будь-яких серйозних переговорів. І Європа повинна бути готовою надати ці гарантії самостійно, розгорнувши війська на українській території для стримування можливого масштабного російського наступу в майбутньому.

Без залізних гарантій, що Україна залишиться під захистом, припинення вогню може виявитися значно гіршим, ніж сам конфлікт, а недостатнє врегулювання може стати фатальним не лише для України, а й для континенту загалом.

Метою європейського розгортання було б не надання комплексної оборони Україні. Найімовірніше, це мала б бути гарантійна сила, що виступає як стримувальний фактор проти великомасштабної агресії Росії та

готова швидко реагувати на випадок нападу. Така модель часто називається «корейською», оскільки військова присутність США в Південній Кореї забезпечує подібне стримування агресії з боку Північної Кореї.

В Україні європейська військова присутність діяла б як захисний щит безпеки та сигналізувала б про непохитну відданість Заходу. Це змусило б Росію утриматися від ескалації, оскільки ще одна інвазія в Україну могла б призвести до високого ризику втягування Європи та НАТО.

Військове розгортання європейської коаліції вимагало б значного наземного компонента, принаймні чотирьох-п'яти багатонаціональних бригад комбінованих сил під постійною командною структурою. Війська мали б бути розташовані на сході України, готові до бою, мобільні та адаптовані до українських умов.

Коаліція працюватиме оборонно, розташовуючись щонайменше за десяток миль від передової лінії та дотримуючись правил ведення бойових дій, що підкреслюють їхню стримувальну позицію.

Згода на таку гарантію безпеки виглядатиме надзвичайно непривабливою для Росії, з огляду на її поточну військову перевагу. Москва вже відкинула угоду від березня 2022 року, попередню спробу завершити війну, оскільки відмовилася ухвалити гарантії безпеки, які набудуть чинності у разі порушення угоди Росією.

Путін, як і з самого початку, робить ставку на зменшення інтересу США та стомленість Європи та, ймовірно, зараз вважає, що йому краще виграти час і дочекатися, коли нова адміністрація Трампа стане нетерплячою і надасть Україні умови, що знизять її вимоги до угоди.

Москва, отже, потребує переконання. Можливо, допоможе те, що середньострокові перспективи Росії не такі сильні, як здається. Великі втрати на полі бою значно зменшили кількість і якість російських військ. Підвищення підписних бонусів для вступу до армії свідчить про труднощі, з якими стикається Москва, намагаючись підтримати набір.

Більшість обладнання, яке Росія надсилає на передову, є відновленим з запасів часів холодної війни, які хоча й великі, але значно виснажені. Тим часом російська економіка перегріта: публічні витрати зростають, так само як інфляція та відсоткові ставки, а країна втрачає людський капітал та технологічну перевагу.

Коли прийде критичний момент — невідомо, багато залежить від зовнішньої підтримки, яку Росія зможе отримати, але це може статися вже наприкінці наступного року. Коротко кажучи, Росія виснажується, але Україна виснажується швидше. Це означає, що Путін піддається тиску, але Захід повинен збільшити свої зусилля, щоб вирівняти шанси між Києвом і Москвою.

Ці зусилля повинні містити як розширення військової підтримки Україні, так і посилення економічного тиску на Росію. Подібно до підходу президента США Річарда Ніксона у 1972 році, коли він посилив

бомбардування та дипломатичний тиск на Північний В'єтнам, мета полягає в тому, щоб змусити супротивника вступити в переговори.

Сьогодні пряма інтервенція може бути неможливою, але примусові заходи можуть вплинути на розрахунки Росії. Нещодавнє рішення США зняти обмеження на використання Україною далекобійної зброї для ударів по Росії є давно очікуваним кроком у правильному напрямку, але ще багато чого потрібно зробити, включно зі збільшенням постачань засобів ППО та боєприпасів, збільшенням фінансової допомоги та прискоренням військових тренувань.

Європейські країни також можуть конфіскувати заморожені російські активи, використати ці кошти для прискорення постачання зброї в Україну та впроваджувати вторинні санкції щодо постачальників з Центральної Азії, Східної Азії та Близького Сходу, які підтримують військові зусилля Росії. З посиленням тиску на військовому та фінансовому фронтах Росія буде змушена розглянути угоду, яка передбачає надійні гарантії безпеки для України.

Якщо Росія залишатиметься непоступливою, Європі доведеться взяти на себе основну частину фінансової допомоги для підтримки України в затяжному конфлікті. І потреба в європейському розгортанні в Україні не зменшиться. Частина гарантійної сили — як-от ППО та бойові авіапатрулі чи ударний батальйон для виконання тренувальних завдань — може бути розгорнута навіть під час війни.

Така позиція показала б Росії, що Європа рішуче налаштована захищати суверенітет України та що європейські війська будуть присутні там, попри обставини. Це сказало би Путіну, що навіть коли політика змінюється, Захід готовий стояти на своєму.

(РБК-Україна)

Внаслідок успішних дій повстанців у Сирії режим Асада опинився під загрозою.

Політичний експерт Тарас Загородній:

У разі програшу Асада Катар може провести газопровід через Саудівську Аравію, Йорданію та Туреччину до Європи, що дозволить європейським країнам не залежати від російського газу. А Путін втратить можливість впливати на ціну на нафту.

Зміна влади у Сирії призведе до втрати Росією єдиної бази на Середземному морі у Тартусі, яка була ще з часів СРСР.

І особистий варіант - Путін воював за Асада, щоб показати всім, що не можна міняти керівників.

Якщо Асад програє, то Росія втратить інструментарій для тиску на Близькому Сході. Тому що з часів Радянського Союзу вони завжди хотіли бути гравцем на Близькому Сході. Чому? Є нестабільність на Близькому

Сході, зростає ціна нафти, зростає прибуток. Немає нестабільності, падають доходи та ЄСРР погано. З Росією те саме.

Росія не хоче «виходити» з Сирії, але ресурсів, щоб там залишатися, вона не має. Тому що у них із Грузією зараз проблеми, проблеми у Сирії та ще Україна. «Чорних лебедів» насправді дуже багато, ресурсів мало, щоб це утримати.

([Українське Радіо](#))

2 грудня до Києва прибув канцлер ФРН Олаф Шольц.

Політолог Ярослав Макітра:

Причин насправді декілька. Насамперед, це внутрішня ситуація в самій Німеччині та очікування виборів, на яких шанси Шольца не так і вже й високі. Це можливість використати поїздку в Україну для передвиборчої боротьби. І другий момент — до влади в США приходить Дональд Трамп, який може взяти ініціативу щодо можливості переговорного процесу між Росією та Україною, і тут важливо, наскільки будуть враховані інтереси ЄС. Німеччина — один із лідерів Євросоюзу, тому їй треба включатися і брати активну участь у згаданому процесі. Ці два ключові фактори зумовили поїздку Шольца саме зараз. Заяви про підтримку України, які пролунали, це публічна риторика, Німеччина по-іншому й не говорила протягом майже трьох років. Але це абсолютно не означає, що не було певних спроб відчувати й почути, на які компроміси готова йти Україна та про що можна з нею розмовляти у контексті можливості переговорів із Росією.

Стосовно допомоги розгорнулася ціла дискусія у Німеччині серед колег Шольца по коаліції та й серед опонентів також, мовляв, він нічого не привіз, а озвучена зараз допомога була ухвалена раніше, коли Зеленський перебував у Німеччині. Шольц просто продублював інформацію. Ціла низка німецьких політиків про це зараз висловлюються. Щодо розмов поза камерами, сказати достеменно не можу, бо я там не був. Але можемо загалом бачити і чути риторичку з боку української влади, а також той факт, що Шольц телефонував Путіну, очевидно намагаючись зрозуміти настрій цього президента РФ-військового злочинця та про що він готовий зараз говорити. Український президент озвучив певні речі, це певна зміна риторики, коли вже не йдеться про те, що за жодних умов ми не призупинимо бойові дії, а є певні вимоги, на підставі яких Україна може погодитися на призупинку і вступ у якийсь переговорний процес. Очевидно, про це може йтися на таких закритих зустрічах. Визначення позицій, точок дотику, за якими потім можна формулювати певну переговорну рамку. Президент Зеленський наголосив на дуже важливому аспекті, що в таких переговорах мають фігурувати НАТО та ЄС, а це надзвичайно важливий пункт для Німеччини. Що без Європи і НАТО Україна не буде ухвалювати важливі стратегічні рішення. Адже у Євросоюзі є побоювання, що вирішення питань можливих переговорів може перебувати у трикутнику США-Україна-Росія, а ЄС фігуруватиме десь

побічно. Але президент Зеленський дає зрозуміти, що без Євросоюзу як повноцінного гравця перемовини відбуватися не будуть. Це дуже важливий меседж безпосередньо для Шольца та Німеччини, що Україна буде враховувати їхні інтереси.

(...). Якщо й можливе досягнення певних домовленостей (України з Росією, - ред.), то дуже важко уявити, яким чином у цій ситуації, що є зараз, можна вплинути на Росію, аби вона погодилась припинити бойові дії, і Україна стала частиною НАТО, хай навіть із поширенням п'ятої статті не на всі території. Усе це виглядає зараз дуже проблематично та малоімовірно.

Усе залежить все-таки від масштабу цих домовленостей, самого переговорного процесу. Ніщо не може завадити НАТО внести зміни у свої документи, якщо буде необхідність формалізувати певні речі. Наприклад, внести певний пункт про те, що вступ можливий і поширюється на ту територію, яка була підконтрольна уряду України на час вступу. Варіанти можуть бути різні, це технічні деталі. Важливішими є принципові домовленості про те, що Україну приймають у НАТО, або є згода РФ під тиском тих чи інших причин, а якщо її немає — країни ЄС і НАТО йдуть на загострення. Після цього будуть підкориговані та внесені всі зміни. Не варто відштовхуватися від юридичних моментів, які є зараз, тут важливіше принципове політичне рішення. Так само можна глянути на вступ України до Європейського Союзу і знайти десятки юридичних пунктів і причин, чому Україна не може вступити в ЄС. Тим не менш інтеграція відбувається. Саме тому, що було ухвалене політичне рішення, а все інше підганяється у потрібному напрямі. У питанні з НАТО також треба виходити не зі статуту та документів, а з політичної волі донорів та керівників. Насамперед, США, Німеччини, Франції та інших країн.

(...). Це (ідея вступу до НАТО України в кордонах 1991 року за умови, що стаття колективної безпеки діятиме винятково на територіях, які на момент підписання угод контролюватиме Київ, - ред.) повністю суперечитиме тому, що Росія заявляла своїми цілями, а зараз вони намагаються себе поводити з позиції сили, демонструвати те, що вони наступають на фронті, утримують ініціативу тощо. Серед низки принципових питань цей аспект є вкрай важливим для РФ. Тому складно говорити, наскільки цей сценарій є реалістичним. Заяви і матеріали, які є у пресі, свідчать про те, що Україні пропонуватимуть відтермінування членства. Але питання безпеки є дуже важливими для України. Без посилення армії та без реальних гарантій Заходу говорити про якесь замороження війни немає жодного сенсу. Водночас Росія побоюється, що Україну будуть озброювати та готувати до нових військових операцій. Тому без безпекових гарантій це буде "Мінськ-3", якщо хочете, коли сторони підписаного документа не несли жодних зобов'язань втручатися й допомагати Україні у разі невиконання Росією умов. Саме про це говорить український президент. Очевидно, певний блок гарантій вироблятиметься, у якомусь форматі. Україна наполягає на

НАТО, а США, можливо, пропонуватимуть інші варіанти. Росія також має йти на поступки, якщо вона вступить у переговорний процес, хоча в це слабо віриться. Може бути певне поле для маневру, наприклад, серйозна військова підтримка з боку західних держав. Тоді вже й членство в НАТО не потрібне, якщо будуть укладені серйозні безпекові угоди.

(Українське Радіо)

Виповнюється 30 років від підписання Будапештського меморандуму.

Доктор політичних наук Петро Олещук:

Як з'ясувалося, наші партнери, які давали відповідні зобов'язання, начебто висловлювали певні запевнення у повній безпеці, але не вважали це юридично зобов'язуючими для них гарантіями. Подібний підхід - це дріб'язкове шахрайство з боку світових держав, які претендують на статус вільного демократичного світу, адже вони в обмін на це отримали цілком конкретні вагомні та дієві матеріальні активи. Зараз усі в США визнають, що якби ця зброя залишилася в Україні, то жодної війни не було б. А Росія це сприйняла як дозвіл на війну. Тому висновок тут один: гарантіями можна називати лише те, що означає зобов'язання вступити разом у війну з нападником. Це те, що міститься у статутних документах НАТО. Росіяни на держави НАТО поки що прямо не нападали. Вони здійснюють теракти, диверсії, займаються кібератаками, атакують за допомогою нелегальних мігрантів, але прямо не нападають, як напали свого часу на Україну. Тому лише членство в НАТО може бути гарантією безпеки. І це те, що Україна повинна була вимагати, коли позбулася свого ядерного потенціалу. (...). Україна не бажає жодних альтернативних гарантій безпеки. Натомість вона хоче чогось реального, як членство в НАТО. Ми можемо піднімати це питання перед нашими партнерами, які були гарантами нашої безпеки. З іншого боку ми не можемо від них щось жорстко вимагати, тому що від їхньої підтримки залежить спроможність України продовжувати захист своїх територій. Тому в рамках таких обмежень ми можемо апелювати до моральної відповідальності. І США, і Великобританія, і Франція – це демократичні держави, які обирають свою владу на виборах. Там думка громадськості вагома. Відповідно Україна останні роки намагається впливати саме на громадську думку цих держав, апелюючи до того, що порушивши Будапештський меморандум світ по суті став на шлях подальшої ескалації і саморуйнації. По всьому світу почали масово розпалюватися старі конфлікти. Північна Корея накачується Росією ядерними технологіями в обмін на зброю та живу силу. Проти кого будуть використані ці ядерні технології? Зокрема проти держав Заходу, які не захотіли повноцінно реалізувати Будапештський меморандум. Наші західні партнери тривалий час діяли згідно з логікою деескалації, що призвело до нинішньої ситуації з величезними втратами з боку України. Ескалація, якої вони хотіли уникнути насправді шириться по всьому світу. Це все прямий результат того, що

держава, яка добровільно віддала свій ядерний потенціал з метою зменшення ризику у світі стала об'єктом для страшної, нелюдської агресії.

Президент України заявив іноземним ЗМІ, що якщо Захід готовий прийняти усю територію України в НАТО, то Україна готова вирішувати дипломатичним шляхом питання інших окупованих Росією територій. Інша річ, чи готовий на це Захід і Росія. Очевидно, що на даному етапі вони до цього не готові. Захід продовжує носитися з ідеями відмови України від НАТО, Росія й надалі висуває свої ультиматуми, пов'язані з вимогою капітуляції України. Росія тривалий час маніпулювала довкола теми, що потрібно якомога швидше закінчити війну, а Україна нібито хоче її продовжувати. Насправді ніхто в Україні продовжувати війну не хоче. Проте для України є неприйнятними російські вимоги щодо її капітуляції. Відповідно, якщо на Заході хтось хоче щось заморожувати, він повинен визнати реальність. А реальність така, що Росія веде проти України геноцидну війну, яка може мати страшні наслідки не лише для України, а й для всього світу. Відповідно Росію потрібно зупинити, а зупинити це можна лише одним способом – визнавши Україну повноцінною частиною цивілізованого світу. І це є прямо пов'язано з членством у НАТО. (...). Західні політики продовжують жити у світі фантазій, що якимись поступками Росії вони щось вирішать. Поступки, компроміси тощо – це все дуже цікаво, але головне на даному етапі зупинити Росію.

Для чого Росії заборона на вступ України до НАТО? Чому їм було байдуже, коли в НАТО вступила Фінляндія? Як сприйняли в Росії рішення від 2008 року в Бухаресті на саміті НАТО, коли Україні пообіцяли якусь віддалено євроатлантичну перспективу, але ПДЧ не дали? Росія зрозуміла це як те, що поки що Україну в НАТО не беруть, але пізніше готові взяти. Відтак у Росії є час, за який Україну потрібно знищити. І вони почали реалізовувати цей план. Якщо завтра зафіксують те, що Україна відмовляється від членства в НАТО на 20 років, не одержавши нічого конкретного натомість, то Росія це сприйме, що в неї є 20 років на завоювання України. Вони будуть використовувати цей час саме таким чином.

Можна скористатися корейським сценарієм. Заведіть в Україну американські війська, створіть американські бази, заведіть американську ядерну зброю, як це було в Південній Кореї. І тоді можна чекати 20 років членства в НАТО.

Трамп обіцяв зниження цін на нафту безвідносно до війни в Україні. Це його ключове гасло. Він пообіцяв зняти будь-які обмеження на видобуток американської нафти і таким чином перезавантажити економіку. Щодо зброї через ленд-ліз та інші кредитні механізми – це теж реально. Трамп виступає проти того, що давати гроші просто так будь-яким державам. Але теоретично уявити, що Трамп може запустити ленд-ліз можна. Звичайно це буде не одразу і потрібно буде шукати аргументи.

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №794/2024

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовідданість, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, надання кваліфікованої медичної допомоги і збереження життя людей в умовах воєнного стану постановляю:

Нагородити орденом "За заслуги" III ступеня

ЗАХАРУКА Назарія Івановича – завідувача хірургічного відділення – лікаря госпіталю Державної установи "Головний медичний клінічний центр Міністерства внутрішніх справ України"

КОНДРАТОВА Данііла Сергійовича – завідувача відділення травматології – лікаря госпіталю Державної установи "Головний медичний клінічний центр Міністерства внутрішніх справ України"

ЛИСАКА Андрія Сергійовича – завідувача відділення реконструктивної мікрохірургії та ортопедії – лікаря госпіталю Державної установи "Головний медичний клінічний центр Міністерства внутрішніх справ України"

Нагородити орденом "За мужність" III ступеня

ЖУРАВЛЯ Данила Сергійовича – лейтенанта

КОНДРИЧА Ростислава Валерійовича – старшого лейтенанта

ЛОХОНЮ Кирила Костянтиновича – старшого солдата

МАНДРИКІНА Павла Олеговича – молодшого сержанта

НАГАЙЦЕВА Володимира Вікторовича – головного сержанта

ОВЧИННИКОВА Ігоря Андрійовича – старшого солдата

ПРОЦЕНКА Сергія Вікторовича – штаб-сержанта

СМАЛЬЦЕРА Івана Петровича – молодшого сержанта

ТОМИНА Романа Богдановича – старшого сержанта поліції

Нагородити медаллю "За врятоване життя"

ПРОЦЕНКО Тетяну Петрівну – молодшу медичну сестру відділення госпіталю Державної установи "Головний медичний клінічний центр Міністерства внутрішніх справ України"

САВЧЕНКО Інну Вікторівну – сестру медичну операційну відділення госпіталю Державної установи "Головний медичний клінічний центр Міністерства внутрішніх справ України".

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

1 грудня 2024 року

Додаток 2

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №797/2024

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові **постановляю**:

у Національній гвардії України:

Нагородити відзнакою Президента України “Хрест бойових заслуг”

БАЙДУ Руслана Костянтинівича – підполковника

КОВАЛЬЧУКА Віталія Леонідовича – майора

НОЩЕНКА Максима Сергійовича – старшого лейтенанта

ОГОНЬКОВА Вадима Валерійовича (помертно) – солдата

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

ЯРОША Максима Сергійовича – полковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БІЛАКА Василя Васильовича – молодшого лейтенанта

ВАКУЛЕНЧИКА Олексія Валерійовича – капітана

КАЛЬМУСА Дмитра Дмитровича – солдата

ТОМКА Родіона Станіславовича – майора

ЯЦЮКА Павла Федоровича – генерал-майора

Нагородити орденом “За мужність” I ступеня

ФІНАГЄСВА Гліба Миколайовича – майора

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ГОРНІКА Олексія Леонідовича – молодшого лейтенанта

ДЗЮБАКА Олександра Васильовича (помертно) – молодшого сержанта

ДРОЗДЕЦЬКОГО Олександра Сергійовича – підполковника

КРАСНЮКА Олександра Вікторовича – капітана

НЕПЕВНОГО Василя Олександровича – лейтенанта

ПАШТЕЦЬКОГО Сергія Олеговича – капітана

ПРЕБУША Вячеслава Йозефовича – молодшого сержанта

ФАЛАТЮКА Сергія Анатолійовича – старшого лейтенанта

ШТЕФКА Ігоря Валерійовича – підполковника

ЯРОШЕВСЬКОГО Василя Ігоровича – лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АЗАРОВА Олексія Олександровича (помертно) – солдата

АНДРОНОВСЬКОГО Руслана Андріановича – молодшого сержанта

АРТЕМЕНКА Володимира Олександровича (помертно) – солдата

АРТЕМЕНКА Дмитра Руслановича (помертно) – старшого солдата

БАЙГУША Сергія Сергійовича – головного сержанта

БАРАНЦЯ Олега Ігоровича – старшого лейтенанта

БЕРЕЗУ Вячеслава Івановича (помертно) – старшого солдата

БИСТРОГО Сергія Олександровича – молодшого сержанта

БІЛОУСА Олександра Юрійовича – молодшого сержанта
БЛАЖЕВСЬКОГО Мирослава Олексійовича (помертньо) – молодшого сержанта
БОБЧИКА Руслана Дмитровича (помертньо) – солдата
БОЙЧЕНКА Ігоря Олександровича (помертньо) – старшого солдата
БОНДАРЕНКА Дениса Валерійовича – молодшого лейтенанта
БОХАНА Івана Анатолійовича (помертньо) – солдата
БОЯРЧУКА Тараса Леонідовича – старшого сержанта
БРАТЧИКА Віталія Анатолійовича – молодшого сержанта
БУГАЙЦЯ Владислава Віталійовича (помертньо) – солдата
БУРИКА Сергія Миколайовича (помертньо) – штаб-сержанта
БУТА Сергія Сергійовича – молодшого сержанта
БУТЕНКА Михайла Михайловича – солдата
БУТКА Володимира Михайловича (помертньо) – молодшого сержанта
ВАВІЛОВА Сергія Олександровича (помертньо) – головного сержанта
ВАРУХУ Олексія Сергійовича – старшого солдата
ВІТУШКА Євгенія Руслановича – лейтенанта
ВОРОВЧЕНКА Владислава Анатолійовича (помертньо) – молодшого сержанта
ВУЙТИКА Валерія Володимировича – молодшого сержанта
ГЛОБУ Олександра Олексійовича – майора
ГОЛІНЧЕНКА Дмитра Сергійовича (помертньо) – старшого солдата
ГОНЧАРА Іллю Віталійовича – молодшого сержанта
ГОНЧАРУКА Владислава Владиславовича (помертньо) – солдата
ГРАНЕНКА Ігоря Федоровича – молодшого сержанта
ГРЕЧКУ Віталія Володимировича (помертньо) – солдата
ГРИЦЕНКА Олексія Олеговича (помертньо) – старшого солдата
ГУЛІЯ Ігоря Миколайовича – головного сержанта
ГУРІНА Івана Миколайовича (помертньо) – сержанта
ДАВИДЕНКА Романа Васильовича (помертньо) – сержанта
ДАНИЛЕНКА Дениса Вікторовича – солдата
ДЗЯДИКА Богдана Володимировича – молодшого сержанта
ДРАДРАХА Олега Романовича (помертньо) – молодшого сержанта
ДУБОВЕНКА Вячеслава Вячеславовича (помертньо) – старшого солдата
ДЯЧЕНКА Владислава Дмитровича (помертньо) – солдата
ЖЕВНОВАТЧЕНКА Станіслава Сергійовича – солдата
ЗАЗЬОРНОГО Максима Олександровича (помертньо) – солдата
ЗАЇКУ Артема Сергійовича – лейтенанта
ЗАХАРОВА Євгенія Сергійовича – молодшого сержанта
ЗЕЛЕНОВОГО Володимира Михайловича (помертньо) – старшого солдата
ЗІНЧЕНКА Віктора Вікторовича – лейтенанта
КАВУНА Валерія Валерійовича – молодшого сержанта
КАНІВСЬКУ Лесю Русланівну – капітана медичної служби

КАРПОВА Андрія Володимировича – головного сержанта
КЕРЖНЕРА Євгенія Леонідовича (помертно) – молодшого сержанта
КИРИЧЕНКА Олександра Вікторовича (помертно) – молодшого сержанта
КІСІЛЬОВА Руслана Сергійовича (помертно) – старшого солдата
КМЕТЯ Андрія Степановича – молодшого сержанта
КОЛЬЦОВА Данила Віталійовича (помертно) – солдата
КОМАРНІЦЬКОГО Віктора Вікторовича (помертно) – штаб-сержанта
КОНОВАЛОВА-НАМАКОНОВА Миколу Павловича – старшого сержанта
КРАТЬКА Сергія Володимировича – молодшого сержанта
КУЗНЕЦОВА Євгена Олександровича – старшого сержанта
КУПЕЛЬСЬКОГО Дениса Олександровича (помертно) – молодшого сержанта
КУЧМУ Івана Петровича – молодшого лейтенанта
КУШНІРА Андрія Сергійовича (помертно) – солдата
ЛЕБЕДЯ Андрія Сергійовича (помертно) – молодшого сержанта
ЛЕДЕНЦОВА Олексія Олеговича – лейтенанта
ЛИСАНСЬКОГО Юрія Михайловича (помертно) – солдата
ЛІСОВОГО Ігоря Миколайовича – молодшого лейтенанта
МАКАЄВА Віктора Олександровича – капітана
МАЛЬЦЕВА Ростислава Юрійовича – молодшого сержанта
МАРТИНЕНКА Миколу Сергійовича (помертно) – молодшого сержанта
МАТВЕЄВА Олега Володимировича (помертно) – сержанта
МАТІЯША Андрія Миколайовича (помертно) – старшого солдата
МАТІЯША Сергія Павловича – старшого солдата
МЕЛЬНИЧЕНКА Андрія Миколайовича – молодшого лейтенанта
МОКРУШИНА Євгена Михайловича – молодшого сержанта
МОСКАЛЕНКА Максима Олександровича (помертно) – старшого сержанта
МОСКВІНА Ярослава Анатолійовича – старшого солдата
МУРАВСЬКОГО Сергія Олеговича – старшого солдата
МУРЖАКА Дмитра Михайловича (помертно) – солдата
НАЗАРЕНКА Дениса Вікторовича – солдата
НАЗАРЕНКА Дениса Олеговича (помертно) – старшого сержанта
НАЗАРОВА Андрія Олександровича (помертно) – сержанта
НОСАЧА Володимира Ігоровича – солдата
НОСЕНКА Дмитра Володимировича (помертно) – старшого солдата
НУРІЄВА Нурлана Нурверді огли – молодшого сержанта
ОЖАКА Артема Сергійовича (помертно) – старшого солдата
ОСАДЧОГО Євгена Миколайовича – солдата
ПАЛАГНЮКА Тараса Ігоровича (помертно) – старшого солдата
ПАНОВА Дмитра Валентиновича – молодшого сержанта
ПАПУШУ Владислава Васильовича – молодшого сержанта
ПАРАНІЧА Василя Володимировича – старшого солдата
ПЕРШИНА Олександра Вікторовича – молодшого лейтенанта

ПОДЕРЕЧУ Віктора Григоровича (помертньо) – солдата
ПРИСТАВКУ Миколу Миколайовича (помертньо) – старшого сержанта
ПРОЦЬКА Олександра Миколайовича (помертньо) – солдата
ПУРИСА Івана Івановича (помертньо) – солдата
РЕМНЬОВА Іллю Валерійовича – молодшого сержанта
РОМАНЕНКА Сергія Миколайовича – солдата
РОМАНЮКА Романа Вікторовича – старшого солдата
РУБЧЕВА Олександра Сергійовича – старшого лейтенанта
САВЧЕНКА Юрія Дмитровича (помертньо) – солдата
СЕМЕНЮКА Миколу Олександровича – капітана
СЕМЕНЯКУ Олександра Олексійовича – молодшого сержанта
СЕМІНЧЕНКА Андрія Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта
СЕНЧЕНКА Романа Петровича – солдата
СЕРГІЄНКА Сергія Володимировича (помертньо) – солдата
СКОПЦЯ Олександра Олександровича (помертньо) – головного сержанта
СМАЛЯ Сергія Миколайовича (помертньо) – сержанта
СТАРИЧЕНКА Олександра Олександровича – старшого лейтенанта
СТАРОДОНОВА Владислава Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
СТАРОСІЛЬСЬКОГО Максима Сергійовича (помертньо) – лейтенанта
СТУПАКОВА Віталія Валерійовича – сержанта
ТОВСТОНОГА Дениса Юрійовича (помертньо) – солдата
ТРОФИМЧУКА Євгена Володимировича – сержанта
ТУРИКА Богдана Анатолійовича – молодшого сержанта
ТУРЧИНА Івана Вікторовича – капітана
ФІЛЯ Сергія Миколайовича – головного сержанта
ФРИЗЮКА Романа Володимировича – молодшого сержанта
ХАРИТОНЧУКА Миколу Миколайовича – капітана
ХОМЯКА Олександра Васильовича (помертньо) – солдата
ЧАЙКУ Антона Вадимовича – молодшого сержанта
ЧИГИРЯ Вадима Вікторовича – старшого солдата
ЧУБА Владислава Ігоровича – старшого лейтенанта
ШАПОРЕНКА Олександра Павловича (помертньо) – старшого солдата
ШЕВЧУКА Олександра Васильовича – молодшого сержанта
ШЕРЕДЕКУ Олександра Івановича (помертньо) – молодшого сержанта
ШИШКІНА Віталія Валентиновича (помертньо) – солдата
ЮМАШЕВА Олександра Станіславовича – старшого солдата
ЯКОВЦЯ Михайла Івановича (помертньо) – старшого солдата
ЯКОВЧУКА Миколу Івановича – солдата
ЯРЕМЕНКА Олександра Сергійовича (помертньо) – старшого солдата
ЯРОШЕНКА Романа Олеговича – молодшого лейтенанта
Нагородити орденом Данила Галицького
СТЕПЧУКА Олександра Ілліча – молодшого сержанта

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

АНДРЕЄВА Євгена Юрійовича – молодшого сержанта
БАБІЧЕВА Антона Володимировича – молодшого лейтенанта
БАТУРУ Олексія Віталійовича – молодшого сержанта
БОГДАНОВИЧА Івана Сергійовича – солдата
ВАРЕНИКА Ігоря Андрійовича – старшого солдата
ВАСИЛЬЄВА Євгена Олександровича (по смертно) – солдата
ВЛАСЕНКА Миколу Миколайовича (по смертно) – старшого сержанта
ВОВКОДАВА Юрія Васильовича – головного сержанта
ВОЛКОВА Михайла Владиславовича – старшого солдата
ГАНОВСЬКОГО Вадима Миколайовича – молодшого сержанта
ГАРАЄВА Раміза Абдулу Огли (по смертно) – солдата
ГЕРАСИМЧУКА Тимофія Максимовича – молодшого лейтенанта
ГЛАДКОГО Івана Миколайовича – солдата
ГОНЧАРЕНКА Олександра Васильовича – головного сержанта
ГОРДИНУ Михайла Михайловича – старшого солдата
ГОРОХОВА Владислава Миколайовича – молодшого сержанта
ГУКОВА Андрія Миколайовича – старшого солдата
ДАНЧЕНКА Сергія Вікторовича – молодшого сержанта
ДЗЮБАКА Миколу Івановича – головного сержанта
ДОВГАНЯ Олександра Миколайовича – старшого солдата
ДОЛГОГО Олександра Анатолійовича (по смертно) – молодшого сержанта
ДОМБРОВСЬКОГО Олександра Миколайовича – солдата
ЄВТУШЕНКА Климентія Геннадійовича – капітана
ЄМЦОВА Богдана Григоровича – солдата
ЖИДКИХ Максима Сергійовича – солдата
ЖУКА Максима Миколайовича – молодшого сержанта
ЖУКА Юрія Миколайовича – старшого солдата
ЗАЙЦЕВА Ігоря Петровича – старшого солдата
ЗАЙЧЕНКА Віталія Анатолійовича (по смертно) – солдата
ЗАПИШНОГО Миколу Володимировича – старшого лейтенанта
ЗБОРЩИКА Євгенія Олександровича – молодшого сержанта
ЗЕЛЕНІНА Ігоря Олександровича (по смертно) – солдата
ЗЕПОВА Миколу Вікторовича – старшого сержанта
КАРПЕНЮКА Андрія Олександровича – сержанта
КВАСНИКА Миколу Петровича – солдата
КЛОКОЦЬКОГО Володимира Костянтинівича – старшого солдата
КОЗЮПУ Андрія Володимировича – сержанта
КОНДРАТЕНКА Олександра Яковича (по смертно) – солдата
КОНОТОПЧИКА Олександра Валерійовича – солдата
КОРДЮКОВА Віктора Олександровича – солдата
КОСТЮШКА Юрія Миколайовича – солдата
КРАВЦЯ Ігоря Ігоровича (по смертно) – солдата

КРИВОРУЧКА Володимира Миколайовича – старшого лейтенанта
КРУПЕНИЦЬКОГО Кирила Романовича (по смертно) – солдата
КСЬОНЖЕКА Юрія Івановича – солдата
КУДАРЕНКА Степана Вікторовича – старшого лейтенанта
КУЗЬМУКА Андрія Ігоровича – солдата
КУЛШЦА Миколу Сергійовича – молодшого сержанта
ЛАЗУНЬКА Сергія Вікторовича (по смертно) – солдата
ЛЕВЧЕНКА Ігоря Геннадійовича – старшого солдата
ЛИТВІНЕНКА Олега Миколайовича – полковника
ЛЩУКА Миколу Володимировича – молодшого сержанта
ЛОПАТКА Валерія Володимировича – молодшого сержанта
ЛОПАТКО Ларису Михайлівну – молодшого лейтенанта
ЛЮБІЄМСЬКОГО Миколу Васильовича – старшого солдата
ЛЯШЕНКА Артема Владиславовича (по смертно) – старшого лейтенанта
МАКАРОВА Артема Валерійовича – молодшого сержанта
МАЛІКА Максима Юрійовича – солдата
МАТОХІНА Павла Анатолійовича – солдата
МАХОВИКА Олександра Олександровича – старшого сержанта
МЕГЕРЮ Дмитра Костянтинівича – молодшого сержанта
МЕГЕРЮ Костянтина Васильовича – штаб-сержанта
МИРОНЮКА Ігоря Васильовича – сержанта
МИШКА Костянтина Анатолійовича – старшого лейтенанта
МІТІЛЬОВА Максима Ігоровича – молодшого сержанта
МІХАЛЬОВА Олександра Олександровича – солдата
МОЗГУНОВА Олександра Юрійовича – сержанта
МОЛДОВАНА Максима Сергійовича (по смертно) – солдата
НАЙДИЧА Сергія Юрійовича – молодшого сержанта
НЕВОЙТА Сергія Юрійовича – старшого сержанта
НІКОЛЮКА Андрія Олександровича – молодшого сержанта
НОВОСЕЛЬСЬКОГО Дениса Борисовича – молодшого сержанта
НОГОЛЄВУ Поліну Миколаївну – старшого солдата
ОБ'ЄДКІНА Сергія Юрійовича – сержанта
ОЛІЙНИКА Івана Миколайовича (по смертно) – солдата
ОМЕЛЯНЕНКО Маргариту Олександрівну – лейтенанта
ОСТРОВСЬКОГО Сергія Володимировича – старшого солдата
ПАДІЄНКА Дмитра Володимировича – молодшого сержанта
ПЕДАЯ Дмитра Миколайовича (по смертно) – сержанта
ПЕТРОВСЬКОГО Ярослава Васильовича – старшого солдата
ПЕТРЯЄВА Едуарда Руслановича – старшого сержанта
ПОЛУХІНА Олександра Дмитровича – молодшого сержанта
ПОПОВА Сергія Борисовича – старшого сержанта
ПОТАПОВА Романа Васильовича – солдата
ПРОСКУРНЯКА Максима Володимировича – молодшого сержанта

ПШЕНИЧНОГО Володимира Олексійовича – капітана
РОМАНЮКА Володимира Васильовича – майора
РУСАВСЬКОГО Юрія Івановича – головного сержанта
СКЄМСЬКОГО Ярослава Валентиновича – солдата
СКЛЯРА Олександра В'ячеславовича (помертньо) – майора
СКРЕБЦОВА Іллю Борисовича – солдата
СОКОЛОВА Костянтина Геннадійовича – майора
СТРУКА Максима Романовича – старшого солдата
ТЕЛИЧКА Владислава Володимировича – старшого лейтенанта
ТКАЧЕНКА Андрія Олексійовича – старшого солдата
ТРУБЕНКОВА Данила Руслановича – капітана
УГЛЯНЦЕВА Віталія Олександровича – солдата
УСЕНКА Антона Олексійовича – сержанта
ФАРАФОНОВА Сергія Володимировича – солдата
ХАРЧЕНКА Артема Віталійовича – солдата
ЦВІРКУНА Владислава Валерійовича – молодшого сержанта
ЧЕРЕВКА Віктора Васильовича – молодшого сержанта
ЧЕРНЯВСЬКОГО Дмитра Олександровича – старшого солдата
ШВЕЦЯ Дмитра Руслановича (помертньо) – солдата
ШУМЕЕВА Віктора Юрійовича – молодшого сержанта
ЩЕРБАКОВА Павла Олександровича (помертньо) – старшого лейтенанта
ЩЕРБІНУ Анатолія Михайловича – майора
ЮРЧЕНКА Арсена Володимировича – молодшого лейтенанта
ЯКОБЧУКА Михайла Васильовича – полковника
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БЕГЕБУ Михайла Олександровича – старшого солдата
БЕДРАКА Романа Васильовича – молодшого сержанта
БЕЗМЕНОВА Сергія Володимировича – сержанта
БЕРЕЗЯНСЬКОГО Максима Сергійовича – молодшого сержанта
БРИЧКУ Володимира Вікторовича – старшого солдата
ГОНЧАРОВА Максима Сергійовича – старшого лейтенанта
ГРИГОРАКА Сергія Володимировича – полковника
ГРУШКУ Володимира Вікторовича – старшого солдата
ЄРМОЛУ Максима Володимировича – старшого солдата
КОВТУНА Олександра Сергійовича – молодшого сержанта
КРУТЬКА Станіслава Сергійовича – молодшого сержанта
КУРИЛОВА Дмитра Олександровича – молодшого сержанта
ЛЕЛЮХА Володимира Андрійовича – молодшого сержанта
МАРЧУКА Олександра Володимировича – молодшого сержанта
МОСКАЛЬЦЯ Максима Вікторовича – солдата
ОСТРИЖКА Валентина Леонідовича – солдата
ПОСПЕШИНСЬКОГО Едуарда Романовича – старшого солдата
СТЕПАНОВА Анатолія Васильовича – солдата

ТВЕРДОХЛІБА Владислава Віталійовича – молодшого сержанта
ТКАЧЕНКА Богдана Дмитровича – молодшого сержанта
ЦЕГЕЛЬНИКА Юрія Олександровича – солдата
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
БОНДАРЕНКА Олександра Віталійовича – старшого сержанта
ПОВТАР Вероніку Анатоліївну – молодшого сержанта
СІВАКА Андрія Васильовича – старшого сержанта
СІСОВА Андрія Олександровича – старшого солдата
ШЕВЧУКА Андрія Сергійовича – молодшого сержанта
ШКІРЕНКА Євгенія Анатолійовича – сержанта
ЩУРА Олександра Павловича – підполковника медичної служби

у Національній поліції України:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня
НЕТРЕБКА Олександра Юрійовича – полковника поліції
Нагородити орденом “За мужність” III ступеня
АРТЮХА Івана Олексійовича – капітана поліції
БЛІХАША Олександра Олександровича – капрала поліції
БРИКОВЦЯ Володимира Миколайовича – капітана поліції
БРОСЛАВСЬКОГО Романа Анатолійовича – лейтенанта поліції
ГАУКА Кирила Валентиновича – старшого лейтенанта поліції
ЄВЛАША Олега Миколайовича – підполковника поліції
ЗАВГОРОДНЬОГО Олега Володимировича – капітана поліції
ЗАГРЕБУ Дениса Олеговича – полковника поліції
ІГНАТЕНКА Дмитра Олександровича – капрала поліції
КИСІЛЕВИЧА Володимира Ігоровича – майора поліції
КОЛЕСНИКА Артема Вікторовича – капітана поліції
КОШКАЛДУ Юрія Юрійовича – капітана поліції
КУЗНЕЦОВА Владислава Едуардовича – лейтенанта поліції
ЛУЦЕНКА Дениса Леонідовича – капрала поліції
МІЩУКА Володимира Володимировича – лейтенанта поліції
ОКУЛОВА Федора Миколайовича – старшого лейтенанта поліції
ПАВЛІВА Ігоря Мироновича – рядового поліції
ПАВЛОВА Євгенія Вікторовича – лейтенанта поліції
ПАСІЧНОГО Віталія Богдановича – капітана поліції
ПОПОВА Бориса Сергійовича – старшого сержанта поліції
ПОХУ Олександра Віталійовича – майора поліції
САМОЙЛЕНКА Миколу Олександровича (по смертно) – старшого лейтенанта поліції
СІДОРКА Едуарда Михайловича – старшого лейтенанта поліції
СТЕБАЛА Павла Петровича – капітана поліції
ТКАЧЕНКА Артема Олександровича (по смертно) – лейтенанта поліції
ТРОЦЕНКА Ярослава Володимировича – старшого лейтенанта поліції
УДОДА Максима Ігоровича – старшого лейтенанта поліції

ЧЕПУРНОГО Олександра Олександровича – старшого сержанта поліції

ШОЛЬКУ Олександра Віталійовича – старшого лейтенанта поліції

ЯКУБОВА Іллю Володимировича – старшого лейтенанта поліції

Нагородити орденом Данила Галицького

ОСИПЕНКА Руслана Івановича – генерала поліції третього рангу

Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня

КУКОВИНЦЯ Дмитра Валерійовича – полковника поліції

КУЛУША В’ячеслава Миколайовича – полковника поліції

ЛИСЕЙКА Івана Володимировича – підполковника поліції

ШАПОВАЛОВА Олександра Олександровича – полковника поліції

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

АНДРУСІВА Станіслава Миколайовича – капітана поліції

БАСИСТОГО Івана Миколайовича – капрала поліції

ВИСОЦЬКОГО Дениса Ігоровича – старшого сержанта поліції

ГЛЕБЕНКА Андрія Олександровича – старшого сержанта поліції

ГОНЧАРОВА Дмитра Володимировича – старшого лейтенанта поліції

ДАНЧЕНКА Віктора Сергійовича – майора поліції

ЄВЧУКА Володимира Івановича – старшого сержанта поліції

ЖАРОВСЬКОГО Максима Ігоровича – капітана поліції

ЖИДКА Олександра Миколайовича (посмертно) – старшого сержанта поліції

КАЧИНСЬКОГО Віталія Валентиновича – капітана поліції

КІПУ Артема Владиславовича – старшого лейтенанта поліції

ЛАСЮЧЕНКА Михайла Володимировича – полковника поліції

МАРЧЕНКА Олександра Івановича – старшого лейтенанта поліції

МОКИЧА Дмитра Васильовича – майора поліції

РАШЕВСЬКОГО Олександра Олександровича – полковника поліції

СКУЛЬСЬКОГО Іллю Йосиповича – підполковника поліції

СМЕТАНУ Романа Ярославовича (посмертно) – рядового поліції

ТАРАТОРКІНА Олексія Володимировича – майора поліції

ТОДОРЧУКА Віктора Олександровича – капітана поліції

ХЕЛЛЕРА Руслана Олександровича – капітана поліції

ЧЕРВАТЮКА Ігоря Олександровича – капітана поліції

ЧОРНОМИЗА Антона Володимировича – капітана поліції

ШМІЛИКА Юрія Григоровича – старшого сержанта поліції

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

ПОНОМАРЕНКО Юлію Петрівну – капрала поліції

ЧОРНОГО Андрія Юрійовича – лейтенанта поліції

у Державній службі України з надзвичайних ситуацій:

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

БОРБИТА Дениса Вікторовича (посмертно) – лейтенанта служби цивільного захисту

КОСТЮКА Володимира Леонідовича (посмертно) – головного майстер-сержанта служби цивільного захисту

КУКЛУ Анатолія Миколайовича (помертньо) – головного майстер-сержанта служби цивільного захисту

Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня

БАРАНЕНКОВУ Ірину Сергіївну – сержанта служби цивільного захисту

ВАРУШКІНА Іллю Олександровича – майстер-сержанта служби цивільного захисту

КОСТЯНОГО Юрія Олександровича – капітана служби цивільного захисту

СЕМКА Олексія Івановича – головного майстер-сержанта служби цивільного захисту

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

КРИВОНОСА Сергія Івановича – головного майстер-сержанта служби цивільного захисту

КРИВОШЕЄНКА Дениса Миколайовича – сержанта служби цивільного захисту

КУБРАКОВА Романа Андрійовича – сержанта служби цивільного захисту

ЛУПАРЕНКА Михайла Євгенійовича – майстер-сержанта служби цивільного захисту

ПРОХОРЕНКА Віталія Миколайовича – майстер-сержанта служби цивільного захисту

ЯВТУШЕНКА Євгенія Юрійовича – сержанта служби цивільного захисту

у Державній прикордонній службі України:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ГОВОРУЩАКА Ігоря Андрійовича – полковника

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

МИХАЙЛЕНКА Олега Станіславовича – капітана

МІНЬКА Олександра Івановича – старшого лейтенанта

ПРИХОДЬКА Віталія Вікторовича – майстер-сержанта

ЮТОВЦЯ Сергія Івановича – майстер-сержанта

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

ВИСОЧІНА Володимира Олеговича – солдата

ВОДОЛАДА В’ячеслава Миколайовича – майстер-сержанта

ЄПФАНОВА Сергія Вікторовича – солдата

КОВАЛЯ Андрія Ярославовича – полковника

КОШЕЛЬНИКА Ігоря Вікторовича – підполковника

МОРОЗА Ореста Володимировича – полковника

ОВЧАРЕНКА Євгенія Олександровича – старшого сержанта

ОСІПЕНКА Богдана Сергійовича – солдата

ОСТАПЧУКА Василя Миколайовича – солдата

ПЕРЕСАДУ Євгена Сергійовича – солдата

РИЖАКА Віталія Ігоровича – полковника

РІПАКА Володимира Михайловича – молодшого сержанта

СВИСТУНОВА Іллю Сергійовича – старшого сержанта

СЕНЮКА Романа Мирославовича – солдата

СЕРДЮКА Євгенія Васильовича – солдата
СОКОЛЕНКА Владислава Олексійовича – сержанта
ЧЕРЕПОВСЬКОГО Олександра Романовича – старшого сержанта
Нагородити медаллю “За бездоганну службу” II ступеня
САВРАЦЬКОГО Олександра Олександровича – полковника
Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня
ТРИПАЧУКА Леоніда Тимофійовича – майора
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
ГАНУСА Олександра Олександровича – старшого сержанта
ГРИГОРЕНКА Владислава Андрійовича – старшого сержанта
ДІДУХА Олега Володимировича – штаб-сержанта
ІВАНЬКА Андрія Володимировича – солдата
КОЛОДОЧКУ Валерія Олексійовича – молодшого сержанта
МАРУЦАКА Станіслава Івановича – солдата
МЕФОДЬЄВА Олександра Юрійовича – підполковника
ПАНЧИКА Олега Олександровича – майора
РІЗНИКА Володимира Анатолійовича – полковника
СЕМЕНЮКА Андрія Вікторовича – солдата
СЕПТУ Дмитра Володимировича – старшого солдата
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
ГАВРИЛЮК Олену Олександрівну – лейтенанта
МАРТИНЮКА Євгена Анатолійовича – капітана.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
2 грудня 2024 року

Додаток 3

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №798/2024](#)

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та
територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового
обов'язку **постановляю:**

Нагородити відзнакою Президента України “Хрест бойових заслуг”

ДІДУХА Ярослава Леонідовича – молодшого сержанта
ЗИМУ Олександра Сергійовича – підполковника
ПОПОВИЧА Олександра Миколайовича – молодшого сержанта
ПТАШЕНКА В'ячеслава Вікторовича – полковника
Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня
ДОВГАЧА Олександра Івановича – полковника
КИРИЧЕНКА Юрія Олександровича – підполковника
КІМА Максима Петровича – підполковника
МИХАЙЛІВА Богдана Богдановича – підполковника

ПРОКОПЧУКА Андрія Миколайовича – полковника
Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня
АНИСТРАТЕНКА Віталія Олександровича – майора
БІЛОБРОВА Руслана Миколайовича – майора
РЕГОТЮКА Дениса Сергійовича – майора
СТАХА Євгена Вікторовича – капітана
ТРАЧУКА Сергія Степановича – майора
ХАЛАБУДУ Олексія Анатолійовича – полковника
Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня
БАЛАБКА Андрія Юрійовича – майора
БАНАЦЬКОГО Олександра Івановича – молодшого лейтенанта
БОДНАРА Сергія Миколайовича – майора
ВЕРЕТЕННІКОВА Дмитра Володимировича – капітана
ГАПОНЧУКА Олександра Ігоровича – старшого лейтенанта
ГНИЛОСИРА Олександра Володимировича – майора
ДИЖЕНКА Ігоря Вячеславовича – молодшого лейтенанта
ДМИТРЕНКА Дмитра Володимировича – молодшого лейтенанта
ДОБУША Дмитра Миколайовича – полковника
ДОЛГОЛЕНКА Олексія Михайловича – лейтенанта
ДЯКА Ігоря Богдановича – полковника
ЗБИШКА Мирослава Васильовича – старшого лейтенанта
ІЛЬЧАКА Миколу Сергійовича – капітана
КАРОГО Михайла Вадимовича – старшого лейтенанта
КОРОЛЬКОВА Олексія Павловича – старшого лейтенанта
ЛАПІНА Вадима Віталійовича – старшого лейтенанта
ЛІВОГО Ярослава Андрійовича – молодшого лейтенанта
ЛІХНОВА Ігоря Івановича – підполковника
ЛЯХА Святослава Олеговича – майора
МАРКЕВИЧА Олександра Володимировича – лейтенанта
МАРТИНЮКА Максима Леонідовича – майора
МАШКОВЦЕВА Сергія Вікторовича – підполковника
ОЛЕКСЮКА Івана Петровича – підполковника
ОСАДЧЕНКА Ігоря Олеговича – лейтенанта
ПАРАКУ Віктора Івановича – старшого лейтенанта
ПЕТУЛЬКА Михайла Сергійовича – лейтенанта
ПРИХОДЬКА Олександра Олександровича – старшого лейтенанта
ПРОКАЗУ Ігоря Степановича – старшого лейтенанта
ПУКШИНА Миколу Михайловича – молодшого лейтенанта
СКОРБОТУ Євгена Івановича – старшого лейтенанта
ТКАЧЕНКА Ярослава Олександровича – майора
ХАРЧЕНКА Віталія Юрійовича – капітана 1 рангу
ЧЕРНУХУ Сергія Олександровича – підполковника
ШЕПЕЛЄВА Романа Миколайовича – полковника

ЩУДЛА Максима Андрійовича – лейтенанта
ЩУРА Володимира Володимировича – капітана
ЮРЧЕНКА Максима Павловича – молодшого сержанта
ЯНКІВСЬКОГО Івана Івановича – майора
Нагородити орденом “За мужність” І ступеня
ГОЦАКА Андрія Геннадійовича – капітана
ЧОЛОВСЬКОГО Олександра Миколайовича – майора
Нагородити орденом “За мужність” ІІ ступеня
БОНДАРЯ Валентина Віталійовича – молодшого сержанта
БРИЦЬКОГО Василя Олеговича – молодшого сержанта
БУБЛИКА Романа Євгеновича – молодшого сержанта
БУРЛАКУ Володимира Володимировича – сержанта
ВУСАТОГО Дмитра Васильовича – старшого лейтенанта
ГЕРАЦЕНКА Костянтина Олександровича – молодшого сержанта
ГОЛОВУ Віталія Олександровича – штаб-сержанта
ДЕМЧЕНКА Дмитра Юрійовича – матроса
ДЕМЯНЕНКА Владислава Юрійовича – капітана
ДОРОШЕНКА Дмитра Владиславовича – старшого сержанта
ДУБИНУ Тараса Анатолійовича – молодшого сержанта
КОЛОДЯЖНОГО Володимира Вікторовича – солдата
КРЕЧЕТОВА Олександра Сергійовича – молодшого сержанта
МЕНЬКА Олексія Дмитровича – старшого солдата
МОРОЗА Ігоря Олександровича – солдата
СВЯТЧУКА Дмитра Олеговича – сержанта
СИДОРЕНКА Віталія Миколайовича – сержанта
СТОМАЧЕНКА Олексія Олександровича – матроса
ТАРАНА Дмитра Вікторовича – солдата
Нагородити орденом “За мужність” ІІІ ступеня
АЛЄШКА Валерія Олександровича – солдата
АНДРЕЄВА Андрія Вікторовича – солдата
АНТОЩЕНКА Андрія Вікторовича – молодшого лейтенанта
АФНАСЬЄВА Сергія Вікторовича – старшого сержанта
БАБУРІНА Григорія Сергійовича – старшого солдата
БАРАНОВСЬКОГО Сергія Миколайовича – солдата
БЕСКОРОВАЙНОГО Євгена Анатолійовича – молодшого сержанта
БЄДАРЕВА Сергія Олександровича – старшого солдата
БНАТОВА Максима Федоровича – сержанта
БОЛЬШАКА Романа Миколайовича – старшого матроса
БОНДАРУКА Олега Васильовича – старшого солдата
БРОВАРНИКА Андрія Юрійовича – старшого солдата
ВАТАМАНЮКА Василя Івановича – молодшого сержанта
ВИХРУКА Олександра Петровича – молодшого сержанта
ВІННИЧЕНКА Сергія Івановича – головного сержанта

ГАВРИСИВА Ігоря Володимировича – матроса
ГАЛАНЯ Василя Павловича – солдата
ГОДОНЮКА Олександра Сергійовича – головного сержанта
ГОРБАТЮКА Євгенія Олександровича – старшого солдата
ГОРДІЄНКА Миколу Петровича – молодшого сержанта
ГРИГОРЧУКА Олега Олександровича – матроса
ГРИНЬКА Івана Вікторовича – сержанта
ГРИНЬКА Юрія Валерійовича – молодшого сержанта
ГРОДЕЦЬКОГО Андрія Юрійовича – молодшого лейтенанта
ГУДКА Павла Миколайовича – солдата
ГУЦАНА Сергія Івановича – старшого сержанта
ДЕМЧЕНКА Івана Вікторовича – штаб-сержанта
ДЕНИСЕНКА Андрія Анатолійовича – молодшого сержанта
ДОБРЯНСЬКОГО Івана Анатолійовича – молодшого сержанта
ДОЛБНЮ Михайла Магомедовича – головного сержанта
ДРАГАЛЬЧУКА Івана Михайловича – солдата
ДЯЧЕНКА Олександра Вікторовича – сержанта
ЄВСЄЄВА Андрія Дмитровича – молодшого сержанта
ЄВСТРАТЕНКА Миколу Миколайовича – молодшого сержанта
ЖИДКОВА Дмитра Миколайовича – капітана
ЖИКОЛА Віктора Вікторовича – молодшого сержанта
ЗАЙКОВСЬКОГО Сергія Валентиновича – головного сержанта
ЗІНЧЕНКА Дмитра Анатолійовича – сержанта
ЗУБЕНКА Євгенія Олександровича – солдата
ІВАСЬКІВА Дениса Олександровича – матроса
ІЛЬЧЕНКА Валентина Михайловича – сержанта
КАЙДУ Олександра Анатолійовича – молодшого сержанта
КАЛУГІНА Івана Володимировича – капітана
КАРДАША Олега Євгенійовича – молодшого лейтенанта
КАРПОВА Дмитра Ігоровича – солдата
КАЯКА В'ячеслава Валерійовича – старшого солдата
КИРПИЧОВА Володимира Олексійовича – сержанта
КИСЛОВА Андрія Олександровича – лейтенанта
КІЗИКА Костянтина Миколайовича – сержанта
КІСЛЯ В'ячеслава Юрійовича – старшого лейтенанта
КЛИЧНІКОВА Олександра Сергійовича – молодшого сержанта
КОВАЧА Іштвана Йосиповича – солдата
КОЛЕНОВА Віталія Анатолійовича – лейтенанта
КОЛІСЕЦЬКОГО Миколу Олександровича – старшого солдата
КОНСЬКОГО Олександра Васильовича – матроса
КОРЖА Олександра Сергійовича – старшого сержанта
КОРОБЧУКА Олександра Миколайовича – молодшого сержанта
КОРОВКУ Руслана Сергійовича – старшого матроса

КОРОЛЯ Андрія Миколайовича – молодшого сержанта
КОРПАЛА Дмитра Олександровича – молодшого сержанта
КОШЛЯКА Тараса Віталійовича – молодшого лейтенанта
КРАСІЛОВА Володимира Івановича – солдата
КРИЖА Назара Ігоровича – солдата
КРУПНІЦЬКОГО Василя Васильовича – солдата
КРЮЧКОВА Володимира Ілліча – сержанта
КУЖЕЛЄВА Івана Сергійовича – молодшого сержанта
КУРАКСІНА Сергія Олександровича – солдата
ЛАЗОРЕНКА Юрія Івановича – солдата
ЛАЗУРЕНКА Павла Віталійовича – старшого солдата
ЛЕВІНА Дмитра Володимировича – майстер-сержанта
ЛЕМІША Сергія Сергійовича – солдата
ЛИСЕНКА Михайла Олександровича – молодшого сержанта
ЛИСЮКА Руслана Петровича – старшого солдата
ЛІ Віталія Віуленовича – старшого солдата
ЛІСТА Ігоря Олександровича – солдата
ЛУНЬОВА Дениса Олександровича – старшого лейтенанта
МАКЕДОНСЬКОГО Ігоря Дмитровича – старшого сержанта
МАКСІМОВА Віталія Олександровича – старшого сержанта
МАРТИНОВА Юрія Васильовича – солдата
МАРУЩАКА Олега Миколайовича – матроса
МЕЛЬНИКА Валерія Анатолійовича – солдата
МІЗЯКА Андрія Вікторовича – молодшого лейтенанта
МОКРУШИНА Євгена Вікторовича – молодшого сержанта
НАВРОЦЬКОГО Павла Івановича – старшого солдата
НАКОНЕЧНОГО Степана Степановича – солдата
НІКУЛІНА Олександра Валерійовича – сержанта
ОМЕЛЬЧЕНКА Івана Олександровича – лейтенанта
ПАНАСЮРУ Володимира Миколайовича – капітана
ПАРФЬОНОВА Андрія Руслановича – капітана
ПАСКАРЯ Дмитра Юрійовича – солдата
ПЕТРОВСЬКОГО Романа Ігоровича – солдата
ПИЛИПЧУКА В'ячеслава Анатолійовича – молодшого сержанта
ПІЧКОБІЯ Андрія Вікторовича – солдата
ПЛАЧКОВА Олександра Михайловича – майстер-сержанта
ПОГУЦУ Геннадія Олександровича – солдата
ПОПОВСЬКОГО Сергія Миколайовича – старшого матроса
РОЖАНСЬКОГО Ігоря Анатолійовича – молодшого сержанта
РОШКА Івана Миколайовича – солдата
СЕРБІНА Андрія Вікторовича – солдата
СИДОРЕНКА Євгена Олексійовича – сержанта
СИМОНЕНКА Євгена Олександровича – старшого сержанта

СІГІНОВА Павла Олександровича – сержанта
СКЛИМА Тараса Ярославовича – солдата
СОКОЛЕНКА Олександра Олександровича – молодшого сержанта
СОЛОДЮКА Станіслава Івановича – сержанта
СОСЄВИЧА Євгена Валерійовича – матроса
СПРАВЦЕВА Андрія Васильовича – солдата
СТРЕЛКОВА Івана Миколайовича – солдата
ТАРАСЕНКА Віктора Олександровича – молодшого лейтенанта
ТАРНАКІНА Артема Миколайовича – сержанта
ТЕРЗІ Віталія Вікторовича – штаб-сержанта
ТИМИКА Івана Васильовича – старшого сержанта
ТИМОЩУКА Юрія Миколайовича – старшого солдата
ТИТЕНКА Руслана Борисовича – старшого сержанта
ТИШКУНА Сергія Сергійовича – старшого лейтенанта
ТКАЧУКА Олега Григоровича – старшого солдата
УСУБЯНА Давида Норіковича – капітана
ФАТЄЄВА Антона Ігоровича – старшого лейтенанта
ХОРВАТА Івана Івановича – матроса
ЦУРКАНА Дмитра Сергійовича – сержанта
ЧАБАНА Євгена Олександровича – солдата
ЧАВЕСА САНЧЕСА Джона Себастьяна – солдата
ЧЕРКАВСЬКОГО Ярослава Вікторовича – солдата
ЧУВАЛЬОВА Леоніда Олексійовича – молодшого сержанта
ШАСТУНА Олександра Сергійовича – старшого солдата
ЩЕРБИНУ Максима Ігоровича – солдата
ЮГАНОВА Андрія Дмитровича – молодшого лейтенанта
ЯРОВОГО Андрія Анатолійовича – старшого сержанта
Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня
ЧУДІЙОВИЧ Оксану Василівну – капітана
Нагородити орденом Данила Галицького
БЕЗВЕРХНОГО Володимира Анатолійовича – капітана медичної служби
БІТНЕРА Василя Антоновича – полковника медичної служби
ВАРЗАРЯ Андрія Вікторовича – лейтенанта медичної служби
ГУДЗЯ Дмитра Петровича – майора медичної служби
ЄЩЕНКА Дмитра Олексійовича – старшого сержанта
ЗАГРОДСЬКОГО Юрія Станіславовича – лейтенанта
КАТАСОНОВА Олександра Сергійовича – капітана 1 рангу
КОНЮХА Сергія Анатолійовича – майора медичної служби
КУЛЬЧИЦЬКОГО Руслана Сергійовича – полковника
МАРТИНЮКА Владислава Олександровича – старшого лейтенанта
МАТВІЙЧУКА Богдана Владиславовича – капітана медичної служби
МЕДИКА Дмитра Анатолійовича – старшого солдата
МЕХА Петра Івановича – полковника медичної служби

НОСУЛЬКА Олексія Вікторовича – старшого лейтенанта медичної служби
ПАЛАМАРЧУКА Юрія Павловича – підполковника медичної служби
ПЕТРЕНКА Богдана В'ячеславовича – підполковника медичної служби
РЕЗНІКОВА Віталія Євгенійовича – старшого лейтенанта
СЕМЕНОВА Віталія Леонідовича – капітана 1 рангу
СТАРИШКА Артура Ігоровича – капітана медичної служби
СТЕПАНЕНКА Ігоря Володимировича – майора
ТУРОВЦЯ Ігоря Михайловича – майора
УРСУЛА Юрія Олександровича – майора
ЮРЧАКА Сергія Яковича – майора

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

АКУЛОВА Андрія Володимировича – старшого лейтенанта медичної служби
БАКУЛІНА Анатолія Сергійовича – старшого солдата
БЕРНАЦЬКОГО Віктора Миколайовича – солдата
БЕЦЬКОГО Дениса Олександровича – сержанта
БОНДАРЧУКА Олега Васильовича – підполковника
БУЛКІНА Юрія Олександровича – матроса
ВОЙТОВИЧА Едуарда Анатолійовича – старшого солдата
ГЛУЩЕНКА Олександра Олексійовича – старшого солдата
ГРОХА Сергія Юрійовича – капітана 2 рангу
ГУРУ Лілію Миколаївну – головного сержанта
ДМИТРУКА Миколу Андрійовича – солдата
ДРАБИКА Сергія Сергійовича – солдата
ЗАЛЄСЬКОГО Олександра Юрійовича – молодшого сержанта
ЗВЄРСВА Артема Олександровича – молодшого сержанта
КАНАХІНА Валерія Вікторовича – солдата
КЕНЖАБОЄВА Юрія Баходіровича – молодшого лейтенанта
КОВТУНА Едуарда Миколайовича – солдата
КОЖУХАРА Андрія Юрійовича – матроса
КОРОБКУ Дмитра Миколайовича – молодшого сержанта
КРАВЧУКА Андрія Валерійовича – матроса
КРОТА Юрія Олеговича – молодшого лейтенанта
КУЛЄШОВА Геннадія Валерійовича – майора
КУРОЧКІНА Дмитра Євгеновича – капітана-лейтенанта
ЛАВРЕНТЬЄВА Володимира Максимовича – молодшого сержанта
ЛОПАТІНА Валерія Івановича – солдата
МАРКІВСЬКОГО Валентина Володимировича – солдата
МЕЛЬНИКА Андрія Васильовича – молодшого лейтенанта
МИРОНУ Анатолія Володимировича – старшого солдата
МИХАЙЛЮКА Олександра Володимировича – штаб-сержанта
МОСІЙЧУКА Віталія Віталійовича – матроса
НАЙДЕНКА Сергія Петровича – молодшого сержанта
НАУМЕНКА Руслана Вікторовича – лейтенанта

НЕДАШКІВСЬКОГО Валерія Івановича – сержанта
ОЛЕКСІЄВЦЯ Миколу Івановича – сержанта
ОЛІЙНИКА Богдана Володимировича – старшого солдата
ОНИЩЕНКА Олега Миколайовича – солдата
ОНУФРІЄНКА Олега Івановича – капітана
ОСАВАЛЮКА Ярослава Анатолійовича – старшого солдата
ПАЛІЯ Олександра Володимировича – солдата
ПАРХОМЧУКА Олексія Володимировича – молодшого сержанта
ПАСЕНКО Людмилу Анатоліївну – старшого сержанта
ПАШКОВСЬКОГО Андрія Олександровича – лейтенанта
ПАЩЕНКА Григорія Віталійовича – старшого солдата
ПАЩЕНКА Сергія Івановича – старшого солдата
ПЛАТОНОВА Володимира Миколайовича – матроса
ПОСТНОВА Дмитра Валерійовича – капітана
ПРИЙМАКА Сергія Анатолійовича – майора
РИЖКА Віталія Петровича – солдата
РОЗУМНЯКА Андрія Віталійовича – штаб-сержанта
СЕРВАТИНСЬКОГО Віталія Васильовича – капітана
СИДОРЦЯ Олександра Олександровича – молодшого сержанта
СОЛДОВА Сергія Олександровича – лейтенанта
СОЛОДКОВА Богдана Ігоровича – підполковника
СТЕЦЕНКА Віталія Володимировича – солдата
ТАРАНА Сергія Анатолійовича – підполковника
ТЕРЬОХІНА Артура Миколайовича – солдата
ТОКАРЕВА Миколу Васильовича – матроса
ХАРЧЕВА Василя Васильовича – солдата
ЦАЛКА Богдана Юрійовича – старшого солдата
ЦВЕТКОВА Анатолія Борисовича – солдата
ЦІЛИКА Мирослава Ігоровича – солдата
ЦІСАРЯ Сергія Анатолійовича – капітана
ЧИЖИКА Івана Володимировича – солдата
ШТАХУНА Євгена Вікторовича – старшого солдата
ЯРЕМЧУКА Олексія Миколайовича – старшого солдата
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
АРЦЕБАШЕВА Олександра Петровича – молодшого сержанта
БЕЗУГЛОГО Олександра Валентиновича – солдата
БЄЛІКА Олександра Володимировича – солдата
БІЛОСТОЦЬКОГО Дениса Сергійовича – молодшого сержанта
БОГУША Андрія Володимировича – старшого солдата
БУГАЯ Олександра Васильовича – сержанта
БУГАЙОВА Дмитра Романовича – старшого солдата
БУГАЙЧЕНКА Костянтина Олександровича – солдата
ВАРГУ Сергія Лаційовича – солдата

ГОНЧАРА Андрія Миколайовича – солдата
ГРИНЦЯ Олександра Олександровича – солдата
ГРИНЬКА Миколу Станіславовича – старшого солдата
ГУБАРЕНКА Миколу Олександровича – молодшого сержанта
ГУР'ЄВА Олександра Дмитровича – солдата
ДАВИДОВА Сергія Олександровича – солдата
ДИНЯ Артура Євгенійовича – старшого солдата
ДОНЧЕНКА Олега Геннадійовича – солдата
ЕЛІБЕГОВА Рому Михайловича – старшого солдата
ЄЛЕНВАРЕНКА Віктора Олександровича – молодшого сержанта
ЖОГЛА Ярослава Павловича – солдата
КАНІЛОВА Сергія Сергійовича – солдата
КАСІМОВА Євгенія Михайловича – старшого сержанта
КИСЕЛЬОВА Євгена Володимировича – молодшого сержанта
КЛОЧКА Максима Юрійовича – старшого солдата
КОВАЛЕНКА Дмитра Олександровича – старшого солдата
КОВАЛЬЧУКА Ярослава Богдановича – молодшого сержанта
КОЗАЧКА Романа Сергійовича – старшого матроса
КОНОВАЛИКА Ярослава Романовича – старшого солдата
КОРЕЙКА Станіслава Юрійовича – молодшого сержанта
КУКУРУЗЯКА Сергія Сергійовича – солдата
КУЛІБАБУ Віктора Івановича – головного сержанта
ЛЕВЧУКА Олександра Володимировича – солдата
ЛИТКУ Володимира Вікторовича – молодшого сержанта
ЛУЗАНОВА Андрія Володимировича – солдата
ЛУЦЕНКА Олександра Миколайовича – солдата
ЛЯХОВА Павла Павловича – солдата
МАШАРІПОВА Костянтина Шавкатовича – солдата
МИЛОСТНОГО Андрія Володимировича – солдата
МИХАЙЛИЧЕНКА Леоніда Юрійовича – солдата
МІТЧЕНКА Віктора Івановича – старшого солдата
МОСКАЛЕНКА Андрія Вікторовича – солдата
ОЛІЙНИКА Сергія Володимировича – солдата
ОСТРОВЕРХА Олександра Вікторовича – старшого сержанта
ПАВЛЮКА Володимира Миколайовича – солдата
ПЕТРИКІНА Павла Васильовича – солдата
ПЕТРУШЕНКА Сергія Сергійовича – солдата
ПЕТРУШИНА Євгена Олександровича – солдата
ПІДГАЙЦЯ Євгенія Олександровича – солдата
ПРОЦЕНКА В'ячеслава Валерійовича – солдата
РОМАНЕНКА Олександра Олександровича – солдата
САМОДЬОРГІНА Дмитра Васильовича – солдата
СИНКОВА Сергія Сергійовича – солдата

СКУРСЬКОГО Мирослава Юрійовича – солдата
СНИТКА Сергія Леонідовича – солдата
СОКОЛОВСЬКОГО Олександра Самвеловича – старшого солдата
СТРОНСЬКОГО Юрія Зіновійовича – старшого солдата
СУСЛОВА Олега Юрійовича – старшого солдата
ТАРАНЕНКА Миколу Олександровича – солдата
ТЕПЛОУХОВА Олександра В'ячеславовича – солдата
ФЕДОРОВА Олексія Валерійовича – солдата
ФЕДОРОВА Олексія Євгеновича – сержанта
ФЕДУНЯ Арсена Станіславовича – солдата
ЧУДАЛЄВА Антона Олександровича – молодшого сержанта
ШЕВЧЕНКА Дмитра Сергійовича – солдата
ШЕВЧЕНКА Михайла Михайловича – старшого сержанта
ШЕВЧЕНКА Романа Олексійовича – старшого солдата
ШУТЯ Олександра Андрійовича – солдата
ЮРЧЕНКА Володимира Володимировича – солдата
ЯЦИШИНА Віктора Михайловича – солдата
ЯЦКЕВИЧА Юрія Ярославовича – полковника

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

ГОПКА Романа Сергійовича – молодшого сержанта
ЖУРАВЛЯ Олега Юрійовича – молодшого сержанта
КОВАЛЬОВА Максима Володимировича – солдата
КОЛЄСНИКА Ігоря Олександровича – старшого солдата
МИШУК Маргариту Анатоліївну – молодшого сержанта
ПАЧЕХОНА Олександра Вікторовича – майора медичної служби
ПРОКОПЕНКА Романа Васильовича – старшого сержанта
УГНІЦЬКОГО Володимира Ігоровича – солдата
ФРУНЗЕ Дмитра Юрійовича – молодшого сержанта
ЯРМОЛИЧА Сергія Ігоровича – солдата

Присвоїти почесне звання

“ЗАСЛУЖЕНИЙ ЛІКАР УКРАЇНИ”

КУРІННОМУ Вячеславу Васильовичу – заступникові начальника центру з медичної частини – начальнику медичної частини Військово-медичного клінічного центру Північного регіону Медичних сил Збройних Сил України, полковнику медичної служби
ЛАЗАРЕНКУ Юрію Вікторовичу – начальникові травматологічного відділення Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону Медичних сил Збройних Сил України, підполковнику медичної служби.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

3 грудня 2024 року

Додаток 4

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №802/2024

Про нагородження відзнакою Президента України «Золоте серце»
За вагомий особистий внесок у надання волонтерської допомоги та розвиток волонтерського руху, зокрема під час здійснення заходів із забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та подолання її наслідків, **постановляю:**

Нагородити відзнакою Президента України «Золоте серце»

АЛЕКСЄЄВА Володимира В'ячеславовича – волонтера, голову наглядової ради Громадської організації «ДОФ», Миколаївська область
БАЛАЖИНЦЯ Рудольфа Рудольфовича – волонтера, засновника та керівника Благодійного фонду «Сім'я Христа», м.Ужгород
БАФФЕТТА Говарда Грема – голову та генерального директора «Howard G. Buffett Foundation», Сполучені Штати Америки
БЕЛЮГУ Олександра Леонідовича – голову Громадської організації «BELUGA UA», м.Запоріжжя
БЕРЕЖНОГО Романа Анатолійовича – голову Благодійної організації «Благодійний фонд «СУ ФОР ХЕРСОН»
БЕРЛІНСЬКУ Марію Сергіївну – волонтера Благодійної організації «Благодійний фонд «ДІГНІТАС», м.Київ
БІРЗУЛА Ярослава Сергійовича – керівника Благодійної організації «Благодійний фонд «КОЛО УКРАЇНА», м.Київ
БОДАЧЕВСЬКУ Дар'ю Федорівну – волонтера Благодійної організації «Благодійний фонд «Спасемо Україну», м.Київ
ВАЛЯНИК Ольгу Романівну – керівника Волинського обласного благодійного фонду «Співдружність-Волинь»
ВЕЛИЧКО Вероніку Сергіївну – волонтера, м.Одеса
ВОЛОДЧЕНКА Євгенія Володимировича – волонтера, Харківська область
ГАЛАН Любов Михайлівну – волонтера Громадської організації «Правозахисний центр «Принцип», м.Київ
ЗАБАВУ Світлану Миколаївну – волонтера Громадської спілки «Українська мережа за права дитини», м.Київ
КАМЕНЄВУ Тетяну Валеріївну – волонтера, м.Київ
КАПЛІНА Євгена Володимировича – волонтера, голову Громадської організації «ПРОЛІСКА», Закарпатська область
КОЛОМАЙКА Володимира Володимировича – волонтера, засновника Благодійної організації «Міжнародний благодійний фонд «ЮНІТЮА», м.Дніпро
КУРІЛЕЦЬ Евеліну Вячеславівну – засновницю Благодійної організації «Благодійний фонд «Разом для України», м.Київ

ЛЩИНСЬКУ Жанну Анатоліївну – співзасновника та голову правління
Запорізької обласної громадської організації «Мир та захист сім'ї»
МЕНЮК Людмилу Анатоліївну – волонтера Благодійного фонду
«Волонтерський штаб 5 окремої штурмової Київської бригади», м.Київ
МУКА Нейта – радника з питань України Благодійної фундації «The Conflict
and Development Foundation»
НАСІРОВА Аміла Ельмана Огли – волонтера, Харківська область
НАСІРОВА Раміла Ельмана Огли – волонтера, Харківська область
НОЖЕВНІКОВУ Катерину Юріївну – волонтера, співзасновницю
Благодійного фонду «Корпорація монстрів», м.Одеса
ПЕТРИЧЕНКО Марину Вікторівну – волонтера Благодійної організації
«Фонд Сергія Притули», м.Київ
СКАЛЬСЬКОГО Олексія Вікторовича – волонтера Благодійної організації
«Благодійний фонд «Допомагаємо виїхати», Харківська область
СОЛОШЕНКО Ірину Леонідівну – волонтера Благодійної організації
«Благодійний фонд «КОЛО», м.Київ
ТІМОШЕНКО Тетяну Василівну – волонтера, Київська область
ТУНІК-ФРИЗ Оксану Володимирівну – голову Всеукраїнської громадської
організації «Лицарський Хрест», м.Чернігів
ХАЛУЛОВУ Анастасію Шамілевну – волонтера Громадської спілки
«Українська мережа за права дитини», м.Київ
ХАРЧЕНКО Мирославу Анатоліївну – волонтера Благодійної організації
«Благодійний фонд «Спасемо Україну», м.Київ
ХАРЬКО Тетяну Ярославівну – директора Благодійної організації
«Благодійний фонд «Сталеві», м.Київ
ХИТРУ Тетяну Володимирівну – голову Громадської організації
«Загартовані серця», м.Вінниця
ХРИСТОВА Дениса Олександровича – волонтера Благодійної організації
«Міжнародний благодійний фонд «Ми з України!», м.Київ
ЧЕРВОНУ Дар'ю Борисівну – волонтера, м.Київ
ШВАРЦКОП Віру Василівну – волонтера, засновника Громадської
організації «Самооборона», Волинська область
ШИШКУ Максима Юрійовича – волонтера Запорізької обласної організації
Товариства Червоного Хреста України
ШУВАЛОВА Андрія Миколайовича – директора Благодійної організації
«Фонд Сергія Притули», м.Київ
ЮКОВА Олексія Олександровича – волонтера, Донецька область
ЯЦИНУ Інну Юріївну – керівника Благодійної організації «Благодійний
фонд «Волонтери на Конторській», Рівненська область.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
4 грудня 2024 року

Додаток 5

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №837/2024

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня місцевого самоврядування

За вагомий особистий внесок у державне будівництво, розвиток місцевого самоврядування, самовіддане виконання службового обов'язку в умовах воєнного стану, вірність Українському народові **постановляю:**

Нагородити орденом “За заслуги” III ступеня

АНАНКА Сергія Васильовича – Смілянського міського голову, Черкаська область

БАБУЦЬКОГО Олександра Вікторовича – начальника Станіславської сільської військової адміністрації Херсонського району, Херсонська область

БІЛИКА Леоніда Івановича – Дубов'язівського селищного голову Конотопського району, Сумська область

БОЯРСЬКОГО Вадима Андрійовича – Шумського міського голову, Тернопільська область

ДРАНЧУКА Андрія Дмитровича – Хотинського міського голову, Чернівецька область

ЖУРАВЛЬОВА Олександра Вікторовича – начальника Лиманської міської військової адміністрації Краматорського району, Донецька область

КОВПАКА Андрія Миколайовича – Деражнянського міського голову, Хмельницька область

КОНОВАЛЕНКА Юрія Анатолійовича – Пологівського міського голову, Запорізька область

КУХТУ Івана Васильовича – начальника Снігурівської міської військової адміністрації Баштанського району, Миколаївська область

ЛЕВЕЧКА Олександра Яковича – начальника Новоолександрівської сільської військової адміністрації Бериславського району, Херсонська область

МАЗУРА Сергія Сергійовича – Балтського міського голову, Одеська область

ПИЛИПЧУКА Руслана Петровича – Березнівського міського голову Рівненського району, Рівненська область

СУЩИКА Віктора Степановича – Вишнівського сільського голову Ковельського району, Волинська область

ФІСАКА Євгенія Вікторовича – Великомихайлівського сільського голову Синельниківського району, Дніпропетровська область

ХУТОРЯНСЬКОГО Михайла Анатолійовича – начальника Красноріченської селищної військової адміністрації Сватівського району, Луганська область

ЧЕРНОБАЯ Олега Олександровича – Пісочинського селищного голову Харківського району, Харківська область

ЧЕРНУХУ Віктора Івановича – голову Корюківської районної ради,
Чернігівська область

ШЕВЧЕНКА Віктора Васильовича – першого заступника Славутицького
міського голови, Київська область

ШОКУРОВА Олександра Анатолійовича (помертно) – начальника
Новорайської сільської військової адміністрації Бериславського
району, Херсонська область

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

КОСАРЕНКА Олександра Анатолійовича (помертно) – директора
комунального підприємства “Благоустрійсервіс” Гуляйпільської
міської ради Пологівського району, Запорізька область

МАТВЄЄВА Євгенія Сергійовича (помертно) – Дніпрорудненського
міського голову Василівського району, Запорізька область

САВИЦЬКОГО Олександра Анатолійовича (помертно) – заступника
Гуляйпільського міського голови з питань діяльності виконавчих
органів ради Пологівського району, Запорізька область

Нагородити орденом княгині Ольги II ступеня

КОВАЛЮК Нелю Дмитрівну – голову Житомирської обласної громадської
організації людей з інвалідністю “Молодь. Жінка. Сім’я”, депутата
Житомирської міської ради

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

БИЦЬКО Світлану Іванівну – Добрянського селищного голову
Чернігівського району, Чернігівська область

ЗАБОЛОТНУ Наталю Михайлівну – першого заступника голови Вінницької
обласної військової адміністрації

МУСІЄНКО Наталю Олександрівну – Вільнянського міського голову
Запорізького району, Запорізька область

СІМУ Олену Олександрівну – Юнаківського сільського голову Сумського
району, Сумська область

ЧЕРНЕНКО Марію Вікторівну – начальника Роганської селищної військової
адміністрації Харківського району, Харківська область

Нагородити медаллю “За працю і звитягу”

ЖЕРДЕЦЬКОГО Вадима Петровича – головного спеціаліста відділу
Гостомельської селищної військової адміністрації Бучанського району,
Київська область

ЛУЩАКА Анатолія Романовича – Лисецького селищного голову Івано-
Франківського району, Івано-Франківська область

ОЛІЙНИКА Вячеслава Анатолійовича – Великорублівського сільського
голову Полтавського району, Полтавська область

РИБАЛКО Юлію Володимирівну – старосту Ямпільського старостинського
округу Лиманської міської ради Краматорського району, Донецька
область

ТАБАКАР Ірину Олександрівну – начальника відділу управління департаменту Херсонської міської ради

Присвоїти почесні звання:

“ЗАСЛУЖЕНИЙ ПРАЦІВНИК ОСВІТИ УКРАЇНИ”

БАРАНЮК Наталії Богданівні – начальникови управління освіти Ужгородської міської ради, Закарпатська область

ЧЕРЕДНІЧЕНКО Наталі Юріївні – директорові комунального закладу “Ліцей “Науковий”, депутату Кропивницької міської ради

“ЗАСЛУЖЕНИЙ ЮРИСТ УКРАЇНИ”

СГОРОВІЙ-ЛУЦЕНКО Тетяні Петрівні – голові Харківської обласної ради.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

6 грудня 2024 року